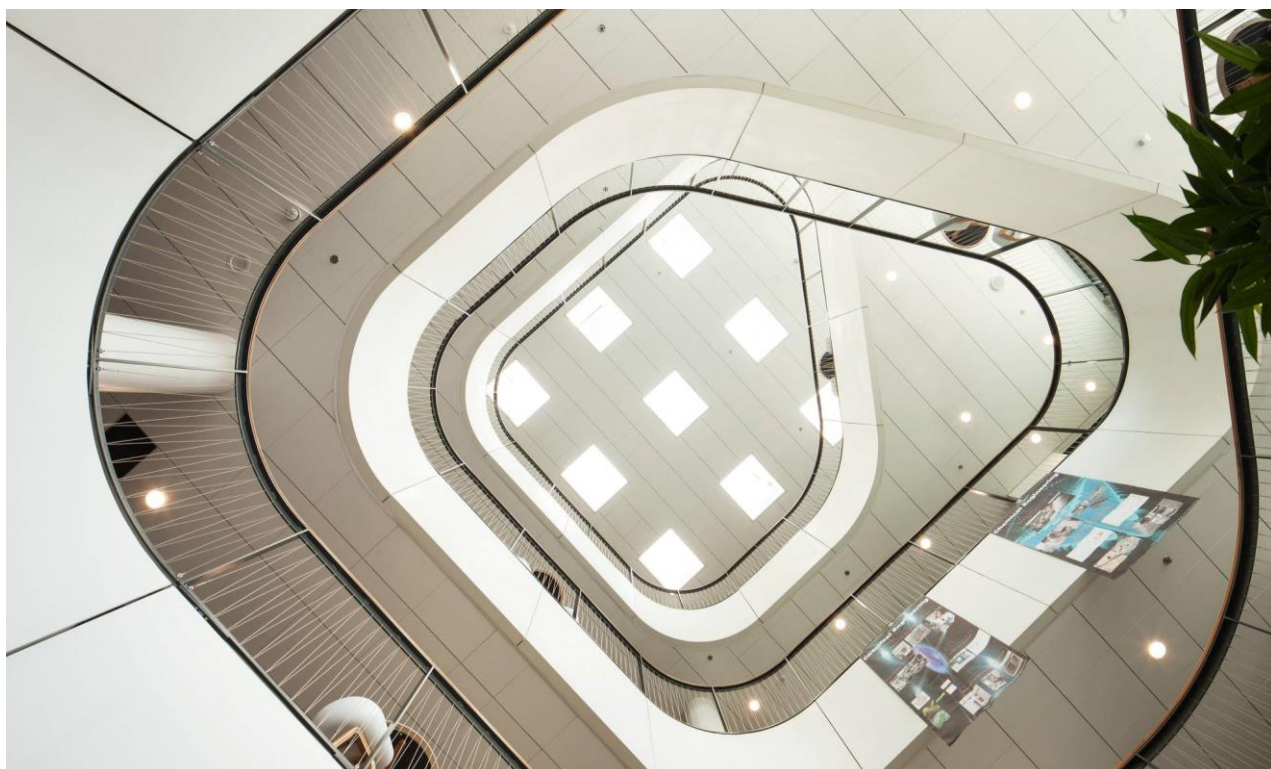

Beregnet til
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Dokument type
Rapport

Dato
August, 2022

KARTLEGGING AV STATUS OG ARBEIDET MED UNIVERSELL UTFORMING I NORSKE MUSEER

KARTLEGGING AV STATUS OG ARBEIDET MED UNIVERSELL UTFORMING I NORSKE MUSEER

Oppdragsnavn **Kartlegging av status og arbeidet med universell utforming i norske museer**
Mottaker **Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet**
Dokumenttype **Rapport**
Versjon **3.0**
Dato **29.09.22**
Utført av **Rambøll Management Consulting AS**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	4
2.	Innledning	5
2.1	Formålet med undersøkelsen	5
2.2	Fremgangsmåte for undersøkelsen	5
2.3	Leseveiledning til rapporten	5
3.	Begreper	7
3.1	Universell utforming	7
3.2	Kategorisering av funksjonsnedsettelse	7
3.3	Konsolidert museum og museumsarena	8
3.4	Antikvarisk status	8
4.	Metode	9
4.1	Dialog med oppdragsgiver	9
4.2	Spørreundersøkelse	9
4.2.1	Utforming av spørreskjema	9
4.2.2	Pilotering	9
4.2.3	Målgruppe	9
4.2.4	Gjennomføring av spørreundersøkelse	10
4.2.5	Deltakere	10
4.3	Dybdeintervjuer	10
4.3.1	Utforming av intervjuguide	10
4.3.2	Gjennomføring av intervjuer	11
4.4	Respondentenes forståelse av universell utforming	11
4.5	Analyser og rapportering	11
4.6	Forbehold	12
	Resultater og funn fra undersøkelsen	13
5.	Oppsummering av sentrale funn og resultater	14
5.1	Bygninger og utearealer	14
5.2	Formidlingen	14
5.3	Digitale kanaler	15
5.4	Strategisk arbeid med universell utforming	15
5.5	Videre rapport	15
6.	Bygninger og utearealer	16
6.1	Adkomst	17
6.2	Uteområder	17
6.3	Inngangsparti	18
6.4	Fasiliteter	20
6.4.1	Billett kjøp	20
6.4.2	Teleslynge	20
6.4.3	Toalett fasiliteter	20
6.4.4	Skilting	20

6.4.5	Sitteplasser	21
6.4.6	Mobilitet	21
6.4.7	Fysiske tiltak for personer med nedsatt syn	23
6.4.8	Fysiske tiltak for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og lysforstyrrelser og /eller nedsatt hørsel	23
6.5	Opplæring	23
7.	Digitale kanaler	25
7.1	WCAG 2.0	25
7.2	Økt digitalisering og bruk av digitale verktøy som formidlingsverktøy	25
8.	Formidling	27
8.1	Tilgjengelighet i hovedutstilling	28
8.2	Tilrettelagte arrangementer	28
8.3	Retningslinjer	29
8.4	Informasjon	29
8.5	Tilbakemeldinger fra besøkende	29
8.6	Samarbeid med brukergrupper	29
8.7	Barrierer mot å øke graden av universell utforming av formidlingen ved museumsarenaer i Norge	31
8.7.1	Ulike barrierer for arenaer med fredede/verneverdige bygg og arenaer uten antikvariske restriksjoner	32
9.	Strategisk arbeid med universell utforming	34
10.	Tilgjengelighet for personer med ulike funksjonsnedsettelser	35
10.1	Tilgjengelighet for personer med ulike funksjonsnedsettelser på tvers av antikvarisk status for arenaen	37
11.	Gode eksempler på tiltak	39
11.1	Personer med nedsatt syn	39
11.2	Personer med nedsatt hørsel	39
11.3	Personer med nedsatt mobilitet/bevegelse	39
11.4	Personer med kognitive funksjonsnedsettelser	40
11.5	Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- eller lysforstyrrelser	40
11.6	Alternative formidlingsmåter	40
11.7	Brukermedvirkning	40
11.8	Opplæring og ansvarsfordeling	41
11.9	Samarbeid og ekstern finansiering	41
12.	Anbefalinger	42
12.1	Et forbedringspotensial for universell utforming ved norske arenaer	42
12.2	Stor interesse for universell utforming i museumssektoren	42
12.3	Anbefalinger for å øke graden av universell utforming ved arenaer i Norge	42
13.	Referanseliste	45
14.	Vedlegg	46
14.1	Spørreskjema	46
14.2	Intervjuguide	60
14.3	Utrekning av indikatorer	64
14.4	Ytterligere resultater fra spørreundersøkelse	71
14.4.1	Kjennetegn ved museumsarenaene som har deltatt i undersøkelsen	71
14.4.2	Kategorisering av universell utforming	73
14.4.3	Utforming av arenaens adkomstvei	74
14.4.4	Utforming av arenaens inngangsparti	75

14.4.5	Utforming av arenaens uteareal	77
14.4.6	Utforming av fasiliteter	79
14.4.7	Opplæring	86
14.4.8	Utforming av digitale kanaler	87
14.4.9	Utforming av formidlingen	89
14.4.10	Brukermedvirkning	91
14.4.11	Universell utforming i planverk og strategi	92
14.4.12	Barrierer mot en mer universelt utformet formidling	94

1. SAMMENDRAG

Rambøll har på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennomført en kartlegging av status og arbeidet med universell utforming i norske museer. Denne rapporten bygger på en spørreundersøkelse utsendt til alle museumsarenaer i Norge, samt oppfølgende intervjuer med 20 arenaer. Vi har undersøkt universell utforming i bygninger og utearealer, digitale kanaler, formidling og i museenes strategiske arbeid.

Resultatene fra undersøkelsen viser at det gjøres mye godt arbeid i museumssektoren – men det er fremdeles en lang vei å gå. Mange har gjennomført tiltak for å bedre den fysiske tilgjengeligheten på arenaen; de har parkering i nærheten, heis, trinnfri ankomst og tilgjengelig toalett. Samtidig er det mange ansatte som mangler opplæring i hvordan de skal imøtekomme personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand, det er lite brukermedvirkning i planleggingen av utstillingene og arenaene har kommet kort i å implementere universell utforming som en integrert del av sitt overordnede strategiske planverk.

Det er imidlertid stor interesse for hvordan museene kan øke graden av universell utforming, og slik åpne for at flere besøkende kan ha glede av formidlingen, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Undersøkelsen indikerer at de viktigste barrierene mot universell utforming er begrensningene på å gjennomføre fysiske tilpasninger i eldre og fredede/verneverdige bygg, samt manglende økonomiske ressurser til å gjennomføre tiltak. Manglende kunnskap om universell utforming blant museenes ansatte (og andre samarbeidspartnere) er også en viktig barriere mot universell utforming på arenaene.

Museene ønsker mer kunnskap om hvordan de på en bedre måte kan tilgjengeliggjøre formidlingen for personer med ulike funksjonsvariasjoner, og samtidig ivareta antikvariske hensyn. Museene ønsker konkrete råd og retningslinjer for hvordan de skal styrke universell utforming i eksisterende bygg og formidlingsaktiviteter, og gjennomføring av medvirkningsprosesser. Vi anbefaler Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet å informere museene om tilgjengelige informasjonskilder og støtteordninger, og gi råd og retningslinjer for å sikre likeverdig tilgjengelighet for alle i museenes formidling og tjenester, også i antikvariske bygg.

2. INNLEDNING

Museene skal være tilgjengelig for alle, inkludert mennesker med funksjonsnedsettelse. Den fysiske, digitale og pedagogiske utformingen av museene spiller en avgjørende rolle for om alle i samfunnet får ta del i denne delen av kunst- og kulturlivet, og for om museene kan fungere som arbeidsplass for mennesker med funksjonsnedsettelse.

I 2021 lanserte regjeringen en ny handlingsplan for universell utforming (Departementene 2021), basert på Stortingsmeldingen «Musea i samfunnet — Tillit, ting og tid» (Regjeringa.no 2021). Kultur- og likestillingsdepartementet (i samarbeid med Kulturrådet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) skal utrede status, problemstillinger og løsninger for universell utforming av norske arenaer. Denne undersøkelsen inngår som en del av dette arbeidet. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra, og i samarbeid med, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

2.1 Formålet med undersøkelsen

I arbeidet med å tilrettelegge og tilgjengeliggjøre museene, skal prinsipper for universell utforming hensyntas. Tilgjengelighet i museene handler om 1) å gjøre de fysiske omgivelsene tilgjengelige for alle, 2) hvilke holdninger ulike besøksgrupper møtes med, 3) å gjøre museenes innhold tilgjengelig for alle (Mellemsæther 2017). Denne rapporten gir en indikasjon på graden av universell utforming i museumssektoren, for fasilitetene for publikum og ansatte, i formidlingen og i museenes digitale tjenester. Videre redegjør rapporten for hvordan universell utforming kommer frem i museenes planer og strategier og hvordan de samarbeider med brukergrupper. Rapporten oppsummerer de viktigste barrierene og utfordringene som museene opplever i arbeidet med å gjøre museene mer tilgjengelige for alle, og kommer med anbefalinger for å øke graden av universell utforming i museumssektoren.

2.2 Fremgangsmåte for undersøkelsen

Rapporten bygger på en datainnsamling som kombinerer kvantitative og kvalitative metoder. Vi har innhentet informasjon om universell utforming gjennom en spørreundersøkelse til alle norske museumsarenaer, og gjennomført intervjuer med utvalgte arenaer for å få nærmere innsikt i arbeidet med universell utforming.

2.3 Leseveiledning til rapporten

- Kapittel 3 introduserer sentrale begreper benyttet i denne rapporten.
- Kapittel 4 beskriver undersøkelsens metodiske tilnærming.
- I resultatdelen av rapporten presenterer vi resultatene fra spørreskjemaundersøkelsen og oppfølgende intervjuer.
- Kapittel 5 oppsummerer de viktigste funnene fra undersøkelsen.
- Kapittel 6 undersøker status på universell utforming for arenaenes bygninger og uteareal.
- Kapittel 7 ser nærmere på universell utvikling av arenaenes digitale kanaler.
- Kapittel 8 tar for seg universell utforming i formidlingen til arenaene.
- Kapittel 9 undersøker hvordan arenaene ligger an med tanke på å få universell utforming inn som en del av strategidokumenter og styringsprosesser.
- Kapittel 10 tar for seg tilgjengelighet i norske museumsarenaer for personer med ulike funksjonsnedsettelse.
- Kapittel 11 fremhever gode eksempler på tiltak museumsarenaer har gjort for å øke graden av universell utforming.
- Kapittel 12 er våre konklusjoner og anbefalinger til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Vedlegg 14. 1 inneholder fullstendig spørreskjema som ble sendt ut til arenaene, mens vedlegg 14.2 inneholder intervjuguiden. Vedlegg 14.3 inneholder en oversikt over utregningen av indikatorene som benyttes i kapittel 10. 14.4 inneholder grafer som beskriver funn fra spørreundersøkelsen i nærmere detalj.

3. BEGREPER

I dette kapitlet beskriver vi sentrale begreper knyttet til universell utforming og museumssektoren, og hvordan de er benyttet i denne undersøkelsen.

3.1 Universell utforming

I denne undersøkelsen tar vi utgangspunkt i definisjonen av universell utforming i FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, artikkel 2 (FN 2022). Den beskriver at:

Det overordnede formålet med universell utforming er å fremme likestilling, gjennom likeverdig, like muligheter og rettigheter. Universell utforming er derfor utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.

I Norge har virksomheter rettet mot allmennheten, inkludert museer, plikt til universell utforming etter likestillings- og diskrimineringslovens kapittel 3. Denneplikten er begrenset ved at den ikke gjelder utforming eller tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde. I Norge skal premisset om et likeverdig og likestilt samfunn ligge til grunn for samfunns- og arealplanlegging (Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2021). Det innebærer å finne løsninger som er funksjonelle, lett forståelige og brukbare for alle.

For den fysiske utformingen av museumsarenaer er det relevant å se til Byggeteknisk forskrift, TEK17 (Direktoratet for Byggkvalitet 2017), sine bestemmelser for publikumsbygg. Forskriftens paragraf 12 beskriver at hovedløsningene i publikumsbygg skal være utformet slik at de kan brukes av flest mulig, på en likestilt måte. Unntaket er dersom (deler av) byggverket etter sin funksjon er uegnet for personer med funksjonsnedsettelse. TEK 17 gjelder imidlertid ikke for eksisterende bygg prosjektert og bygget etter tidligere byggetekniske forskrifter, men kommer til anvendelse ved hovedombygginger.

EUs direktiv om universell utforming av nettsteder og mobilapplikasjoner (WAD) er nå del av norsk rett. Det samme gjelder WCAG 2.1-standard. Privat finansierte museer er pliktige til å følge 35 minstekrav. For museer som er helt eller delvis offentlig finansiert trådte nye krav i kraft 1. februar 2022 med innføringstid på ett år, slik at de skal være oppfylt innen 1. februar 2023 (Tilsynet for universell utforming av ikt i.d.).

3.2 Kategorisering av funksjonsnedsettelse

Funksjonsnedsettelse kan kategoriseres på ulike måter. En forskningsrapport om universell utforming i museumssektoren fremhever at de følgende gruppene av funksjonsnedsettelse er særlig relevante for å undersøke formidlingsaktivitetenes tilgjengelighet (Halbach & Tjøstheim 2019), og vi tar utgangspunkt i dem når vi operasjonaliserer graden av tilgjengelighet hos museene.

1. Personer med nedsatt syn
2. Personer med nedsatt hørsel
3. Personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet
4. Personer med kognitive funksjonsnedsettelse
5. Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser

3.3 Konsolidert museum og museumsarena

I denne rapporten omtales både konsolidert museum og museumsarena. En museumsarena henviser til utstillinger/formidlingsaktiviteter begrenset til én fysisk lokasjon. Det kan dreie seg om kun ett bygg, eller flere bygg i en klynge. Et konsolidert museum henviser til en overordnet organisatorisk enhet, som gjerne består av flere museumsarenaer. Et eksempel er Stiftelsen Norsk Folkemuseum. En av arenaene er Norsk Folkemuseum på Bygdøy i Oslo, en annen av arenaene er Eidsvoll 1814. Begge arenaene er del av det konsoliderte museet, «Stiftelsen Norsk Folkemuseum».

Samtidig finnes det museum som kun består av én arena. Målgruppen for denne undersøkelsen er museumsarenaene (se mer om dette under avsnitt 4.2.3 *Målgruppe*).

3.4 Antikvarisk status

En rekke museumsbygg (og utearealer) er vernet gjennom plan- og bygningsloven eller fredet etter kulturminneloven (Riksantikvaren i.d.). I spørreundersøkelsen har vi bedt museumsarenaene redegjøre for antikvarisk status gjennom spørsmålet «Hva er antikvarisk status for arenaens bygg?». Alternativene var «Fredet», «Verneverdig», «Ingen restriksjoner», «Annet» og «Vet ikke». Det var mulig å velge flere alternativer.

I spørreundersøkelse svarte 85 % av arenaene at de har bygg med status fredet og/eller verneverdig (noe som omtales nærmere i kapittel 4.2.5 *Deltakere*). *Fredede bygg* er bygg av nasjonal verdi, nedfelt i kulturminneloven paragraf 22-4. I denne rapporten omtaler vi arenaer med bygg som ikke har status som fredet eller verneverdige, som bygg *uten antikvariske restriksjoner*.

4. METODE

I dette kapitlet beskriver vi hvordan vi har gjennomført undersøkelsen.

4.1 Dialog med oppdragsgiver

Under prosjektet har vi hatt løpende dialog med oppdragsgiver. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har hatt mulighet til å kommentere på utkast til spørreskjema og intervjuguide samt utkast til analyser og rapport. I begynnelsen av prosjektet gjennomførte vi innledende intervju med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Norges Museumsforbund (NMF) som bakgrunnsinformasjon for det videre arbeidet. Det ble også etablert en referansegruppe med representanter fra Kulturrådet og NMF. Vi har gjennomført tre referansegruppemøter i løpet av prosjektperioden. Formålet med det første møtet var for å få innspill til spørsmål for datainnsamlingen. I det neste møtet diskuterte vi utkast til spørreskjema. Under det siste møtet presenterte vi sentrale funn fra undersøkelsen, før rapporten ble utarbeidet. Det tette samarbeidet med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Kulturrådet og NMF har vært med på å forankre prosjektet hos sentrale parter og skape dialog rundt gjennomføringen.

4.2 Spørreundersøkelse

4.2.1 Utforming av spørreskjema

I utforming av spørreundersøkelsen, ble det gjennomført to workshops med deltakere fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Kulturrådet og NMF. Rambøll fasiliterte workshoppene. Den første workshopen tok for seg hvilke tematikker som var viktige å inkludere i undersøkelsen, og hadde som formål å legge de overordnede linjene for spørreskjemaundersøkelsen. I etterkant av denne workshopen, satte Rambøll opp et forslag til spørreskjema. Forslaget ble sendt ut til deltakerne i forkant av den andre spørreskjemaworkshoppen. Formålet med den andre workshopen var å se nærmere på spørsmålsstillinger i skjema, om alle tematikker var dekket, samt å prioritere mellom spørsmål. I etterkant av workshopen, gjorde Rambøll en revidering av spørreskjema, som ble sendt ut til deltakerne via e-post. Deltakerne fikk mulighet til å gi tilbakemelding skriftlig på e-post. Etter noen runder med tilbakemeldinger og justeringer, ble spørreskjema godkjent for pilotering.

4.2.2 Pilotering

Spørreskjema ble pilotert blant fem deltakere. Piloteringen skjedde via Teams, ved at Rambøll booket en tid for gjennomgang av undersøkelsen med den gjeldende pilotrespondenten. Pilotrespondenten gikk gjennom den elektroniske undersøkelsen i Teams-møtet med Rambøll, og ga løpende kommentarer til om noe var vanskelig å forstå eller hen hadde andre kommentarer. Rambøll tok notater underveis, og justerte spørreskjema i etterkant av gjennomgangen med hver pilotrespondent. Til slutt ble det gjort en siste justering, før spørreskjema ble godkjent av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Endelig spørreskjema inneholdt mange spørsmål om hvorvidt forhold er til stede eller ikke. Arenaene ble også stilt spørsmål om plan- og strategiarbeidet, og ble bedt om å identifisere de største barrierene for å oppnå universell utforming. Se vedlegg 14.1 for endelig spørreskjema.

4.2.3 Målgruppe

Undersøkelsens målgruppe var alle arenaer i Norge som var åpne for publikum og hadde interne formidlingsarenaer. Både museer som mottar økonomisk støtte fra Kulturdepartementet, og museer som ikke mottar økonomisk støtte fra Kulturdepartementet, ble invitert til å delta i undersøkelsen.

4.2.4 Gjennomføring av spørreundersøkelse

Undersøkelsen ble sendt ut på e-post til ansvarlig museumsdirektør, som igjen ble bedt om å videresende e-posten til en ansvarlig på den gjeldende arenaen. Spørreundersøkelsen var åpen i ca. fire (4) uker – fra 22. mars 2022 til 20. april 2022. Det ble sendt ut én påminnelse via e-post.

Undersøkelsen ble sendt ut til 472 museumsarenaer. 295 valgte å delta i undersøkelsen. Det gir en svarprosent på 63 %.

4.2.5 Deltakere

Norske museer er organisert og finansiert på ulike måter, og arenaene som har deltatt i undersøkelsen har alle ulike rammevilkår. Mange arenaer inngår som en del av et konsolidert museum, hvor de rapporterer til en direktør ansvarlig for flere arenaer. Noen museer er privat finansiert, andre er helt eller delvis finansiert av offentlige midler. Organiseringen har betydning for museenes grad av selvbestemmelse for prioritering av ressurser og i utforming av utstillinger.

85 % av respondentene som deltok i undersøkelsen oppgir at arenaen har bygg med status fredet og/eller verneverdig. Det er imidlertid flere arenaer som har bygg som både er fredede/verneverdige og bygg uten antikvariske restriksjoner. To tredjedeler av arenaene som oppgir at de enten har, eller ikke har, bygg med antikvariske restriksjoner, oppgir at arenaen har fredede og/eller verneverdige bygninger, og ingen bygg uten antikvariske restriksjoner. Videre i rapporten er kun arenaer som er *enten* «fredet/verneverdig» *eller* «uten antikvariske restriksjoner» (n=221) inkludert i analysene som splitter resultatene på antikvarisk status. Arenaer som hadde krysset av for at de har bygg som både er «Fredet/verneverdig» og med «Ingen restriksjoner», «Annet» eller «Vet ikke» er tatt ut av analysene.

To tredjedeler av respondentene oppgir at arenaen har flere bygg/utstillingssteder på området.

Mange arenaer i Norge har tredelt finansiering, som innebærer at de får økonomisk støtte fra tre ulike offentlige kilder: staten, fylkeskommunen og kommunen. Dette gjenspeiles i deltakerne i undersøkelsen, der mange oppgir at de har både statlig, fylkeskommunal og kommunal finansiering. Kun 18 % av respondentene oppgir at de har privat finansiering som en av sine finansieringskilder.

De aller fleste arenaer i undersøkelsen (76 %) formidler kulturhistorie.

4.2.5.1 Frafall

En frafallsanalyse i etterkant av datainnsamlingen viste ingen nevneverdige skjevheter i hvilke arenaer som svarte på undersøkelsen sammenlignet med populasjonen. Resultatene er derfor ikke vektet på noen måte.

4.3 Dybdeintervjuer

4.3.1 Utforming av intervjuguide

For å få nærmere innsikt i museenes arbeid med universell utforming gjennomførte vi oppfølgende intervjuer fra spørreundersøkelsen. Gjennom intervjuene kunne vi fange opp dybdekunnskap om vurderinger, holdninger, opplevelser og meninger som ikke kom frem gjennom spørreundersøkelsen. Vi benyttet også intervjuene til å innhente kunnskap om ulike metoder eller løsninger som enkelte arenaer har utviklet, og som kan ha overføringsverdi til andre. Formålet var å innhente beskrivelser på løsninger som kan danne utgangspunkt for læring og inspirasjon for andre arenaer.

På bakgrunn av innsikt samlet inn i spørreundersøkelsen utviklet vi i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet en intervjuguide for undersøkelsen. Ettersom vi var ute etter å innhente informantens refleksjoner og vurderinger var intervjuguiden semistrukturert. Det vil si at vi utviklet forhåndsdefinerte spørsmål, men at spørsmålene og rekkefølgen ikke ble fulgt slavisk i intervjusituasjonen. I stedet plukker vi opp viktige og interessante refleksjoner, tanker og innspill underveis i intervjuet og lot informanten drøfte videre rundt disse. Spørsmålsformuleringene vektla universell utforming i museenes planer og strategier, og innhenting av gode eksempler med overføringsverdi til andre arenaer. Denne fremgangsmåten sikret at alle informantene ble stilt de samme spørsmålene. Samtidig åpnet denne intervjuformen for å stille oppfølgingsspørsmål der det var relevant. Se intervjuguide i vedlegg 14.2.

4.3.2 Gjennomføring av intervjuer

Det ble gjennomført oppfølgende intervjuer med representanter fra 20 av de 295 museumsarenaene. Informantene ble rekruttert gjennom spørreundersøkelsen. Respondentene fikk spørsmål om de ønsket å delta i et oppfølgende dybdeintervju, og det var de som takket ja til dette og oppfylte kriteriene, som ble plukket ut. I utvalget av arenaer å gjennomføre intervjuer med, vektla vi variasjon i museumstyper, geografisk plassering og status for universell utforming.

Noen intervjuer ble enten gjennomført med direktør for det konsoliderte museet (dersom museet inngikk i en slik organisering) eller med en representant for den spesifikke arenaen. Vi gjennomførte 9 intervjuer med daglig leder/arenaansvarlig/avdelingsleder, 4 intervju med museumsdirektør, 4 intervjuer med samlings-/formidlingsansvarlig og 3 intervjuer med rådgiver/konsulent ved museet.

Intervjuene ble gjennomført digitalt (over Teams) for å sikre effektiv gjennomføring og geografisk representasjon i utvalget. Intervjuene hadde en gjennomsnittlig lengde på 45 minutter.

4.4 Respondentenes forståelse av universell utforming

I en undersøkelse om universell utforming, er det interessant å vite hva respondentene selv legger i begrepet. I intervjuene spurte vi derfor informantene om hva de la i begrepet universell utforming.

I sin forståelse av begrepet universell utforming, trekker de fleste intervjuinformantene frem FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, som også er utgangspunkt for vår tilnærming. Flere av intervjuinformantene forteller at arenaen har gjort tilpasninger i det fysiske miljøet for å tilgjengeliggjøre formidlingen til personer med syns- og hørselshemming og personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet. Ikke alle informantene var imidlertid like bevisst på behovene til personer med andre typer funksjonsnedsettelse.

En respondent i spørreundersøkelsen skriver dette:

«Det er særlig rullestolbrukere som det har vært tatt hensyn til i utformingen av museet, men det kan gjøres mer på andre områder av funksjonsnedsettelse.»
- En stor kunst-/kunstindustri-/designhistorisk arena, Sør-Norge (verneverdig)

4.5 Analyser og rapportering

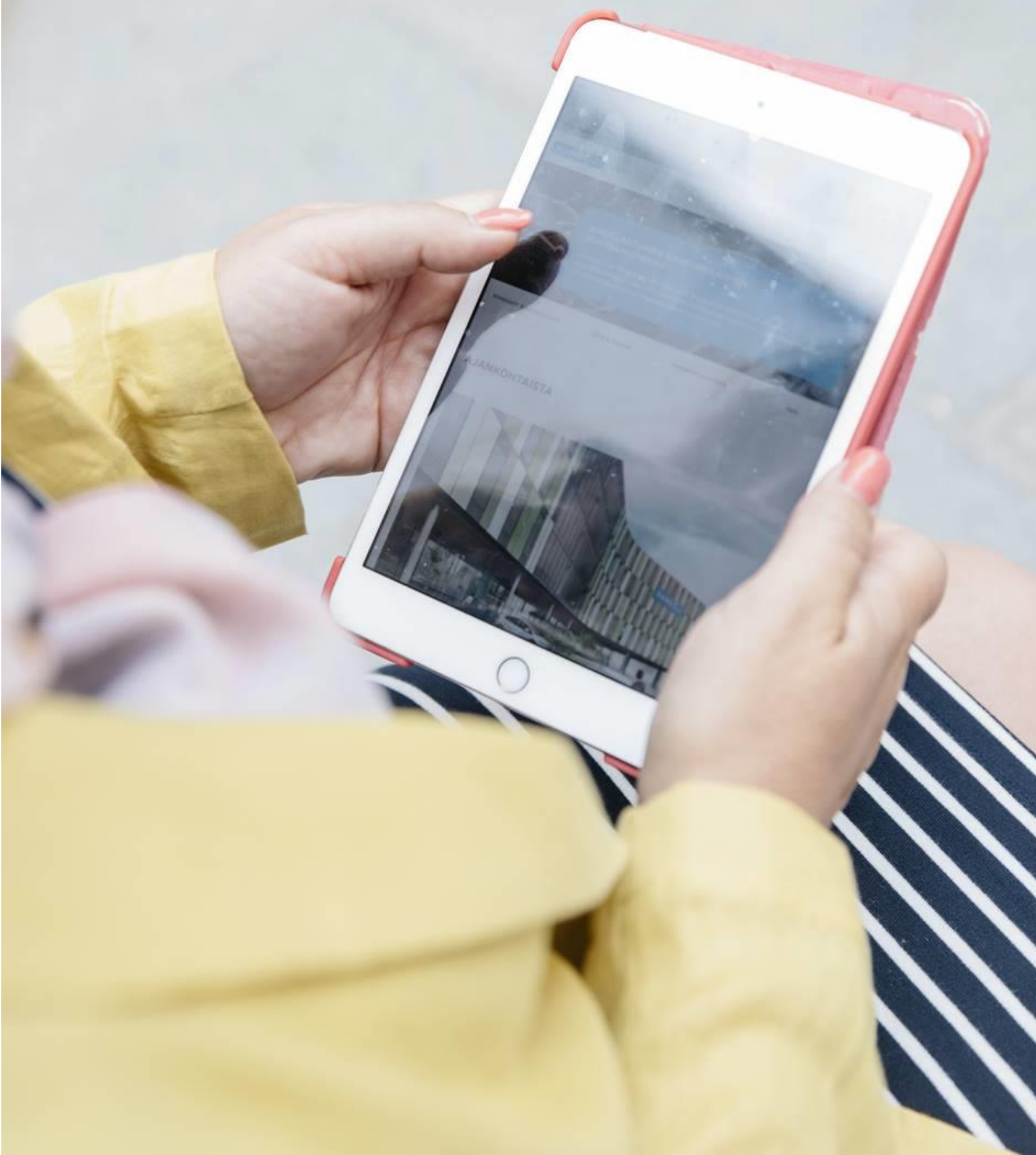
I etterkant av datainnsamlingen gjennomførte vi analyser av de kvantitative og kvalitative dataene. Vi fokuserte på å identifisere tendenser og variasjoner i datamaterialet, og så om det var forskjeller og likheter mellom ulike typer museum. Med hensyn til de kvantitative dataene samlet

inn i spørreundersøkelsen, utførte vi statistiske tester for å sikre spørreskjemaets validitet og reliabilitet. Etter de kvantitative og kvalitative dataene var analysert hver for seg, foretok vi helhetlige analyser for å identifisere mønstre og sammenhenger. Den endelige rapporten er utformet for å oppfylle kravene til universell utforming.

4.6 Forbehold

Vi ønsker å understreke at funnene i rapporten er basert på selvrapportering. De er derfor kun en *indikasjon* på hvor universelt utformet norske museumsarenaer er.

RESULTATER OG FUNN FRA UNDERSØKELSEN

5. OPPSUMMERING AV SENTRALE FUNN OG RESULTATER

Funnene fra spørreundersøkelsen indikerer at den universelle utformingen ved norske museumsarenaer er relativt lav – både når det kommer til bygningsmassen, det fysiske miljøet og formidlingen. Bygningsmassene vurderes å ha den laveste universelle utformingen, mens formidlingen vurderes høyest. Intervjuene støtter opp om dette.

Arenaer med antikvarisk status som «fredet/verneverdig» (arenaer *med* antikvariske restriksjoner), oppnår gjennomgående lavere vurderinger av universell utforming på tvers av de tre områdene – det fysiske miljøet, bygningsmassene og formidlingen – sammenlignet med arenaer med antikvarisk status «ingen restriksjoner» (arenaer *uten* antikvariske restriksjoner).

Av typene funksjonsnedsettelse som vi spurte indikerer resultatene at det blir gjort mest for å gjøre museumsarenaene tilgjengelige for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet. Når det gjelder personer med nedsatt syn, nedsatt hørsel, kognitive funksjonsnedsettelse og personer med overfølsomhet for luft-, lyd- eller lysforstyrrelser, er bevisstheten om og innsatsen for å møte disse gruppernes behov lavere.

5.1 Bygninger og utearealer

Mange arenaer har gjennomført tiltak for å bedre den fysiske tilgjengeligheten; de har parkering i nærheten, heis, trinnfri ankomst og tilgjengelig toalett. Fire av fem arenaer benytter uteareal som en del av tilbudet, men hos mange arenaer kan det være krevende å bevege seg rundt i uteområder for personer med funksjonsnedsettelse.

De fleste arenaer har implementert visse tiltak for å øke tilgjengeligheten til arenaens inngangsparti, og hos mange er det mulig å forflytte seg uten å støte på nivåforskjeller. De fleste arenaer har også sitteplasser tilgjengelig i alle deler av museet.

Det er imidlertid relativt få arenaer som har rekkverk til trapper og ramper, tydelig merking av objekter som innebærer kollisjonsfare, taktilt oversiktskart og ledelinjer. Et flertall av arenaene har ikke gitt ansatte opplæring i hvordan man imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand.

5.2 Formidlingen

De fleste arenaene har ikke gjort noen tiltak for at formidlingen i nåværende/nyeste hovedutstilling skulle dekke behovene til personer med funksjonsnedsettelse. De fleste som har gjort tiltak, har gjort tiltak for at formidlingen skal dekke behovene til personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet.

Det er generelt lite brukermedvirkning i planleggingen av utstillinger, og kun en liten andel har et aktivt samarbeid med brukergrupper. I tillegg gjøres det lite systematisk arbeid for å få inn tilbakemeldinger knyttet til universell utforming fra de besøkende, dette er ofte basert på personlige tilbakemeldinger og ad hoc-løsninger.

Resultatene indikerer at de tre viktigste barrierene mot en mer universelt utformet formidling er økonomiske ressurser, antikvariske krav knyttet til bygningsmassen og museets egenart. Ansattes kunnskap og tilgjengelig informasjon og opplæringsmaterie er andre viktige barrierer. Det er imidlertid noen viktige forskjeller mellom arenaer som er fredede/verneverdige og arenaer uten restriksjoner i resultatene. Resultatene indikerer at antikvariske krav er den viktigste barrieren mot universell utforming av formidlingen blant arenaer som er fredete/verneverdige, mens det er nesten uten betydning for arenaer uten antikvariske restriksjoner. De ansattes

kunnskap og samarbeid med brukerorganisasjonene er viktigere barriere mot universell utforming av formidlingen for arenaer uten antikvariske restriksjoner.

5.3 Digitale kanaler

Omtrent halvparten av arenaene oppgir at de har en hjemmeside som møter kravene til universell utforming i WCAG 2.0-standarden. Over halvparten av arenaene oppgir også at de har praktisk informasjon i sine digitale kanaler.

Flere arenaer forteller at de er interessert i å utnytte mulighetene som ligger i digitale løsninger i større grad, og noen har tatt i bruk digitale verktøy for å bedre tilgjengeligheten.

5.4 Strategisk arbeid med universell utforming

Over halvparten av arenaene oppgir at de ikke har retningslinjer for universell utforming i formidlingsplanen sin, og resultatene indikerer at arenaene har kommet kort i arbeidet med å inkludere universell utforming i sine strategiske planer.

5.5 Videre rapport

Selv om resultatene tyder på at det er en vei gå før man kan kalle museumssektoren for universelt utformet, er det mange gode eksempler på tiltak, og deltakerne i både spørreundersøkelsen og intervjuene viste stor vilje og interesse for å arbeide med å øke graden av universell utforming.

Vi skal nå se nærmere på status på universell utforming for det fysiske miljøet, digitale kanaler og formidlingen ved norske museumsarenaer. I tillegg undersøker vi status på inkludering av universell utforming i planer og strategier, samarbeid med brukergrupper og ulike barrierer for å øke graden av universell utforming ved norske museumsarenaer.

6. BYGNINGER OG UTEAREALER

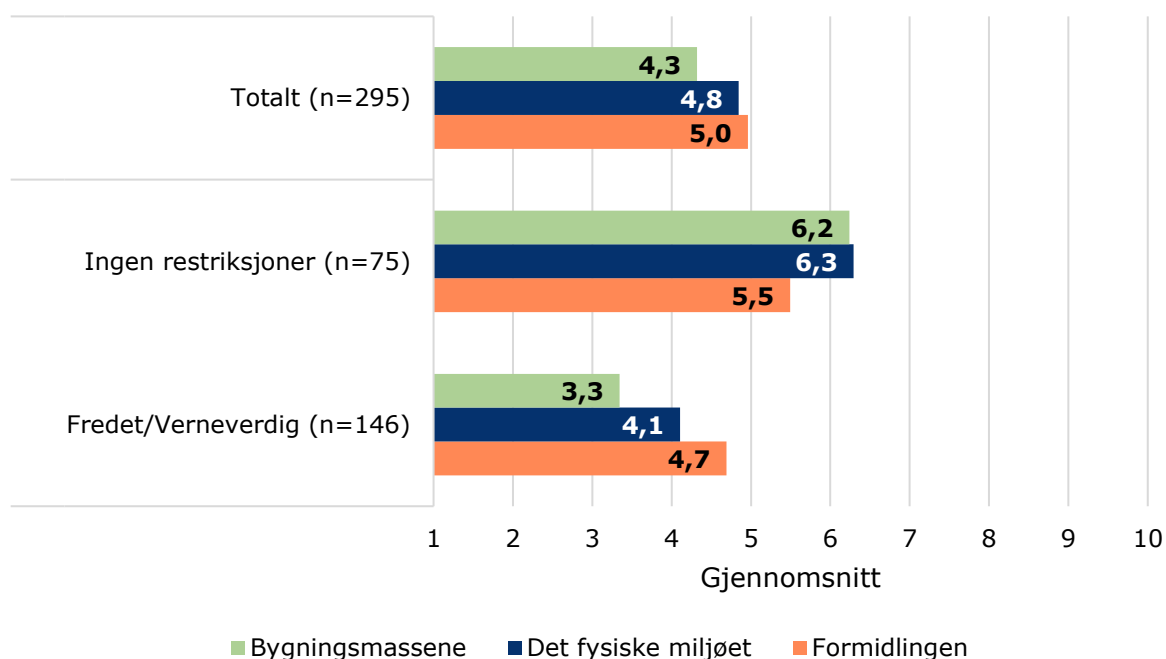
Dette kapittelet utforsker status på universell utforming av arenaenes fysiske miljø, bygninger og uteareal. Det er viktig å understreke at det er stor variasjon i muligheten for å tilpasse bygninger og utearealer ved museumsarenaene. På den ene siden handler det om at bevaringshensyn kan komme i konflikt med kravene til universell utforming. På den andre siden kan oppgraderinger og tilpasninger kreve store investeringer. Handlingsrommet er lite for arenaer med begrenset økonomi, eller som er avhengig av ekstern finansiering eller godkjenning.

Funnene fra undersøkelsen indikerer at det er bygningsmassene ved norske museumsarenaer som har lavest grad av universell utforming. Vurderingen av universell utforming av bygningsmassene, oppnår totalt sett et gjennomsnitt på 4,3 på en skala fra 1 til 10, der 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming. Vurderingen av universell utforming av det fysiske miljøet, oppnår 4,8 på den samme skalaen.

Det er også for vurderingen av bygningsmassene at det er størst forskjell mellom arenaer som ikke har noen antikvariske restriksjoner og arenaer som er fredet/verneverdig. Bygningsmasser og det fysiske miljøet i arenaer som er fredet/verneverdig, er betraktelig mindre tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse. Den universelle utformingen av bygningsmassene og det fysiske miljøet, vurderes til henholdsvis 3,3 og 4,1 av respondenter fra fredede/verneverdige arenaer. Respondenter fra arenaer uten antikvariske restriksjoner vurderer den universelle utformingen av bygningsmassene og det fysiske miljøet til henholdsvis 6,2 og 6,3.

Figur 6-A: Grad av universell utforming på tvers av museumsarenaer

På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming, hvor universelt utformet er følgende ved din arena?

Mange arenaer har flere bygninger og etasjer åpne for publikum. Gjennom spørreundersøkelsen kommer det frem at for omtrent halvparten av museumsarenaene er det stor forskjell på graden av universell utforming på tvers av bygningsmassen. Intervjuinformantene oppgir at det er fredede og verneverdige bygninger samt uteområder som inngår i formidlingen, som det er mest utfordrende å gjøre tilgjengelig for alle, inkludert personer med funksjonsnedsettelse. Nyere museumsbygg uten antikvariske restriksjoner, oppfyller i større grad kravene i byggeteknisk forskrift. Sitatet under beskriver opplevelsene til en representant fra et mindre kulturhistorisk museum i Trøndelag:

«Jeg synes det er [...] sårt når det er en skoleklasse som kommer på besøk, der en av elevene sitter i rullestol. Når vi får vite om dette i forkant av besøket, legger vi til rette for at denne eleven ikke skal føle seg utelatt (vi flytter for eksempel bakingen til et annet lokale som er bedre egnet for rullestol, flytter skolestua ned en etasje, osv.). [...] Men det gir en annen opplevelse å bake hyllkake i ei gammel stue fra 1700-tallet, enn å bake i et moderne lokale fra 2004. Men den utfordringen har jeg ikke fått løst ennå, men forsøker å tilrettelegge så godt jeg kan med de midler jeg får til. Jeg kunne ønske jeg fikk rive ned både trapper, dørstokker og utvide gangarealet [...]. Jeg ønsker jo at alle elevene skal få tilgang til denne samme opplevelsen, uansett hvem de er. [...] Så vi har fortsatt en lang vei å gå, og jeg er ikke sikker på hvordan jeg skal klare å komme forbi det at bygningene er verneverdige (i tillegg kommer det økonomiske aspektet inn - og kunnskapen om løsninger som kan fungere i antikvariske bygg).»
- En liten kulturhistorisk arena, Trøndelag (verneverdig)

I intervjuene er det flere som viser til muligheter for økt universell utforming i forbindelse med større eller mindre oppgraderinger av bygningsmassen, for eksempel heis, HC-toalett eller asfaltert inngangsparti. Av representantene vi intervjuet, er det få som har erfaring med å tilrettelegge lokalet for ansatte med funksjonsnedsettelse. Flere oppgir at det er mulig å tilrettelegge kontorlokalene ved behov, men at det kan være utfordrende for (mulige) ansatte å navigere i publikumsarealene (som det kan være vanskelig å endre på grunnet antikvariske hensyn).

I de følgende avsnittene ser vi nærmere på konkrete forhold ved bygningsmassene og det fysiske miljøet.

6.1 Adkomst

Når det gjelder adkomstveien fra parkeringsplassen til arenaens inngangsparti oppgir mange respondenter at disse er relativt godt universelt utformet. Resultatene fra spørreundersøkelsen viser at nesten alle (97 %) oppgir at det finnes parkeringsplass eller -muligheter for parkering i nærheten av arenaen. Mange (6 av 10) har også én eller flere HC-parkeringer i nærheten av arenaens inngang.

74 % av arenaene har trinnfri adkomstvei til arenaens inngang og 68 % av respondentene rapporterer at adkomstveien har et jevnt og hardt underlag. 61 % sier at adkomstveien til arenaen er tydelig skiltet. 65 % rapporterer at adkomstveien fra parkeringsplassen til arenaens hovedinngang tilfredsstiller kravene til universell utforming.

6.2 Uteområder

I spørreundersøkelsen, rapporterte nesten 4 av 5 (79 %) arenaer at de benytter utearealer som en del av tilbudet.

Det er flere som rapporterer at det kan være noe krevende å forflytte seg rundt i uteområdet. Det er særlig helninger i terrenget og nivåforskjeller i underlaget som kan gjøre det vanskelig å bevege seg rundt for personer som for eksempel bruker rullestol eller andre mobilitetshjelpemidler. I spørreundersøkelsen oppgir 38 % av arenaene at det i svært liten eller liten grad er mulig å forflytte seg rundt uten å støte på store helninger i terrenget. 32 % oppgir at det i svært liten eller liten grad er mulig å forflytte seg rundt uten å støte på nivåforskjeller som gjør det vanskelig for rullestolbrukere. 26 % oppgir at det i svært liten eller liten grad er mulig å forflytte seg rundt på jevnt og hardt underlag.

Samtidig oppgir 48 % av respondentene at det er mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde på jevnt og hardt underlag (andel «5. I svært stor grad» og «4.»). 40 % oppgir at det er mulig å forflytte seg rundt på arenaens uteområde uten å støte på nivåforskjeller som gjør det vanskelig for rullestolbrukere. 32 % oppgir at det er mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde uten å støte på store helninger i terrenget.

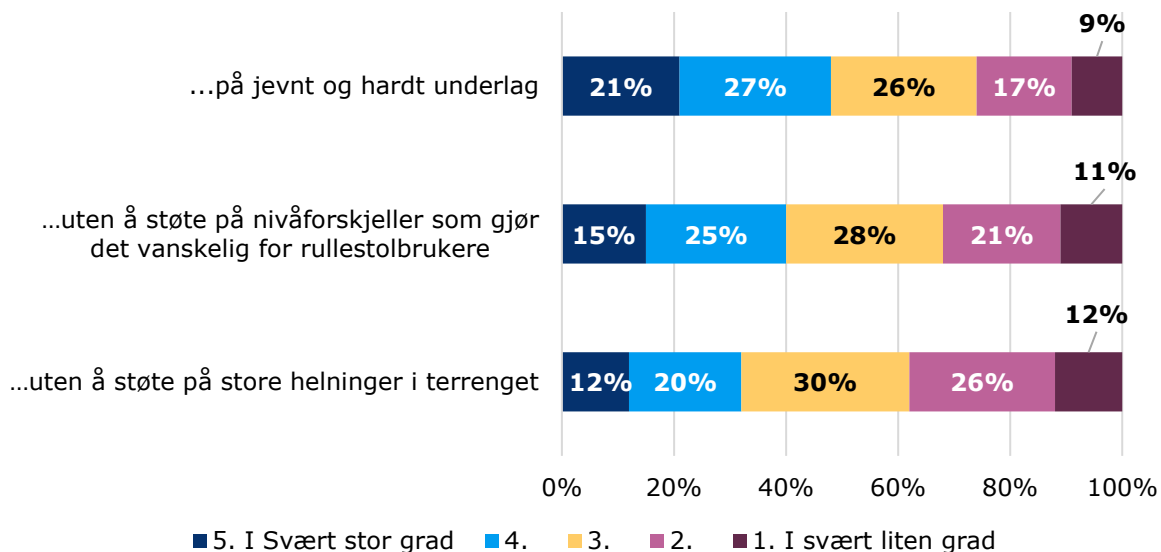
Figur 6-B: Utforming av arenaens uteareal

Du svarte at arenaen benytter utearealer som en del av tilbudet til publikum.

På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde...

1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad.

(n=234)

Utebelysning er viktig for flere med nedsatt syn. De fleste arenaer oppgir at de har utebelysning – enten overalt (18 %) eller noen steder (40 %). 1 av 5 (21 %) oppgir at de ikke har utebelysning når det er mørkt ute. 1 av 5 (21 %) oppgir at de har stengt utearealene når det er mørkt.

6.3 Inngangsparti

De fleste arenaer har utført noen tiltak for å øke graden av tilgjengelighet ved inngangspartiet. I spørreundersøkelsen oppgir 71 % av respondentene at inngangspartiet er godt opplyst. 65 % mener det er tydelig skiltet og 62 % oppgir at det er uten trinn. *Det innebærer at hele 38 % av arenaene ikke har et trinnfritt inngangsparti.* En nærmere analyse viser at mange av arenaene som ikke har trinnfritt inngangsparti, er arenaer med bygg som er fredede/verneverdige. Kun 47

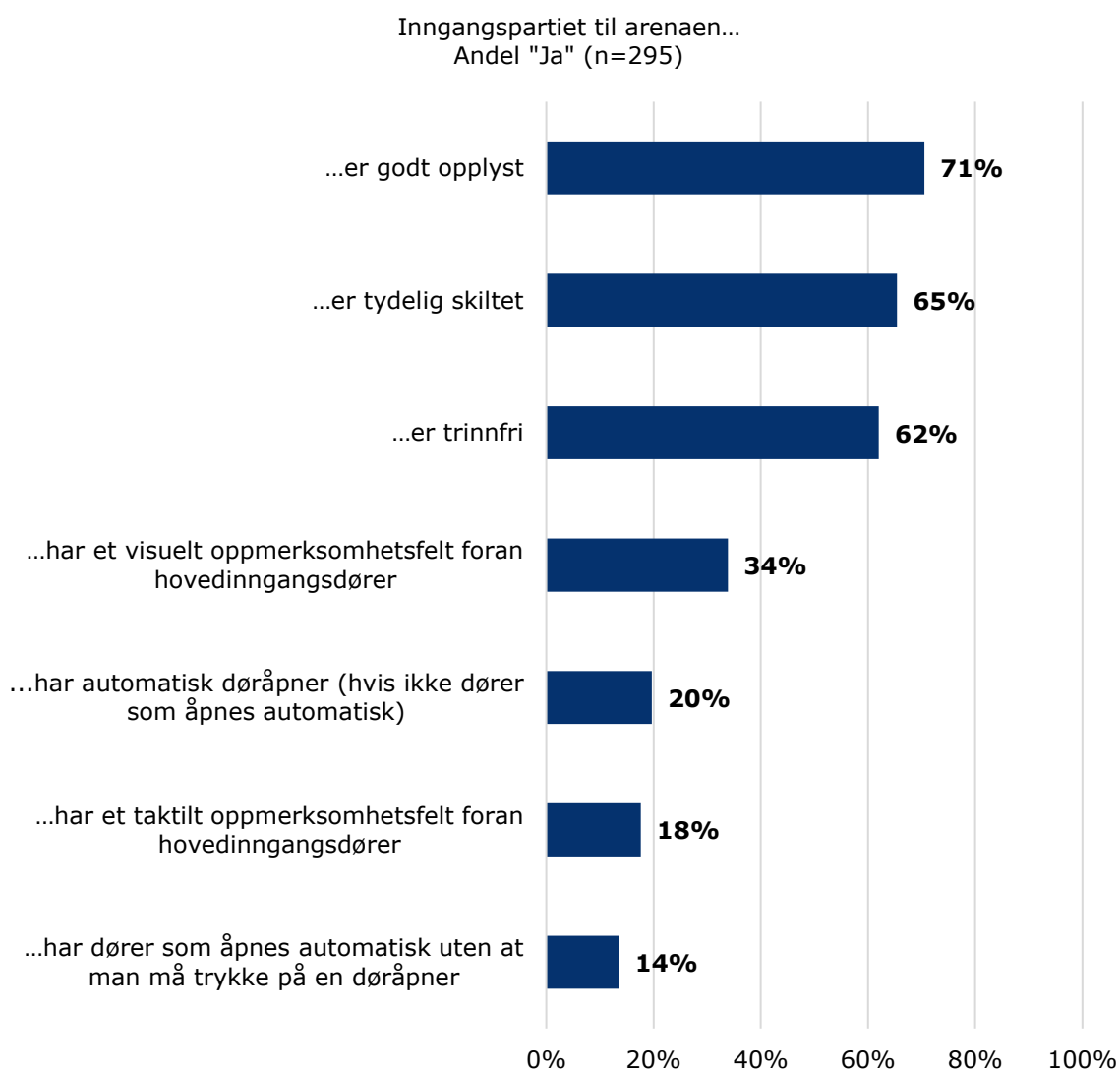
% av respondentene fra arenaene med bygg som er fredede/verneverdige oppgir at arenaen har trinnfritt inngangsparti. Blant respondenter fra arenaer uten antikvariske restriksjoner, oppgir 81 % at arenaen har trinnfritt inngangsparti.

63 % av de arenaene som ikke har et trinnfritt inngangsparti eller ikke har automatiske dører, rapporterer likevel om at de har en inngang som er tilrettelagt for rullestolbrukere. 61 % av disse (som ikke har et trinnfritt inngangsparti eller automatiske dører, men har en inngang som er tilrettelagt for rullestolbrukere), oppgir at de som bruker rullestol kan komme seg inn på egen hånd.

33 % har enten automatisk døråpner eller dører som åpner seg automatisk. Samtlige av de med automatisk døråpner rapporterer om at den er tilgjengelig for rullestolbrukere.

Kun 18 % av arenaene har et taktilt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdør. Dette er et tiltak som er viktig for personer med nedsatt syn.

Figur 6-C: Utforming av arenaens inngangsparti

6.4 Fasiliteter

6.4.1 Billettkjøp

Å få tilgang til å kjøpe billetter i flere ulike kanaler øker tilgjengeligheten til arenaen for alle. I spørreundersøkelsen oppgir 80 % av arenaene at de tilbyr kjøp av billetter i billettskranke på museet, mens 31 % oppgir at de tilbyr kjøp av billetter gjennom nettside eller app. 12 % oppgir at det ikke kreves billetter for å komme inn på arenaen.

6.4.2 Teleslynge

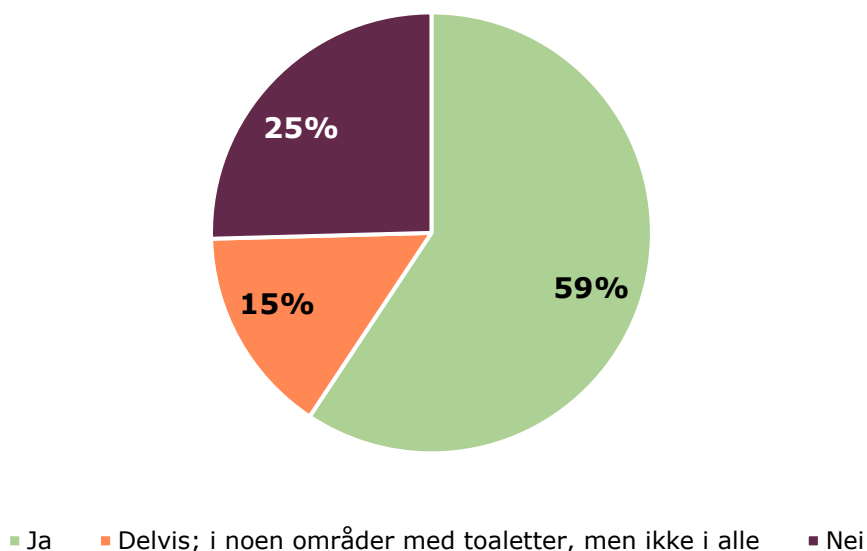
Teleslynger er et tiltak rettet spesielt mot personer med nedsatt hørsel. Teleslynger gjør det mulig for personer med høreapparat å få lyden fra lydkilden (for eksempel en person som snakker i mikrofon) rett inn i høreapparatet. Det forbedrer taletydigheten betraktelig, samtidig som det reduserer bakgrunnsstøy (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2019). Det er imidlertid få arenaer som oppgir at de har teleslynge i området rundt billettskranken - kun 8 % oppgir dette i spørreundersøkelsen. 83 % oppgir at de ikke har teleslynge i området rundt billettskranken.

6.4.3 Toalettfasiliteter

Mange toalettområder mangler toaletter som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse. I spørreundersøkelsen oppgir 25 % av arenaene at de ikke har toaletter som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse i toalettområdene. 59 % oppgir at de har tilgjengelige toaletter i alle toalettområder.

Figur 6-D: Toalettfasiliteter

Har dere toalett som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse i området der dere har toaletter?
(n=295)

6.4.4 Skilting

56 % av arenaene i spørreundersøkelsen oppgir at skilt til toalettfasilitetene er utformet og plassert slik at personer med ulike brukerforutsetninger kan lese dem. 44 % av arenaene oppgir at de *ikke* har skilt til toalettfasilitetene som er utformet og plassert slik at personer med ulike brukerforutsetninger kan lese dem.

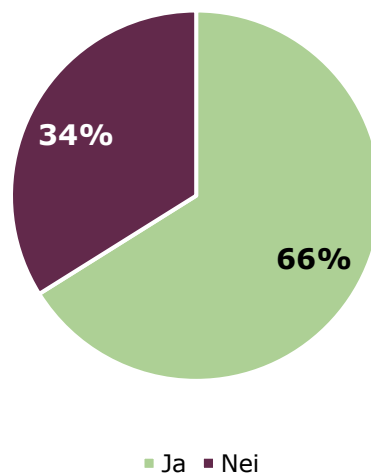
Kun 20 % av arenaene oppgir at arenaen eller det konsoliderte museet har retningslinjer for bruken av ikoner og symboler som hjelpemiddel til å finne frem.

6.4.5 Sitteplasser

I spørreundersøkelsen oppgir 2 av 3 (66 % av) arenaer at de har sitteplasser tilgjengelig i alle deler av arenaen. 1 av 3 arenaer (34 %) oppgir at de *ikke* har sitteplasser tilgjengelig i alle deler av arenaen.

Figur 6-E: Sitteplasser

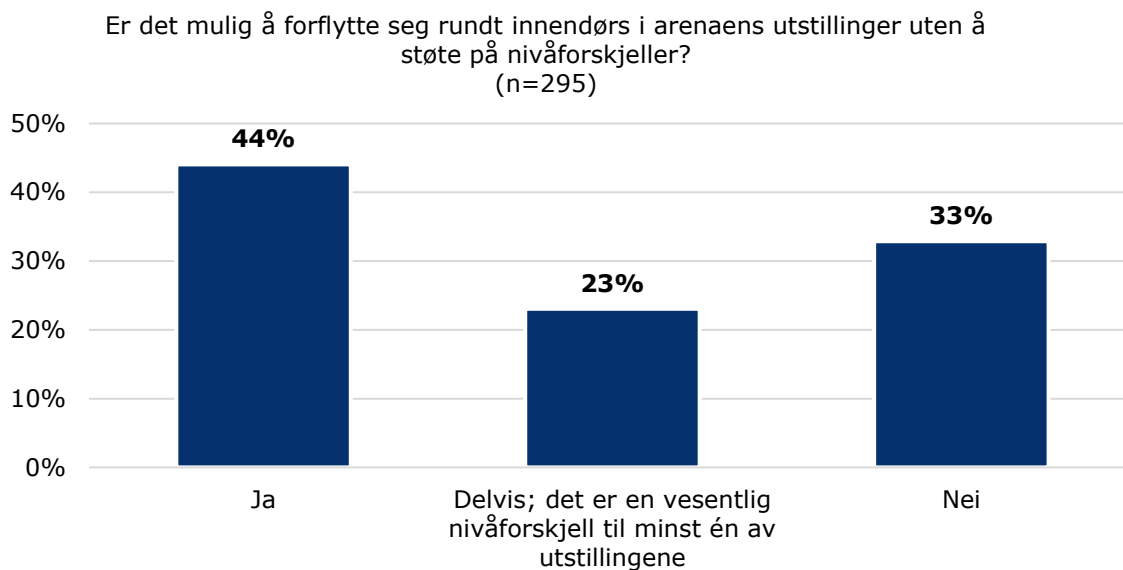
Finnes det sitteplasser i alle deler av museet som er tilgjengelig for publikum, slik at personer med behov for å sette seg ned kan gjøre dette?
(n=295)

6.4.6 Mobilitet

Over halvparten av arenaene som svarte på spørreundersøkelsen har nivåforskjeller som kan begrense forflytning. I spørreundersøkelsen oppgir 44 % av arenaene at det er mulig å forflytte seg fritt innendørs uten å støte på nivåforskjeller.

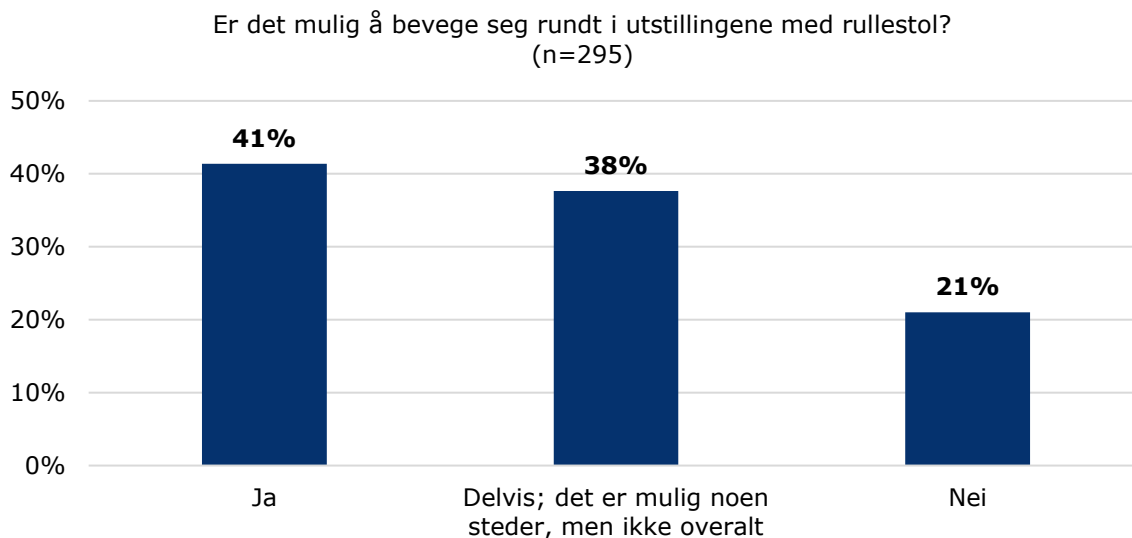
Figur 6-F: Nivåforskjeller

Blant arenaer som har nivåforskjeller er det kun 19 % av arenaene som oppgir at alle nivåforskjeller er tydelig merket. Mange oppgir også at de har trapper og ramper uten håndlist. 42 % svarer at de ikke har håndlist i trapper, mens 35 % oppgir at de mangler håndlist ved ramper. Blant de som har håndlist, rapporterer 31 % om at disse er godt synlig alle steder. 34 % oppgir at disse ikke er godt synlig.

Med hensyn til muligheten for å bevege seg fritt omkring i utstillingene, rapporterer 79 % av arenaene i spørreundersøkelsen, at det er mulig å bevege seg rundt i utstillingene med rullestol overalt eller noen steder (41 % oppgir at det er mulig overalt, mens 38 % oppgir at det er mulig noen steder, men ikke overalt). 21 % svarer at det ikke er mulig å bevege seg rundt i utstillingene med rullestol. Det innebærer at rullestolbrukere ikke kan bevege seg rundt i utstillingene på 1 av 5 arenaer. Rullestolbrukere kan imidlertid komme seg inntil monterer og skjermer de fleste steder, der dette er aktuelt.

Figur 6-G: Muligheter for bevegelse med rullestol

6.4.7 Fysiske tiltak for personer med nedsatt syn

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at de færreste arenaer har iverksatt tiltak som sikrer at personer med nedsatt syn eller hørsel får benyttet museenes tjenester på like vilkår som andre. Kun 7 % oppgir at de har taktilt oversiktskart, 5 % oppgir at de har ledelinjer i utstillingene, og kun 12 % oppgir at de har retningslinjer som sikrer at synshemmedes behov blir ivarettatt ved lyssetting av utstillingene.

53 % av arenaene svarer at glassvegger og andre områder som innebærer kollisjonsfare ikke er tydelig merket. 21 % av arenaene oppgir at glassvegger og lignende er tydelig merket, mens 27 % oppgir at det er merket noen steder, men ikke alle.

6.4.8 Fysiske tiltak for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og lysforstyrrelser og /eller nedsatt hørsel

I spørreundersøkelsen er det kun 19 % av arenaene som oppgir at de har gjort tiltak for å redusere etterklang i lokalene, mens 47 % svarer at dette ikke er nødvendig. 34 % svarer at de ikke har gjort noen tiltak for å redusere ekko/etterklang i utstillingsrommene.

1 av 3 arenaer (33 %) oppgir at de har rutiner for å sjekke luftkvaliteten.

6.5 Opplæring

37 % av arenaene i spørreundersøkelsen oppgir at ansatte har fått opplæring i hvordan man imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand. 63 % av arenaene har ikke gitt opplæring til sine ansatte i hvordan de imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand.

I åpne svarfelt i spørreundersøkelsen og i intervjuene er det flere ansatte som gir uttrykk for at de opplever mangel på kunnskap om universell utforming som en barriere, særlig i det publikumsrettede arbeidet. Et flertall av de vi intervjuet forteller at det mangler rutiner for opplæring i hvordan man imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand. Opplæring i formidling til publikum og sikkerhetsrutiner blir høyere prioritert.

I dette sitatet utdyper en respondent hva slags opplæring som trengs blant museumsansatte:

«Vi trenger direkte kontakt med engasjerte folk med de utfordringene som kan fortelle oss hva de trenger. For noen brukergrupper så kan de ikke formidle det selv så da trenger de andre som kan formidle det til oss. Noen ganger savner jeg mer konkrete tilbakemeldinger. Sjekklistene og lignende.

Ønsker også mer erfaringsutveksling bransjemessig. Museum er den eneste gruppen som formidler tekst stående. Det skiller oss fra nesten alt og annet. Å utveksle erfaringer på dette fra ulike målgrupper tror jeg er viktig at vi gjør og her kan vi lære lite av andre aktører da dette er rimelig unikt. Ligner på vareutstillinger, men siden det er mer tekst og formidling så trenger en konkrete råd og erfaringsutveksling der.»

- En liten kulturhistorisk arena, Vestlandet (ingen restriksjoner)

-

7. DIGITALE KANALER

I dette kapittelet ser vi nærmere på den universelle utformingen av arenaenes digitale kanaler.

I spørreundersøkelsen oppgir nesten alle arenaene at de har digital tilstedeværelse. Kun 4 % av arenaene oppgir at de ikke benytter digitale kanaler. Nesten alle (91 %) oppgir at de har egen hjemmeside. Egen facebook- og Instagram-profil er også populært. Henholdsvis 84 % og 65 % av arenaene oppgir at de har dette.

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at mange arenaer har allmennyttig praktisk informasjon i sine digitale kanaler, mens færre har praktisk informasjon for spesifikke grupper. 61 % av arenaene som har digitale kanaler oppgir at de har praktisk informasjon i sine digitale kanaler. Blant de som har praktisk informasjon i sine digitale kanaler, er det mange som oppgir at de har informasjon om hvordan billettsalget foregår (45 %) og parkeringsmuligheter (38 %). Noen oppgir at de også har informasjon om ledsagerbevis (27 %), toalettfasiliteter (25 %), ankomst (23 %) og hvordan man kommer seg rundt som bevegelseshemmet (15 %). De færreste oppgir å ha informasjon som i stor grad berører personer med hørsels- eller synsnedsettelse (tilrettelegging for hørselshemmet og/eller synshemmet (4 %)) eller personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser (informasjon om sanseintrykk i utstillingene (4 %), informasjon om belysning (2 %), informasjon til allergikere (2 %)).

7.1 WCAG 2.0

I spørreundersøkelsen ba vi museene oppgi om de oppfylte kravene i gjeldende standard for universell utforming av nettsider, WCAG 2.0. Omtrent halvparten (54 %) av arenaene oppgir at de har en hjemmeside som møter kravene i WCAG 2.0-standard. 46 % av arenaene med en hjemmeside oppgir at hjemmesiden ikke møter kravene i standarden.

Det er små forskjeller i andelen arenaer med hjemmesider som møter standarden på tvers av offentlig finansieringskilder. Andelen ligger på 52 % for arenaer med kommunale og/eller fylkeskommunale finansieringskilder, og 53 % for arenaer med statlig finansieringskilde. Arenaer med privat finansiering har imidlertid en noe større andel arenaer med hjemmesider som møter kravene (60 %).

7.2 Økt digitalisering og bruk av digitale verktøy som formidlingsverktøy

I intervjuene er det flere arenaer som forteller at nettsidene er under utvikling. Noen har leid inn eksterne til å utvikle nettsiden, mens andre gjør jobben selv.

Det er også flere som nevner en økende bruk av digitale verktøy som en bevisst strategi for å bedre tilgjengeligheten. En arena forteller at digitale tilbud skal bli en mer integrert del av museumsopplevelsen og et verktøy for formidling:

«I planlegging av nye formidlingstiltak legger arenaen vekt på digitale tilbud som skal bygge ned terskler for deltakelse.»
- En stor kulturhistorisk arena, Vestlandet (fredet/verneverdig)

Økt bruk av digitale verktøy er imidlertid ikke en udelt suksesshistorie for arenaenes tilgjengelighet. Mens økt bruk av digitale verktøy bedrer tilgjengeligheten for én gruppe, er det en utfordring for andre grupper. En arena formulerer det på denne måten:

«[Digitalisering] blir jo fort også vanskelig hvis man snur på det. Hvis alt skal være digitalt så får du en ny terskel der, ettersom ikke alle behersker digitale verktøy.»

- En stor kulturhistorisk arena, Sør-Norge (fredet/verneverdig)

Dette er en interessant nyanse. Det ligger mange muligheter for å bedre tilgjengeligheten i økt digitalisering og bruk av digitale verktøy, samtidig som det også presenterer noen utfordringer man skal være seg bevisst.

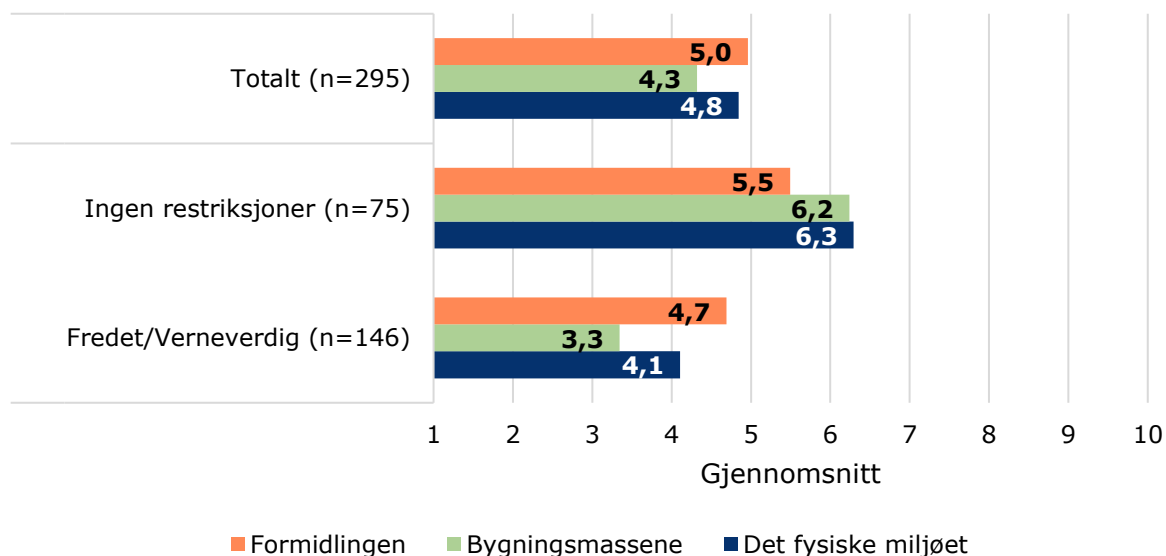
8. FORMIDLING

Dette kapittelet omhandler hvor tilgjengelig *formidlingen* ved arenaene oppleves å være. Med formidling i denne sammenheng, tenker vi på at opplevelsen av historien arenaen vil fortelle, er tilgjengelig for alle. Ifølge Kulturrådet (2018) skal museene gi både kunnskap og *opplevelser* – og de skal være tilgjengelig for alle. For å nå ut til alle kreves det aktiv tilrettelegging og ulike strategier for å nå ut til de forskjellige målgruppene (Kulturrådet, 2018). Samtidig kan det være vanskelig å skille mellom formidling og de fysiske omgivelsene når det kommer til universell utforming. For noen arenaer vil det fysiske miljøet/bygningene være det som skal formidles.

Funnene fra spørreundersøkelsen indikerer en interessant nyanse. Samlet sett er den opplevde graden av universell utforming noe bedre for formidlingen enn for bygningsmassen og det fysiske miljøet. Formidlingen vurderes også mer universelt utformet blant respondenter fra arenaer uten antikvariske restriksjoner enn blant respondenter fra arenaer som er fredet/verneverdig. Den universelle utformingen av formidlingen vurderes imidlertid lavere enn den universelle utformingen av både det fysiske miljøet og bygningsmassene blant respondenter fra arenaer uten antikvariske hensyn. Blant respondenter fra arenaer som er fredet/verneverdig, vurderes den universelle utformingen av formidlingen høyere enn den universelle formidlingen av både det fysiske miljøet og bygningsmassene. Dette kan tyde på at ansatte ved arenaer som er fredet/verneverdig har et mer bevisst forhold til utformingen av formidlingen, enn ansatte ved arenaer uten antikvariske restriksjoner. Dette igjen kan skyldes at ansatte ved arenaer som er fredet/verneverdig setter fokus på det de opplever at de kan påvirke, og/eller for å bøte på et potensielt utilgjengelig fysisk miljø. Dette er imidlertid noe vi ikke har utforsket i denne undersøkelsen, og krever derfor ytterligere data for å kunne si noe om.

Figur 8-A: Grad av universell utforming på tvers av museumsarenaer

På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming, hvor universelt utformet er følgende ved din arena?

Samtidig tyder de kvantitative resultatene på, og flere respondenter (både i intervjuene og i åpne tekstfelt i spørreundersøkelsen) fremhever, at det er et stort forbedringspotensial for å tilrettelegge formidlingen bedre for personer med ulike brukerforutsetninger.

8.1 Tilgjengelighet i hovedutstilling

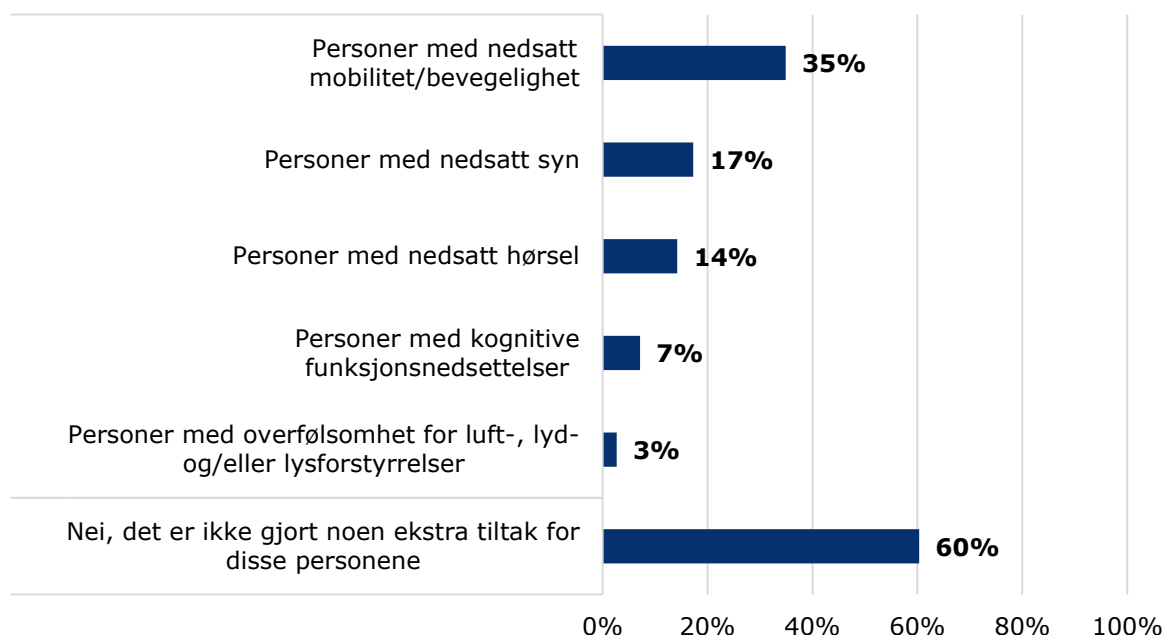
I spørreundersøkelsen oppgir de færreste at de har gjort tiltak for at formidlingen av hovedutstillingen også skal dekke behovene til personer med ulike typer av funksjonsnedsettelse. Blant arenaene som hadde utført tiltak, omhandlet dette gjerne tiltak for å bidra til økt grad av tilgjengelighet for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet.

35 % av arenaene oppgir at de har gjort tiltak for at formidlingen også skal dekke behovene til personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet. For andre funksjonsnedsettelser er andelen vesentlig lavere. 17 % av arenaene oppgir at de har gjort tiltak for å også dekke behovene til personer med nedsatt syn, 14 % oppgir at de har gjort tiltak for personer med nedsatt hørsel, 7 % oppgir at de har gjort tiltak for personer med kognitive funksjonsnedsettelser, og kun 3 % oppgir at de har gjort tiltak for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser.

60 % av respondentene opplyser at de ikke hadde utført noen tiltak for å dekke behovene til personer med funksjonsnedsettelser i nåværende/nyeste hovedutstilling.

Figur 8-B: Formidlingstiltak for ulike typer funksjonsnedsettelser

Ta utgangspunkt i nåværende/nyeste hovedutstilling. Ble det gjort tiltak for at formidlingen også skulle dekke behovene til...
Flere valg mulig.
(n=295)

8.2 Tilrettelagte arrangementer

I de oppfølgende intervjuene, og i tekstfeltene i spørreundersøkelsen, understreker flere at de har mulighet til å tilrettelegge omvisninger for personer med funksjonsnedsettelser, dersom de får beskjed på forhånd. Flere har erfaring med å ta imot store grupper (f.eks. skoleklasser), og

samarbeider godt med lærere og pedagoger dersom individer i gruppen har behov for et tilpasset formidlingsopplegg.

Noen museer og arenaer har også egne arrangementer beregnet for personer med funksjonsnedsettelse. Eksempler på dette er arrangementer hvor det ryddes ekstra plass i utstillingen slik at den er bedre tilgjengelig for mennesker med nedsatt mobilitet eller bevegelse, og tilrettelagte omvisninger for mennesker med kognitive funksjonsnedsettelser.

Det er imidlertid verdt å merke seg at dette er tiltak som øker tilgjengeligheten for enkelte grupper, men ikke er grep som bidrar til økt universell utforming generelt (forstått som tilgjengelighet for alle uten spesielle tilpasninger eller tiltak).

8.3 Retningslinjer

Mange arenaer rapporterer i spørreundersøkelsen at de mangler etablerte retningslinjer om formidlingsgrep arenaen kan ta for å sikre universell utforming av formidlingen, eller likeverdig tilgjengelighet til opplevelsen, for personer med ulike funksjonsnedsettelser.

67 % av arenaene har ikke retningslinjer for bruken av sanselige virkemidler (lyd, lys, berøring, lukt, smak) i formidlingen. Mange arenaer har imidlertid retningslinjer for utformingen av informasjonen om utstillingene. Mange arenaer har retningslinjer for tydelig og klart språk (50 %), fonten (43 %) og kontrasten mellom tekst og bakgrunn (39 %) i informasjonen om utstillingen. Færre har retningslinjer for fordypningsnivåer i teksten (24 %) og punktbelysning på tekster (23 %). 39 % av arenaene har ingen retningslinjer om informasjonen om utstillingene.

8.4 Informasjon

69 % av arenaene med informasjon oppgir i spørreundersøkelsen at de har informasjonen tilgjengelig som forklarende tekster ved utstillingene. Å formidle informasjonen på andre måter er mindre vanlig.

8.5 Tilbakemeldinger fra besøkende

Gjennom intervjuene får vi en indikasjon på at arenaene mottar få tilbakemeldinger fra besøkende knyttet til universell utforming. Tilbakemeldingene handler i stor grad om manglende tilgjengelighet for rullestolbrukere. Kun få av informantene vi intervjuet fortalte om at det blir gjort et systematisk arbeid for å få tilbakemeldinger fra publikum. Det er mer vanlig at tilbakemeldinger knyttet til universell utforming kommer inn fra ad-hoc-baserte tiltak eller ved at besøkende selv tar initiativ til å gi tilbakemelding.

8.6 Samarbeid med brukergrupper

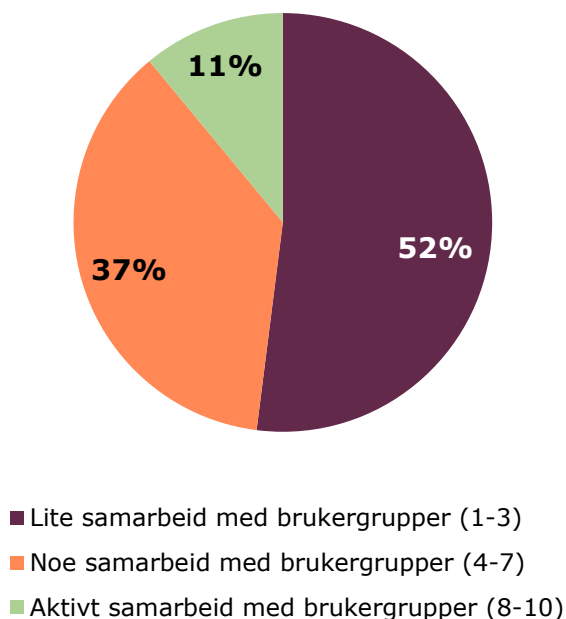
Resultatene fra spørreundersøkelsen kan tyde på at det generelt er lite samarbeid med brukergrupper. 79 % av alle respondentene oppgir at de *ikke* samarbeider med brukergrupper i planleggingen av utstillinger. Kun 1 av 4 (26 %) respondenter (av alle) oppgir at de har andre måter å få inn brukerperspektivet fra personer med funksjonsnedsettelse på.

Over halvparten (52 %) av respondentene som oppga at de samarbeider med brukergrupper eller har andre måter å få inn brukerperspektivet på, oppgir at de samarbeider lite med brukergrupper. 37 % av disse oppgir at de har noe samarbeide med brukergrupper. Kun 11 % av disse oppgir at de samarbeider aktivt med brukergrupper.

Figur 8-C: Samarbeid med brukergrupper kategorisert

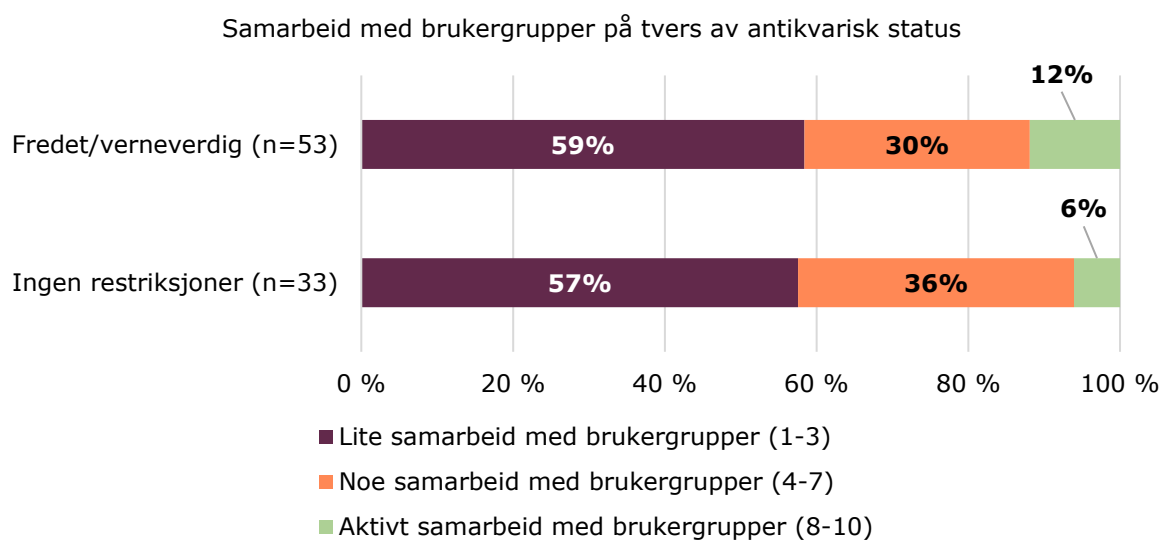
Du svarte at arenaen samarbeider med brukergrupper i planleggingen av utstillinger og/eller at dere har andre måter å få inn brukerperspektivet på. På en skala fra 1 til 10, der 1 er svært lite samarbeid og 10 er svært aktivt samarbeid, hvordan vil du karakterisere samarbeidet med brukergruppene?

(n=113)

På tvers av antikvarisk status, indikerer resultatene at det er noen flere arenaer som er fredede/verneverdige som har et tett samarbeid med brukergrupper, sammenlignet med arenaer uten restriksjoner. Blant arenaer som er fredede/verneverdige oppgir 12 % at de har et aktivt samarbeid med brukergrupper. Til sammenligning er andelen 6 % blant arenaer uten restriksjoner. Dette styrker hypotesen om at ansatte ved arenaer som er fredede/verneverdige, har et større fokus på utformingen av formidlingen ved arenaen, sammenlignet med ansatte ved arenaer uten restriksjoner.

Figur 8-D: Samarbeid med brukergrupper på tvers av antikvarisk status

8.7 Barrierer mot å øke graden av universell utforming av formidlingen ved museumsarenaer i Norge

I spørreundersøkelsen ble respondentene stilt spørsmål om hva som er de (tre) viktigste barrierene mot å oppnå enda mer universelt utformet formidling ved arenaen. Resultatene indikerer at de tre viktigste barrierene for en mer universelt utformet formidling er økonomiske ressurser (64 %), antikvariske krav knyttet til bygningsmassen (48 %) og museets egenart (39 %). Ansattes kunnskap (29 %), tilgjengelig informasjon (20 %) og opplæringsmateriell (19 %) er andre viktige barrierer.

Virksomhetens kultur (6 %) og politiske styringer (3 %) oppgir respondentene som mindre viktig.

Det er ikke undersøkt om eller i hvilken grad svar som omhandler begrensninger knyttet til antikvariske krav til bygningsmassen og museets egenart omhandler manglende kunnskap og kompetanse på hvordan man kan iverksette tiltak for økt universell utforming i og ved denne typen av bygg.

De oppfølgende intervjuene understøtter at økonomi og bevaringshensyn påvirker handlingsrommet for en mer universelt utformet formidling. Sitatet under er en god illustrasjon på hvilke utfordringer flere arenaer møter på i arbeidet med å øke graden av universell utforming:

«Bygningenes beskaffenhet, og tidligere tradisjonelle bruk gjør tilnærmingen til universell utforming komplisert. Økonomiske utfordringer i drift og mangel på ansatte forsterker problemene. Vi forsøker å kompensere ved å gi hver enkelt besøkende personlig service og oppfølging.»
- En liten kulturhistorisk arena, Nord-Norge (fredet/verneverdig)

I spørreundersøkelsen oppsummerer en arena utfordringene på denne måten:

«Denne kartleggingen er en god start, setter i gang tanker. [...] Vi trenger påminninger og økonomi for å gjennomføre. Det er ressurskrevende å planlegge utstillinger og det blir «enda en barriere» å tenke universelt.»
- En stor naturhistorisk arena, Nord-Norge (ingen restriksjoner)

I intervjuene, er det flere av museene som viser til eksisterende krav for universell utforming for fysisk utforming av museumsbygg (byggteknisk forskrift) og for nettsider (WCAG), og at det ikke eksisterer tilsvarende krav for formidlingsaktivitetene. Flere informanter understreker at det er den daglige driften og oppfølging av lovkrav som prioriteres, og at det er behov for flere årsverk dersom universell utforming skal prioriteres utover lovpålagte krav. Sitatet under illustrerer hvordan flere etterlyser sterkere føringer og krav:

«Vi jobber med universell utforming kontinuerlig, men det handler om ressurser. Det er ingen sterke signaler ovenfra, vi opplever det i stor grad som et 'nedenfra-og-opp-engasjement' hos oss»
- En stor kulturhistorisk arena, Østlandet (ingen restriksjoner)

Gjennom intervjuene har vi gått nærmere inn på utfordringen ved manglende kunnskap om universell utforming. Informantene beskriver at det er mangel på kunnskap om universell utforming på ulike nivåer; 1) på myndighetsnivå, 2) ved det konsoliderte museet/arenaen, og 3) hos leverandører/konsulenter. En av respondentene formulerer utfordringen på denne måten:

«Utfordringer at det er mange ulike grupper vi skal finne løsninger for. Noen ganger så går behovene på tvers av brukergrupper eller er i strid med antikvariske hensyn. Har kulturhistoriske bygninger fra 1800-tallet og det er noen motsetninger som er vanskelige der. Mangler kompetansen på hva en konkret skal gjøre for at det skal fungere i byggeprosjekt. Opplever heller ikke at kommunen har kompetanse, utenom standarder for hvor høyt og hvor bredt og slikt. Både vi og de nærmeste aktørene vi snakker med har ganske lite kompetanse på dette komplekse feltet.»

- En liten kulturhistorisk arena, Vestlandet (ingen restriksjoner)

I intervjuene forteller flere at det er utfordrende å balansere ulike gruppers behov, som kan være i konflikt med hverandre. Flere forteller om manglende kunnskap når det kommer til å tilpasse formidlingen til ulike funksjonsnedsettelse, og etterlyser råd og retningslinjer på dette området. En respondent i spørreundersøkelsen svarer følgende på hva slags ressurser/informasjon de har behov for:

«Gode informasjonsvideoer, nettkurs og nedlastbare ressurser som kan brukes av den enkelte medarbeider, og som handler om universell utforming nettopp i museer og besøksarenaer.»

- En stort naturhistorisk arena, Nord-Norge (fredet/verneverdig)

8.7.1 Ulike barrierer for arenaer med fredede/verneverdige bygg og arenaer uten antikvariske restriksjoner

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at respondenter ved arenaer som er fredet/verneverdig og respondenter ved arenaer uten antikvariske restriksjoner, vurderer barrierer mot universell utforming av formidlingen forskjellig.

Økonomiske ressurser nevnes som en viktig barriere for begge grupper. 67 % velger dette alternativet blant arenaer uten antikvariske restriksjoner, 58 % velger dette blant fredede/verneverdige arenaer.

Antikvariske krav knyttet til bygningsmassen oppleves som *den største* utfordringen for arenaer som er fredede/verneverdige, mens det er en av de *minst* viktige dimensjonene for arenaer uten antikvariske restriksjoner. 68 % velger alternativet blant arenaer som er fredede/verneverdige, mens kun 5 % velger dette alternativet blant arenaer uten antikvariske restriksjoner.

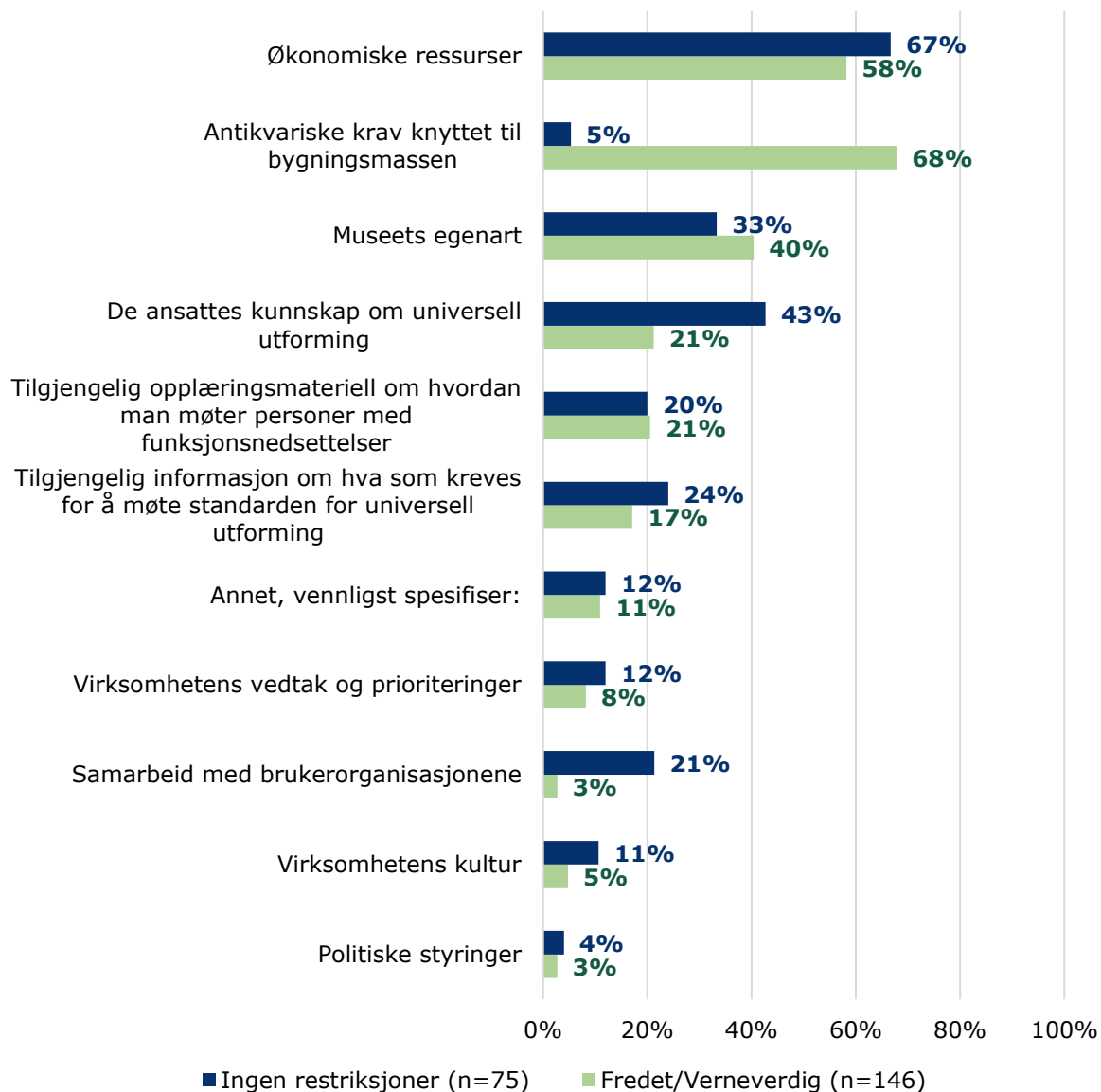
Vurderingen av de ansattes kunnskap om universell utforming er et annet viktig skille. Dette punktet kommer opp som en av de viktigste barrierene blant arenaer uten antikvariske restriksjoner (43 % velger denne), mens den vurderes som en mindre viktig barriere blant fredede/verneverdige arenaer (21 % velger dette blant denne gruppen).

Dette kan tyde på at mens arenaer som er fredet/verneverdig i stor grad opplever at de er bundet opp med bygningsmassen/det fysiske miljøet (selv i arbeidet med formidlingen), har arenaer uten antikvariske restriksjoner et annet sett med barrierer, og opplever i større grad å bli begrenset av mangel på kunnskap og samarbeid i arbeidet med å tilgjengeliggjøre formidlingen. Om dette skyldes av ansatte ved arenaer som er fredede/verneverdige har mer kunnskap om universell utforming enn ansatte ved arenaer uten antikvariske restriksjoner, eller om det skyldes at andre barrierer oppleves viktigere for arenaer som er fredede/verneverdige, (eller en annen forklaring,) kan våre data ikke si noe sikkert om. Funn fra intervjuene kan imidlertid peke i retning mot at

manglende kunnskap om universell utforming er en generell utfordring i sektoren, og ikke noe som kun berører den ene eller andre gruppen.

Figur 8-E: Barrierer mot en mer universelt utformet formidling på tvers av antikvarisk status

På tvers av antikvarisk status: Hva er de viktigste barrierene for å oppnå enda mer universelt utformet formidling ved arenaen? Velg inntil tre.

9. STRATEGISK ARBEID MED UNIVERSELL UTFORMING

Dette kapittelet omhandler det mer planmessige og strategiske arbeidet med universell utforming. I de følgende avsnittene ser vi nærmere på hvor langt arenaene har kommet i å inkludere universell utforming i sine planer og strategier.

Undersøkelsen indikerer at få arenaer har tiltak for universell utforming eller tilgjengelighet nedfelt i formidlingsplaner. Over halvparten (52 %) av arenaene oppgir i spørreundersøkelsen at de ikke har inkludert retningslinjer for tilrettelegging i formidlingsplaner.

26 % av arenaene oppgir at det konsoliderte museet har inkludert retningslinjer for personer med funksjonsnedsettelse i den overordnede formidlingsplanen. Svært få arenaer har inkludert slike retningslinjer i andre typer formidlingsplaner.

Resultatene fra spørreundersøkelsen tyder på at blant arenaene med en formidlingsplan (enten for arenaen eller for museet), har mange kommet relativt kort i implementeringen av tiltakene. Nesten halvparten (49 %) av arenaene som oppgir at de har retningslinjer for universell utforming eller tilgjengelighet, har ikke spesifisert i planverket hvilke funksjonsnedsettelse det gjelder. Blant de som har spesifisert det, oppgir de fleste at tiltak som antas å bidra til økt tilgjengelighet for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet er dekket i planen(e).

Gjennom de oppfølgende intervjuene, kommer det frem at mange konsoliderte museer/arenaer mangler en overordnet plan for universell utforming. Følgende sitat fanger opp situasjonen for mange arenaer:

«Vi får styringssignaler, men det er på byggeteknisk. Når det gjelder utforming av andre former, er det ingen strategi. Det står at de skal være inkluderende, men ikke for hvem og på hvilken måte. Har ikke blitt tatt opp i styringsgrupper eller konferanser.»
- En stor naturhistorisk arena, Nord-Norge (fredet/verneverdig)

Mange arenaer ønsker imidlertid å inkludere universell utforming i større grad i fremtidige formidlingsplaner. Noen fortalte at de over tid har kjent på et ubehag fordi universell utforming mangler i planverket. For andre var spørreundersøkelsen og intervjuet en vekker som gjorde at de ble oppmerksomme på behovet for å få inn universell utforming i formidlingsplanene.

10. TILGJENGELIGHET FOR PERSONER MED ULIKE FUNKSJONSNEDESETTELSE

For å undersøke grad av tilgjengelighet for ulike funksjonsnedsettelser, har vi laget et sett med indikatorer for hver funksjonsnedsettelse som dekkes i spørreskjema (se figurer på neste side). Resultatene i indikatorene er vist på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er svært liten grad av tilgjengelighet, mens 10 er svært stor grad av tilgjengelighet. Resultatene er regnet ut basert på svarene på utvalgte spørsmål i undersøkelsen. Resultatene må tolkes i lys av at de kun baserer seg på svar på spørsmål i spørreskjema. Det kan derfor være flere dimensjoner ved tilgjengelighet som ikke er fanget inn i disse indikatorene. Se vedlegg 14.3 for en fullstendig oversikt over utregningen av indikatorene.

Resultatene på indikatorene indikerer at tilgjengeligheten er best for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet, sammenlignet med personer med andre funksjonsnedsettelser. På skalaen fra 0 til 10, oppnår tilgjengelighet for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet 5,1. Det er fremdeles et resultat med stort potensiale for forbedring, men det indikerer at arenaene er mer tilgjengelig for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet enn for personer med andre funksjonsnedsettelser.

Tilgjengelighet for personer med kognitive funksjonsnedsettelser oppnår 3,8 på skalaen, noe som indikerer en bedre tilgjengelighet for denne gruppen enn for personer med andre funksjonsnedsettelser (utenom personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet).

Tilgjengelighet for personer med synshemming oppnår 3,4 på skalaen. Tilgjengelighet for personer med hørselshemming oppnår 2,8 på skalaen.

Resultatene indikerer at arenaene er minst tilgjengelig for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser. På dette området oppnår arenaene, samlet sett, kun 1,2 på skalaen fra 0 til 10.

En respondent i spørreundersøkelsen, summerer opp kjernen av disse resultatene på en fin måte:

«Syn og hørsel er ikke godt nok - liten skrift på vanskelig bakgrunn. Fonten er fin. I forhold til hørsel vil det nok være for mange konkurrerende lyder i samme rom. De fysiske rammene er fine. I forhold til det kognitive: Det krever en omviser med kunnskap om målgruppen. Dette har vi, men for publikum på egenhånd er det ikke godt nok tilrettelagt.»
- **En stort kulturhistorisk arena, Sør-Norge (ingen restriksjoner)**

Disse resultatene passer godt overens med undersøkelsens øvrige resultater: At bevisstheten rundt tilgjengelighet for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet er høyere enn bevisstheten rundt tilgjengeligheten for de andre gruppene av funksjonsnedsettelser. Særlig når det kommer til tilgjengelighet for personer med kognitive funksjonsnedsettelser, eller personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser etterlyser intervjuinformantene mer kunnskap og veiledning for å tilrettelegge for disse gruppene. Informantene oppgir at både den fysiske tilretteleggingen og de ansattes kunnskap er spesielt lav når det kommer til disse typene funksjonsnedsettelser.

Figur 10-A: Grad av tilgjengelighet for ulike funksjonsnedsettelser

Figurene viser indikatorer for graden av tilgjengelighet på norske museumsarenaer på tvers av ulike funksjonsnedsettelser.

10.1 Tilgjengelighet for personer med ulike funksjonsnedsettelse på tvers av antikvarisk status for arenaen

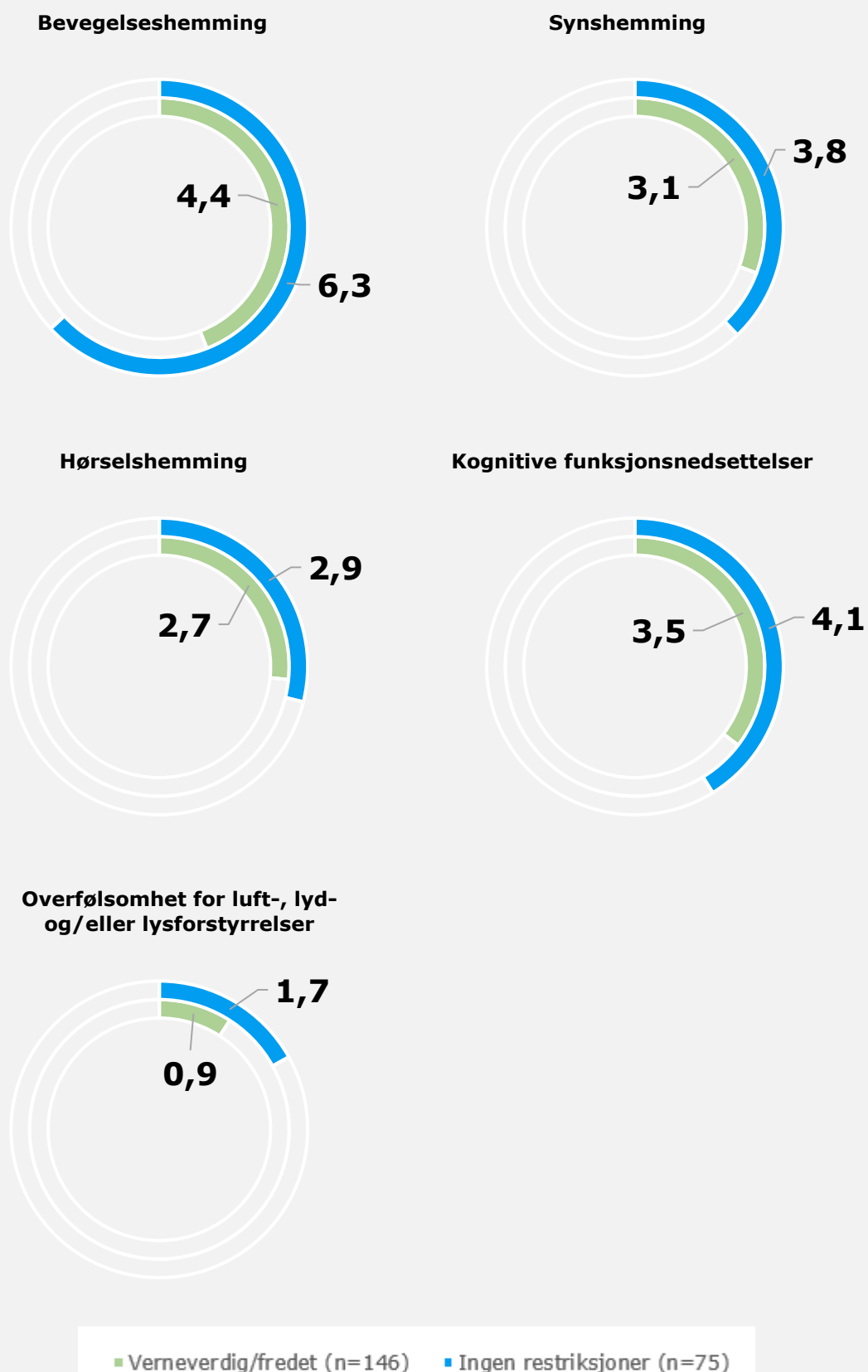
Tilgjengeligheten for personer med ulike funksjonsnedsettelse varierer mye på tvers av antikvarisk status for arenaen (se figurer på neste side). Arenaer uten antikvariske restriksjoner er mer tilgjengelig for alle gruppene av funksjonshemninger som dekkes av denne undersøkelsen, enn arenaer som er fredede/verneverdige.

Særlig i tilgjengeligheten for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet er det stor forskjell mellom arenaer uten og med antikvariske restriksjoner. Arenaer uten antikvariske restriksjoner oppnår 6,3 på skalaen fra 0 til 10, mens arenaer som er fredede/verneverdige oppnår 4,4. Den observante leser vil på ingen måte bli overrasket over dette resultatet, ettersom vi tidligere har påpekt funn som indikerer at arenaer som er fredede/verneverdige, i større grad enn arenaer som ikke har noen antikvariske restriksjoner, opplever å være begrenset av hva som kan, og hva som ikke kan, gjøres med bygningsmassen. Resultatene indikerer samtidig at det er et forbedringspotensial for tilgjengeligheten for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet – både blant arenaer med og uten antikvariske restriksjoner.

Tilgjengeligheten for personer med hørselshemming oppnår et relativt likt resultat for arenaer med og uten antikvariske restriksjoner, og kan tyde på at faktorer som påvirker hørselssansen i liten grad påvirkes av eventuelle antikvariske restriksjoner.

Vi minner om at det ikke er undersøkt om eller i hvilken grad svar som omhandler begrensninger knyttet til antikvariske krav til bygningsmassen og museets egenart omhandler manglende kunnskap og kompetanse på hvordan man kan iverksette tiltak for økt universell utforming i og ved denne typen av bygg.

Figur 10-B: Grad av tilgjengelighet for ulike funksjonsnedsettelse på tvers av antikvarisk status ved arenaene

11. GODE EKSEMPLER PÅ TILTAK

Det gjøres mye godt arbeid i museumssektoren med hensyn til universell utforming. Under er noen eksempler på arbeid og løsninger for å forbedre museumsopplevelsen for personer med nedsatt funksjonsevne. Eksempelene ble formidlet til oss i åpne svarfelt i spørreundersøkelsen og i intervjuene.

11.1 Personer med nedsatt syn

Flere arenaer viser til at de benytter størrelse og kontraster bevisst for å gjøre sin formidling tilgjengelig for personer med nedsatt syn. Det er også flere arenaer som viser til erfaringer med å inkludere taktile objekter i utstillinger og muliggjøre forskjellige sanseopplevelser, som er viktig for personer med nedsatt syn. Det innebærer blant annet å utforme utstillingsstasjoner for aktiviteter, og gi besøkende mulighet til å ta og føle på gjenstander. Et annet eksempel er muligheten til å lytte til alle tekster via audioguide, som skal gi besøkende med nedsatt syn mulighet til å få et likeverdig inntrykk av utstillingen sammenlignet med de som benytter seg av de visuelle elementene. En informant ved en arena viser til at besøkende har mulighet til å ta ut gjenstander/replikaer for å kjenne på dem samtidig som en formidler ved arenaen verbalt beskriver hva som formidles. Arenaen beskriver at de har laget et «sanserom» hvor besøkende for eksempel kan bruke sansene, lukte og føle, heller enn tekst og lyd. Ansatte ved flere arenaer forteller om at man er bevisst på at personer med nedsatt syn har behov for rette og klare linjer langs gulvet.

11.2 Personer med nedsatt hørsel

I tillegg til bruk av teleslynge, benytter flere av museene grafiske og tekstlige elementer for å skape løsninger som også fungerer for personer med nedsatt hørsel. Slik oppsummerer en informant ved en arena dette:

«Gjennom grafikk, symboler og gode bilder forteller vår utstilling mye uten tunge tekstlige virkemidler, og det er meningen at man skal kunne ha en god museumsopplevelse bare av de visuelle inntrykkene.»
- En liten kulturhistorisk arena, Nord-Norge (ingen restriksjoner)

Flere arenaer benytter brosjyrer som forklarer utstillingselementer med lydopplevelser. Flere av de som ble intervjuet viser til teksting av filmer som benyttes i utstillinger.

11.3 Personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet

En informant forteller i intervju at «bevegelse i rommet» er et bærende prinsipp for utformingen av de fysiske omgivelsene til museet hvor hen arbeider. En ansatt ved en annen arena forteller at de har plassert den permanente utstillingen langs en alternativ løype for å sikre at også personer med nedsatt mobilitet eller bevegelighet har mulighet til å oppleve utstillingen.

Flere ansatte ved arenaer med antikvariske bygninger forteller i intervju om at de har utarbeidet flere veier og snuplasser for rullestol og minibuss, noe som gjør det mulig å kjøre helt inntil bygningene. Flere ansatte ved ulike arenaer viser også til en bevissthet rundt å gi rullestolbrukere tilstrekkelig plass til å bevege seg rundt i utstillingen, og at montere og andre utstillingselementer er synlige i rullestolhøyde. En ansatt ved en arena forteller i intervjuet at de i byggene med de laveste dørtersklene har mobile ramper, som kan plasseres ut ved behov.

En arena har løst trengsel i utstillingen på en litt annen måte – de har egne arrangementer for mennesker med nedsatt mobilitet eller bevegelighet, og rydder ekstra plass i utstillingene til disse

besøkende. Dette er et eksempel på en særløsning som kompenserer for museets manglende universelle utforming, og som da skiller ut disse besøkende fra publikum ellers.

11.4 Personer med kognitive funksjonsnedsettelse

Gjennom undersøkelsen oppgir få arenaer å ha erfaring med å gjøre utstillinger mer tilgjengelige for personer med kognitive funksjonsnedsettelse. Noen arenaer viser til at de har tilrettelagte omvisninger for enkelte grupper, som spesialklasser eller personer med demens, som i dette eksemplet:

*«Vi har egne arrangement/treff for mennesker med kognitive funksjonsnedsettelse i samarbeid med omsorgsboliger. Vi har utviklet et opplegg kalt "møte med minner" som er kun for denne gruppen.»
- En stor kulturhistorisk arena, Østlandet (fredet/verneverdig)*

Det er også en arena som har utviklet en film som de har benyttet i omvisninger for elever med kognitive funksjonsnedsettelse. Filmen er uten tale og tekst, og er en enkel historie som spiller på følelser. Museet viser til gode erfaringer med en slik film for denne gruppen.

11.5 Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- eller lysforstyrrelser

Flere av de ansatte som ble intervjuet forteller at ved deres arena benytter de så få virkemidler som mulig som kan være problematisk for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- eller lysforstyrrelser. Ved en arena har de installert luftkvalitetsmåler for å forbedre luftkvaliteten. Flere av de som ble intervjuet viser til at de unngår parfymer og kunstige luktmidler i utstillingen, og at de plasserer kjemiske midler til rengjøring i et annet rom enn selve utstillingen av hensyn til luftkvaliteten. For å begrense lydforstyrrelser, sier flere av de som er intervjuet at de er bevisst på å holde lyd i utstillingen dempet, slik at den kun høres av besøkende i umiddelbar nærhet. Noen respondenter oppgir at de unngår at lyd spilles av kontinuerlig, eller unngår å spille flere lydspor samtidig. For å begrense lysforstyrrelser oppgir flere arenaer at de unngår sterke lyskilder i utstillingen (f.eks. ved å installere lamper så de lyser mot veggen), og at de unngår raske lysskifter.

11.6 Alternative formidlingsmåter

Flere informanter oppgir i intervju at de arbeider med å tilgjengeliggjøre formidlingen selv om de opplever at handlingsrommet for fysiske tilpasninger av bygget er lite, og at digital formidling er et virkemiddel de bruker for å tilgjengeliggjøre formidlingsaktivitetene på.

*«Etter hvert som vi bygger ut eksisterende utstillinger med ny informasjon, velger vi digital formidling - med innlest lyd og tekst i kombinasjon - for å nå både blinde og døve. Vi bruker stort sett QR-koder, som også er tilgjengelig på hjemmesida.»
- En stor arkeologisk arena, Nord-Norge (fredet/verneverdig)*

En arena har en formidlingsapp som gjør det mulig å se utstillingen fra sin egen stue. En arena tar med museumsgjenstander (i noen tilfeller replikaer) til personer som ikke har anledning til å fysisk besøke utstilling, for eksempel besøk til sykehjem. Arenaen har også laget en «sansebok» med materialer som besøkende kan kjenne på samtidig som kunnskap om den aktuelle tidsperioden formidles.

11.7 Brukermedvirkning

Noen arenaer har erfaring med å innhente brukerperspektivet og få råd knyttet til besøksopplevelsen. Tilbakemeldingene fra brukermedvirkningsprosesser har i noen tilfeller

omhandlet det fysiske miljøet, som mangel på ramper. I andre tilfeller handler tilbakemeldingene om formidlingen, som at skriftstørrelsen er for liten. Museene viser til samarbeid med ulike organisasjoner, som Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon eller lokallag i Blindeforbundet. Noen arenaer har også samarbeidet med Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse. Flere av de som er intervjuet beskriver at en erfaringskonsulent (dvs. pårørende til person med funksjonsnedsettelse) har gjennomført befarings- og foreslått tilpasninger. Ved en arena har det blitt samarbeidet med et lokalt friluftsråd om hvordan man kan øke graden av tilgjengelighet av uteområdene. En arena viser til at de har gjennomført fokusgrupper som har tatt opp universelle utforming, og hvor deltakere er rekruttert via museets nettside. Videre gir en ansatt ved en arena eksempel på at de har gjennomført intervjuer med besøkende i åpningstiden for å innhente tilbakemeldinger på graden av universell utforming.

11.8 Opplæring og ansvarsfordeling

En av de som er intervjuet sier at fremtidig opplæring av sommerværter vil vektlegge hvordan de skal møte besøkende med nedsatt funksjonsevne. En annen viser til et samarbeid med en organisasjon for personer med funksjonsnedsettelse, hvor de har arrangert kurs for de ansatte.

Noen arenaer viser til gode erfaringer med å delegerer ansvar for å følge opp universell utforming. For eksempel har en arena (som inngår i et konsolidert museum), nedsatt en arbeidsgruppe for erfaringsutveksling på tvers av arenaene som tilhører museet. En av de større arenaene har en ansatt i halv stilling som følger opp arbeidet med universell utforming. Et ytterligere eksempel er en arena som har laget en mangfoldsplakat med retningslinjer for brukermedvirkning i utvikling av utstillinger og opplegg, som skal følges i nye utstillinger og prosjekter.

11.9 Samarbeid og ekstern finansiering

Gjennom undersøkelsen har vi fått mange gode eksempler på arenaer som samarbeider med eksterne aktører for å øke graden av universell utforming. Et eksempel er samarbeid om arrangementer og aktivitetsbasert formidling. En av de som ble intervjuet ga eksempel på en aktivitet i samarbeid med det lokale sykehjemmet:

«Lefsebaking og musikk er to aktiviteter som bringer frem minner og bevegelser, selv hos de som ikke husker hva de gjorde i formiddag - det ligger i hendene og i hjertet - og aktivitetsbasert formidling der vi legger til rette for gode opplevelser og smil, er viktig for oss. Men det er sårt at ikke alle kan komme seg opp i 2. etasje på det eldste huset på museet. Dette prøver vi å bøte på ved å ta bilder som vi viser frem sammen med ei fortelling eller en samtale, og så bærer vi halve utstillinger ned til hovedhuset de dagene vi har besøk - det er vår måte å tilgjengeliggjøre de vanskeligst fremkommelige rommene på.»
- En liten kulturhistorisk arena, Trøndelag (verneverdig)

En annen viser til god erfaring med alternative formidlingskilder, eksempelvis lokale foreninger for personer med funksjonsnedsettelse, lokale bedrifter og banker.

12. ANBEFALINGER

12.1 Et forbedringspotensial for universell utforming ved norske arenaer

Resultatene fra undersøkelsen viser at flere av de som er intervjuet og som har besvart spørreundersøkelsen ser et forbedringspotensial for å øke graden av universell utforming ved deres museum/arena. De viktigste opplevde barrierene er at mange eldre bygg er vanskelig å tilpasse, og manglende økonomiske ressurser. Behov for mer kunnskap på feltet er også en gjentakende problematikk. Respondentene beskriver imidlertid også et forbedringspotensial knyttet til hvordan de på en bedre måte kan tilrettelegge formidlingen for personer med ulike brukerforutsetninger, og samtidig ivareta antikvariske hensyn. Det rapporteres generelt om lite samarbeid med brukergrupper, og få oppgir at de har tiltak for å øke graden av tilgjengelighet eller universell utforming nedfelt i formidlingsplaner. Samtidig er det mange og ofte konkurrerende hensyn museene skal ta i arbeidet med å øke graden av universell utforming.

12.2 Stor interesse for universell utforming i museumssektoren

En arena oppsummerer hva de fleste arenaer legger i formålet med universell utforming:

«Universell utforming handler om at formidlingen skal være tilgjengelig for de aller fleste, helst for alle. Det er noen utfordringer - hvorfor når vi ikke alle. Museet skal ikke bare være tilgjengelig, alle skal føle seg velkommen.»

– En liten arkeologisk arena, Sørlandet (ingen restriksjoner)

Det gjøres mye godt arbeid i museumssektoren med hensyn til universell utforming, noe eksemplene på tiltak illustrerer. Samtidig har vi gjennom undersøkelsen sett at det er stor interesse for hvordan museene kan øke graden av universell utforming, og slik åpne for at flere kan ha gleden av formidlingen uavhengig av funksjonsnedsettelse. En arena oppsummerer det slik:

«Mye av kunnskapen er tilgjengelig, det skorter på bevisstgjøringen rundt arbeidet på ulike måter. Må bli vant til å forholde seg til det, høre det ovenfra. Bli en naturlig ting.»

- Et stort teknisk-industrielt anlegg, Østlandet (fredet)

12.3 Anbefalinger for å øke graden av universell utforming ved arenaer i Norge

Funnene fra undersøkelsen indikerer at museene har behov for mer kunnskap om hvordan de kan øke graden av universell utforming. De som har besvart undersøkelsen oppgir at de ønsker konkrete råd og retningslinjer for hvordan de skal styrke universell utforming gjennom tilpasning av bygg, formidlingsaktiviteter og medvirkningsprosesser. Respondentene ønsker særlig råd og retningslinjer på to områder; 1) å balansere bevaringshensyn med universell utforming i fredede og/eller verneverdige bygg, 2) hvordan man kan gjøre formidlingsaktiviteter mer tilgjengelig for personer med ulike funksjonsnedsettelse (spesielt kognitive funksjonsnedsettelse etterspørres). Basert på funnene fra spørreundersøkelsen og intervjuene, har vi følgende anbefalinger til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og andre myndighetsaktører for å styrke arbeidet med universell utforming i museumssektoren.

1. Gi konkrete råd og retningslinjer

Undersøkelsen har vist at de ansatte ved museene ønsker konkrete råd og retningslinjer fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og andre aktører. I den forbindelse kan det være nyttig å henvise informantene til Hannah Mellemseters bok «Bare gjør det! Hvordan

gjøre museet mer tilgjengelig for alle», som beskriver tiltak for å øke graden av universell utforming i utstillinger, arrangementer og nettsider (Mellemsether 2017). Mange er nysgjerrige på mulighetene for digital formidling, men ønsker mer informasjon om hvilke muligheter som finnes. Mange representanter fra museene oppgir også at de ønsker en samlet oversikt over forventninger, lovkrav og dispensasjoner for bygg med antikvariske hensyn, og eksempler på tiltak for økt universell utforming ved fredede og verneverdige bygg.

2. Informere og markedsføre

Museene peker på mangel på kunnskap om hvordan man kan iverksette hensiktsmessige tiltak for å øke graden av universell utforming i egen organisasjon og mangel på økonomiske ressurser som barrierer. Arenaene kjenner i liten grad til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets nettside om universell utforming og relevante støtteordninger. Det er behov for å markedsføre tilgjengelig kunnskap og ressurser på området.

3. Stille krav knyttet til formidling

Det eksisterer tydelige krav til universell utforming av bygningsmasser og nettsider. Arenaer etterlyser tydeligere føringer og krav på flere områder, for å prioritere arbeidet med begrensede ressurser. Det gjelder spesielt for formidlingsaktiviteter, eller skjæringsfeltet drift og formidling (for eksempel lyssetting i utstillinger). Dette kan også bidra til en bevisstgjøring rundt hvordan man kan bidra til at museenes tjenester også kan tas i bruk av personer med ulike funksjonsnedsettelse, og en utvidet forståelse av hva begrepet universell utforming innebærer.

4. Bistå museene med å øke kunnskapen i egen organisasjon

2 av 3 arenaer har ikke gitt sine ansatte opplæring i hvordan de skal møte personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand. Det viser at det er behov for å styrke opplæringen. Arenaer bør planlegge for et standardisert opplæringsløp ut fra egne forutsetninger, og informert av innsikt fra medvirkningsprosesser og kompetanse på universell utforming. Det er spesielt viktig for ansatte med publikumskontakt. Flere oppgir at de ønsker at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet tilbyr informasjonsvideoer, nettkurs og nedlastbare ressurser.

5. Oppfordre museene til å undersøke mulighetene for økt brukermedvirkning

Flere av de som er spurt ønsker å utforske mulighetene for økt brukermedvirkning i forbindelse med oppgradering av bygningsmasse eller nye utstillinger. Kommunale råd for personer med funksjonsnedsettelse kan være en god sparringspartner. Flere arenaer kan vise til gode erfaringer med dette. Flere ønsker lister over hvilke interesseorganisasjoner og faglige nettverk de kan kontakte.

6. Oppfordre museene til å inkludere mer informasjon på egen nettside

Under intervjuene stiller flere spørsmål ved om personer med funksjonsnedsettelse velger å ikke besøke museet fordi de ikke har tilstrekkelig informasjon om fasilitetene ved arenaen (f.eks. parkeringsmuligheter og fremkommelighet i utstillingene). Myndighetene bør oppfordre museene til å i større grad inkludere praktisk informasjon om besøket på egen nettside.

13. REFERANSELISTE

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019). *Teleslynger*. https://www.Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.no/uu/Lag_horselsvennlig_miljo/Ulike_mater_a_overfore_lyd/Teleslynger/

Departementene (2021). *Bærekraft og like muligheter –et universelt utformet Norge (2021-2025)*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/51369fe60a0240e4bbd554c54310048d/no/pdfs/handlingsplan-for-universell-utforming.pdf>

Direktoratet for byggkvalitet (2017). *Byggteknisk forskrift (TEK17) med veiledning*. <https://dibk.no/regelverk/byggteknisk-forskrift-tek17/>

FN (2022). *Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)*. <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

Halbach, T. & Tjøstheim, I. (2019). *Towards Reliable Accessibility Assessments of Science Center Exhibits*. 17th IFIP Conference on Human-Computer Interaction (INTERACT), Sep 2019, Paphos, Cyprus. pp. 33-41, ff10.1007/978-3-030-29381-9_3ff. fahal-02544559f

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021). *Universell utforming i planlegging*. https://www.regjeringen.no/contentassets/69872218a4f547a28be23fd7adb44e5c/no/pdfs/h-2480-b-universell-utforming-i-planlegging_v2.pdf

Kulturrådet (2018). *Formidling i museene!*. <https://www.kulturradet.no/museumsutvikling/vis-artikkel/-/formidling-i-museene>

Mellemsether, H. (2017). *Bare gjør det! Hvordan gjøre museet mer tilgjengelig for alle*. Museene i Sør-Trøndelag, Trondheim. <https://relevantmuseum.files.wordpress.com/2017/11/bare-gjc3b8r-det.pdf>

Regjeringen.no (2021). *Meld. St. 23 (2020–2021)*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-23-20202021/id2840027/?ch=1>

Riksantikvaren (i.d.). *Byggesakveileder*. <https://www.riksantikvaren.no/veileder/byggesaker/>

Tilsynet for universell utforming av ikt (i.d.). *EUs webdirektiv (WAD)*. <https://www.uutilsynet.no/webdirektivet-wad/eus-webdirektiv-wad/265>

14. VEDLEGG

14.1 Spørreskjema

VELKOMMEN TIL DEN NASJONALE UNDERSØKELSEN OM UNIVERSELL UTFORMING I MUSEENE

Denne undersøkelsen er en **kartlegging av universell utforming i museene** i Norge, på oppdrag for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet).

Dette skjema gjelder for følgende arena:

<Arena>

Vennligst besvar spørsmålene i undersøkelsen med tanke på forholdene ved denne arenaen.

DEFINISJON

Vi er i denne undersøkelsen særlig interessert i hvordan museene og museenes tjenester kan gjøres tilgjengelig for personer med ulike funksjonsnedsettelse. Ifølge Prop 81 L (2016-2017) innebærer funksjonsnedsettelse følgende:

"Med «nedsatt funksjonsevne» menes tap av eller skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner. Diskrimineringsgrunnlaget omfatter både fysiske, psykiske og kognitive funksjoner."

Det stilles ikke krav til hvor lenge funksjonsnedsettelsen har vart, eller hvor alvorlig den er, men begrepet omfatter ikke forbigående og helt bagatellmessige forhold som ikke påvirker funksjonsevnen i nevneverdig grad.

I denne undersøkelsen benytter vi følgende hovedkategorier for funksjonsnedsettelse:

Personer med nedsatt syn

Personer med nedsatt hørsel

Personer med nedsatt bevegelsesevne

Personer med kognitive funksjonsnedsettelse

Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser

FORMÅL

Formålet er å få oppdatert kunnskap om hvor langt museene har kommet i arbeidet med universell utforming, hvilke barrierer de støter på og hvordan de tilrettelegger for høyest grad av tilgjengelighet for alle.

Vi setter stor pris på at du har anledning til å svare.

PERSONVERN

Besvarelsene behandles **konfidensielt**. Kun nøkkelpersoner hos Rambøll har tilgang til besvarelsene. I etterkant av datainnsamlingen, vil anonymisert datasett oversendes Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Det vil imidlertid ikke fremkomme navn på arena eller hvem som har svart for arenaen.

PRAKTISK GJENNOMFØRING

Undersøkelsen tar cirka **20 minutter** å gjennomføre. Du beveger deg frem og tilbake i spørreskjema ved å trykke på "Neste" og "Forrige" nederst på siden. Svarene dine lagres fortløpende. Det innebærer at du kan gå ut av besvarelsen din uten å fullføre, for senere å komme inn igjen der du slapp. Når du er ferdig med undersøkelsen, har du imidlertid ikke

mulighet til å redigere i svaret ditt.

For å se spørsmålene i undersøkelsen, eller for å skrive ut skjema, vennligst trykk på printerikonet:

Hva er din stillingstittel?

Er det flere bygg/utstillingssteder som er åpen for publikum på arenaen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Hva er antikvarisk status for arenaens bygg?

Flere valg mulig.

- ☐ Fredet
- ☐ Verneverdig
- ☐ Ingen restriksjoner
- ☐ Annet, vennligst spesifiser: _____
- ☐ Vet ikke

Når ble størstedelen av den fredede/vernede bygningsmassen på arenaen bygget?

- ☐ Før 2010
- ☐ 2010 eller senere

Når ble størstedelen av bygningsmassen (uten antikvariske restriksjoner) på arenaen bygget?
Når ble størstedelen av bygningsmassen på arenaen bygget?

- ☐ Før 2010
- ☐ 2010 eller senere

Har det vært vesentlige oppgraderinger av arenaens hovedbygg de siste 12 årene?

Her er vi ute etter å få vite om arenaen har gjort oppgraderinger som har påvirket graden av tilgang for personer med funksjonsnedsettelse i vesentlig grad.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

Har det vært vesentlige oppgraderinger av andre bygg (som er tilgjengelig for publikum) de siste 12 årene? Her er vi ute etter å få vite om arenaen har gjort oppgraderinger som har påvirket graden av tilgang for personer med funksjonsnedsettelse i vesentlig grad.

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

I hvilket fylke er arenaen lokalisert?

- ☐ Agder
- ☐ Innlandet
- ☐ Møre og Romsdal
- ☐ Nordland

- ☐ Oslo
- ☐ Rogaland
- ☐ Troms og Finnmark
- ☐ Trøndelag
- ☐ Vestfold og Telemark
- ☐ Vestland
- ☐ Viken

Hvordan er driften av arenaen finansiert? Flere valg mulig.

- ☐ Statlig
- ☐ Fylkeskommunalt
- ☐ Kommunalt
- ☐ Privat
- ☐ Vet ikke

Hvor mange årsverk er det ansatt ved arenaen? Hvis dere er organisert i avdelinger som jobber på tvers av arenaer, ber vi om at du oppgir et estimat.

- ☐ Under 10 ansatte
- ☐ 10-25 ansatte
- ☐ 26-50 ansatte
- ☐ Flere enn 50 ansatte

Går områdene som er tilgjengelig for publikum over flere nivåer/etasjer?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Finnes det parkeringsplass i tilknytning til arenaen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Finnes det andre parkeringsmuligheter i nærheten av arenaen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Hvor mange HC-parkeringer er det på parkeringsplassen?

Hvor mange HC-parkeringer er det i nærheten?

- ☐ Flere enn 5
- ☐ 2-5
- ☐ 1-2
- ☐ Ingen
- ☐ Vet ikke

Hva er avstanden fra nærmeste HC-parkeringss plass til arenaens inngang?

- ☐ Under 25 m
- ☐ 25-49 meter
- ☐ 50-99 meter
- ☐ 100 + meter
- ☐ Vet ikke

Er adkomstveien til arenaens inngang tydelig skiltet?*Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).* Med tydelig skiltet menes at skiltene er lette å lese og oppfatte, og med tilstrekkelig kontrast mellom tekst og bakgrunn.

- ☐ Ja
☐ Nei

Har adkomstveien til arenaens inngang et jevnt og hardt underlag?*Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).*

- ☐ Ja
☐ Noen steder
☐ Nei

Er adkomstveien til arenaens inngang trinnfri?*Trinnfritt betyr at adkomstveien ikke har noen nivåforskjeller som overstiger 25 mm.* Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).

- ☐ Ja
☐ Nei

Har dere rutiner for brøyting og strøing av adkomstveien?*Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).*

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Ikke aktuelt

Er det gjort tiltak for å gjøre det enklere for svaksynte å finne fram til arenaens hovedinngang? Flere valg mulig.

- ☐ Ja, ved hjelp av ledelinjer
☐ Ja, ved hjelp av kantsteinrekker
☐ Ja, ved hjelp av andre virkemidler, vennlist spesifiser: _____
☐ Nei
☐ Vet ikke

Er adkomstveien fra parkeringsplassen og fram til arenaens hovedinngang tilgjengelig for personer som bruker rullestol?*Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).*

- ☐ Ja, vi har en løsning som tilfredsstiller kravene til universell utforming
☐ Ja, vi har en ad hoc basert løsning
☐ Nei
☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

Hvorfor er ikke ankomstveien fra parkeringsplassen og fram til arenaens hovedinngang tilgjengelig for personer som bruker rullestol?

Benytter arenaen utearealer som en del av tilbudet til publikum?

☐ Ja

☐ Nei

På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde...1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad.

	1. I svært liten grad	2.	3.	4.	5. I svært stor grad
...på jevnt og hardt underlag	☐	☐	☐	☐	☐
...uten å støte på nivåforskjeller som gjør det vanskelig for rullestolbrukere	☐	☐	☐	☐	☐
...uten å støte på store helninger i terrenget	☐	☐	☐	☐	☐

Har dere utebelysning som sikrer at museets utearealer er godt belyst, selv når det er mørkt ute?

☐ Ja, man kan forflytte seg nesten overalt/overalt

☐ Ja, noen steder

☐ Nei

☐ Utearealene er stengt når det er mørkt

Inngangspartiet til arenaen...

	Ja	Nei
...er trinnfri <i>Trinnfritt betyr at inngangspartiet ikke har noen nivåforskjeller som overstiger 25 mm.</i>	☐	☐
...er godt opplyst	☐	☐
...er tydelig skiltet	☐	☐
...har et visuelt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdører	☐	☐
...har et taktilt oppmerksomhetsfelt foran	☐	☐

hovedinngangsdører		
...har dører som åpnes automatisk uten at man må trykke på en døråpner	☐	☐
...har automatisk døråpner (hvis ikke dører som åpnes automatisk)	☐	☐

Er betjening for automatisk døråpner plassert slik at den er tilgjengelig for personer som bruker rullestol?

- ☐ Ja
☐ Nei

Er betjening for automatisk døråpner plassert slik at personer som bruker rullestol unngår sammenstøt med døren?

- ☐ Ja
☐ Nei

Finnes det en inngang som er tilrettelagt for personer som feks bruker rullestol?

- ☐ Ja
☐ Nei

Kan inngangen benyttes av personer som feks bruker rullestol uten å ta kontakt med ansatte ved arenaen?

- ☐ Ja
☐ Nei

Finnes det sitteplasser i alle deler av museet som er tilgjengelig for publikum, slik at personer med behov for å sette seg ned kan gjøre dette?

- ☐ Ja
☐ Nei

Gjennom hvilke kanaler kan man kjøpe billetter til arenaen?

Flere valg mulig.

- ☐ I billettsranken på museet
☐ I automat på museet
☐ Via app
☐ Via nettsiden vår
☐ Annet, vennligst spesifiser: _____
☐ Det kreves ikke billetter for å komme inn

Finnes det tilgjengelig teleslynge i området rundt billettsranken? *Teleslynger gjør det enklere for personer med høreapparat å høre hva som blir sagt.*

- ☐ Ja
☐ Nei
☐ Ikke aktuelt

Har arenaens ansatte fått opplæring i hvordan man imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Har arenaen eller det konsoliderte museet retningslinjer for bruken av ikoner og symboler som hjelpemiddel til å finne frem?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Er skilt som viser til arenaens toalettfasiliteter utformet og plassert slik at personer med ulike brukerforutsetninger kan lese dem? *Dvs. at tekst og symbol er tydelig utformet med kontrast til bakgrunn, at fonten er lettlese og at teksten er stor nok.*

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Har dere toalett som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse i området der dere har toaletter?

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; i noen områder med toaletter, men ikke i alle
- ☐ Nei

Er det mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller? *Nivåforskjeller overstiger 25 mm. i høydeforskjell.* Dersom man eksempelvis har flere etasjer på arenaen, men heis som er fritt tilgjengelig for publikum, kan man her svare "Ja". Så lenge det er mulig å forflytte seg rundt i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller, er det "Ja".

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; det er en vesentlig nivåforskjell til minst én av utstillingene
- ☐ Nei

Er nivåforskjellene tydelig merket?

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; noen steder, men ikke alle
- ☐ Nei

Har trapper håndlist (rekkverk) på begge sider?

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; noen steder, men ikke alle
- ☐ Nei
- ☐ Ikke aktuelt

Har ramper håndlist (rekkverk) på begge sider?

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; noen steder, men ikke alle
- ☐ Nei
- ☐ Ikke aktuelt

Er håndlist (rekkverk) godt synlig (kontrast til omgivelsene)?

- ☐ Ja, alle eller nesten alle steder

- ☐ Delvis; noen steder, men ikke alle
- ☐ Nei

Er det heis/løfteplattform i arenaen som er tilgjengelig for publikum?

Flere valg mulig.

- ☐ Ja, heis
- ☐ Ja, løfteplattform
- ☐ Nei

Trenger publikum assistanse fra de ansatte for å få adgang til heisen/løfteplattformen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Er det heis/løfteplattform tilgjengelig i alle bygg (som er åpne for publikum) med nivåforskjeller?

- ☐ Ja
- ☐ Nei, vennligst utdyp hvilke bygg som har heis og hvilke som ikke har heis: _____

Trenger publikum assistanse fra de ansatte for å få adgang til heisen/løfteplattformen?

- ☐ Ja, publikum trenger assistanse for å bruke heisen/løfteplattformen i alle bygg
- ☐ Delvis; publikum trenger assistanse for å bruke heisen/løfteplattformen i noen bygg, men kan fritt benytte heisen/løfteplattformen i andre bygg
- ☐ Nei, publikum trenger ikke assistanse for å bruke heisen/løfteplattformen noen steder

Er det mulig å bevege seg rundt i utstillingene med rollestol? *TEK17 §12-6 (6b): Korridor og svalgang skal ha fri bredde på minimum 1,5 m. I lange korridorer skal det avsettes tilstrekkelig areal til at to rullestoler kan passere hverandre. Strekninger under 5,0 m der det ikke er dør, kan ha fri bredde på minimum 1,2 m.*

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; det er mulig noen steder, men ikke overalt
- ☐ Nei

Kan rullestolbrukere komme inntil monterer?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Ikke aktuelt

Kan rullestolbrukere komme inntil skjermer i utstillingene?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Ikke aktuelt

Har dere rutiner for å sjekke luftkvaliteten?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Har arenaen retningslinjer som sikrer at synshemmedes behov blir ivaretatt ved lyssetting av utstillingene?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Er glassvegger og andre utsatte områder som innebærer kollisjonsfare (søyler, utspring), tydelig merket?

- ☐ Ja
- ☐ Delvis; noen steder, men ikke alle
- ☐ Nei

Er det ledelinjer i utstillingene?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Finnes det et taktilt oversiktskart over arenaen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Er det gjort tiltak for å redusere ekko/etterklang i utstillingsrommene?

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Ikke nødvendig

Hvilke digitale kanaler benytter arenaen seg av?

Flere valg mulig.

- ☐ Egen app
- ☐ Egen hjemmeside
- ☐ Egen facebook-profil
- ☐ Egen Instagram-profil
- ☐ Egen TikTok-profil
- ☐ Egen YouTube-profil
- ☐ Annet
- ☐ Vi benytter ikke digitale kanaler

Møter hjemmesiden deres kravene i WCAG 2.0-standarden?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

Publikum kan finne praktisk informasjon om følgende i våre digitale kanaler:

Flere valg mulig.

- ☐ Hvordan billettsalget foregår
- ☐ Parkeringsmuligheter
- ☐ Ankomst fra parkeringsplassen
- ☐ Toalettfasiliteter
- ☐ Hvordan man kommer seg rundt som bevegelseshemmed (nivåforskjeller, heis, inngang)
- ☐ Hvorvidt museet godtar ledsagerbevis
- ☐ Tilrettelegging for hørselshemmed og/eller synshemmed
- ☐ Informasjon om belysning
- ☐ Informasjon om sanseintrykk i utstillingene (feks lukt, lyd, følelse)
- ☐ Informasjon til allergikere (feks støv, pollen, parfyme)
- ☐ Vi har ikke noe praktisk informasjon i våre digitale kanaler

Ta utgangspunkt i nåværende/nyeste hovedutstilling. Ble det gjort tiltak for at formidlingen også skulle dekke behovene til...Flere valg mulig.

- ☐ Personer med nedsatt syn
- ☐ Personer med nedsatt hørsel
- ☐ Personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet
- ☐ Personer med kognitive funksjonsnedsettelse
- ☐ Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser
- ☐ Nei, det er ikke gjort noen ekstra tiltak for disse personene

I nevnte nåværende/nyeste hovedutstilling: Hvilke tiltak ble gjort for personer med nedsatt syn?

I nevnte nåværende/nyeste hovedutstilling: Hvilke tiltak ble gjort for personer med nedsatt hørsel?

I nevnte nåværende/nyeste hovedutstilling: Hvilke tiltak ble gjort for personer med nedsatt mobilitet/bevegelighet?

I nevnte nåværende/nyeste hovedutstilling: Hvilke tiltak ble gjort for personer med kognitive funksjonsnedsettelse?

I nevnte nåværende/nyeste hovedutstilling: Hvilke tiltak ble gjort for personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser?

Har dere egne retningslinjer for bruken av følgende virkemidler i formidlingen? Andre sanserintrykk enn syn og hørsel kan bidra til den samlede opplevelsen til besøkende - særlig for personer med nedsatt syn, hørsel og kognitive funksjonsnedsettelse. Flere valg mulig.

- ☐ Lys
- ☐ Lyd
- ☐ Lukt
- ☐ Smak
- ☐ Berøring
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke

I utformingen av informasjonen om utstillingene, hva har dere retningslinjer for?

Flere valg mulig.

- ☐ Tydelig og klart språk
- ☐ Stor skriftstørrelse på informasjonen
- ☐ Lettleseleg skriftfont
- ☐ Kontrast mellom tekst og bakgrunn
- ☐ Punktbelysning på tekster
- ☐ Punktbelysning på objekter
- ☐ Flere fordypningsnivå i informasjonen
- ☐ Plassering av informasjonen på vegg/montere/stativ
- ☐ Vi har ikke noe informasjon om utstillingene
- ☐ Vi har ingen retningslinjer om dette

I utstillingene er informasjon tilgjengelig i følgende former: Flere valg mulig.

- ☐ Forklarende tekster ved utstillingene
- ☐ Formidling om utstillingene i punktskrift
- ☐ Appløsning for synshemmede
- ☐ Synstolking av gjenstander
- ☐ Synstolking av rom
- ☐ Audio-guide
- ☐ Appløsning for hørselshemmede
- ☐ Tegnspråktolkning av en muntlig omvisning
- ☐ Tegnspråklig omvisning
- ☐ Generell appløsning
- ☐ Annet (vennligst spesifiser): _____

Samarbeider dere med brukergrupper i planleggingen av utstillinger? Flere valg mulig.

- ☐ For hovedutstillingene våre
- ☐ For de fleste temporære utstillinger
- ☐ For noen temporære utstillinger
- ☐ Nei

Har dere andre måter å få inn brukerperspektivet fra personer med funksjonsnedsettelse?

- ☐ Ja, vennligst beskriv: _____
- ☐ Nei

På en skala fra 1 til 10, der 1 er svært lite samarbeid og 10 er svært aktivt samarbeid, hvordan vil du karakterisere samarbeidet med brukergruppene?

- ☐ 1. Svært lite samarbeid
- ☐ 2.
- ☐ 3.
- ☐ 4.
- ☐ 5.
- ☐ 6.
- ☐ 7.
- ☐ 8.
- ☐ 9.
- ☐ 10. Svært aktivt samarbeid

Hva er de viktigste barrierene for å oppnå enda mer universelt utformet formidling ved arenaen?

Velg inntil tre.

- ☐ Antikvariske krav knyttet til bygningsmassen
- ☐ De ansattes kunnskap om universell utforming
- ☐ Tilgjengelig informasjon om hva som kreves for å møte standarden for universell utforming
- ☐ Tilgjengelig opplæringsmateriell om hvordan man møter personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Økonomiske ressurser
- ☐ Museets egenart
- ☐ Politiske styringer
- ☐ Virksomhetens vedtak og prioriteringer
- ☐ Virksomhetens kultur
- ☐ Samarbeid med brukerorganisasjonene
- ☐ Annet, vennligst spesifiser: _____

Har arenaen eller det konsoliderte museet inkludert retningslinjer for tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse i formidlingsplanen?

- ☐ Ja, museet har inkludert retningslinjer for personer med funksjonsnedsettelse i den overordnede formidlingsplanen
- ☐ Ja, museet har en egen formidlingsplan for personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Ja, arenaen har inkludert retningslinjer for personer med funksjonsnedsettelse i den overordnede formidlingsplanen
- ☐ Ja, arenaen har en egen formidlingsplan for personer med funksjonsnedsettelse
- ☐ Nei
- ☐ Annet (vennligst spesifiser): _____

Hvilke funksjonsnedsettelse er dekket i formidlingsplanen?

Flere valg mulig.

- ☐ Synshemming
- ☐ Hørselshemming
- ☐ Bevegelseshemming
- ☐ Motoriske funksjonsnedsettelse
- ☐ Kognitive funksjonsnedsettelse
- ☐ Overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser
- ☐ Annet

☐ Ikke spesifisert i planen

Hvor langt har dere kommet i implementeringen av tiltakene for personer med funksjonsnedsettelse fra formidlingsplanen?

- ☐ 81-100%
- ☐ 61-80%
- ☐ 41-60%
- ☐ 21-40%
- ☐ 0-20%

Universell utforming handler om å utforme produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing eller en spesiell utforming. På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming, hvor universelt utformet vil du si at det fysiske miljøet ved din arena er?

Her ber vi om at du tar et tverrsnitt av bygningsmassen på arenaen.

- ☐ 10. Svært stor grad av universell utforming
- ☐ 9
- ☐ 8
- ☐ 7
- ☐ 6
- ☐ 5
- ☐ 4
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 1. Svært liten grad av universell utforming

Universell utforming handler om å utforme produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing eller en spesiell utforming.

Er det stor forskjell på graden av universell utforming på tvers av bygningsmassen på arenaen?

- ☐ Ja
- ☐ Nei

På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming, hvor universelt utformet er følgende ved din arena?

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Svært liten grad av universell utforming									Svært stor grad av universell utforming
Det fysiske miljøet i utstillingene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bygningsmassene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Formidlingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vil du kommentere på arenaens grad av universell utforming, kan du skrive inn kommentarene dine her:

Vil du fortelle mer om arenaens arbeid med å tilrettelegge for personer med funksjonsnedsettelse, kan du skrive det inn her:

Hva slags ressurser/informasjon har dere behov for fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet eller andre myndigheter for å hjelpe dere i arbeidet med universell utforming?

Vennligst skriv det inn her:

Vi er interessert i å snakke med noen utvalgte arenaer om dette temaet.

Vil dere være interessert i å snakke med oss om hvordan dere arbeider med universell utforming?

- ☐ Ja, vennligst skriv inn kontaktinformasjon (e-post eller telefonnummer): _____
- ☐ Nei

Takk for din deltakelse!

Dine svar er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt".

Ha en god dag videre!

14.2 Intervjuguide

Intervjuguiden under var utgangspunkt for de 20 intervjuene som ble gjennomført.

Vi i Rambøll har fått i oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet å kartlegge status for arbeidet med universell utforming i norske museer. Vi har gjennomført en spørreundersøkelse blant alle museumsarenaer i Norge, og gjennomfører nå intervjuer med utvalgte museer for å få nærmere innsikt i arbeidet.

Formålet med intervjuet er å få innsikt i hvordan ulike arenaer arbeider for å fremme universell utforming, og løfte frem spesifikke løsninger som kan ha overføringsverdi til andre arenaer.

Det er frivillig å delta i intervjuet. Rambøll er behandlingsansvarlig for håndteringen av personopplysninger. All informasjon vil bli behandlet fortrolig og Rambølls prosjektmedarbeidere er de eneste med tilgang til besvarelsene. Det blir utarbeidet en rapport hvor svar analyseres i sammenheng. All data anonymiseres når prosjektet er ferdig og intervjuvarene presenteres anonymisert.

Har du noen spørsmål før vi starter?

Bakgrunn

Om museumsarenaen

Vi ønsker først å takke for en grundig besvarelse av spørreundersøkelsen. Vi vil gjerne at du likevel begynner med å kort introdusere hva som formidles ved museet og arenaen du representerer.

Definisjon av universell utforming

Universell utforming handler om å skape tjenester og miljøer som i størst mulig grad muliggjør likeverdig deltakelse for alle.

Før vi går nærmere inn på status på arbeidet med universell utforming, ønsker vi å høre hva du – og arenaen du representerer, legger i begrepet 'universell utforming'.

Status for universell utforming av bygg og utearealer

Status

Første del av intervjuet vil omhandle status for universell utforming av museumsbygg og utearealer. Spørsmål om utstillingene og formidlingen kommer senere.

Byggteknisk forskrift stiller krav til universell utforming av publikumsbygg. Hvordan vurderer du status for universell utforming av museumsbygg og utearealer tilgjengelig for besøkende?

Vi er også interessert i å høre om status for universell utforming for områder som kun er tilgjengelig for ansatte eller mulig ansatte. Hvordan vurderer du status for disse områdene?

Gode eksempler

Har dere gode eksempler på utforming som sikrer likeverdig tilgang til museumsbygg og utearealer - uavhengig av funksjonsevne, som kan ha overføringsverdi til andre museum?

Medvirkning

Kjenner til at det har blitt gjennomført noen tiltak for å sikre medvirkning for å sikre løsninger som bidrar til likeverdig deltakelse for alle - uavhengig av funksjonsevne, i forbindelse med utforming/tilpasning av bygningsmassen og ev. utearealer?

- *Hvis ja; Kan du fortelle litt om hvordan den foregikk, hvem som deltok, og hva resultatet ble? Hva ville dere ev. gjort annerledes til neste gang?*

Utfordringer

Hva er de største utfordringene i arbeidet med å bidra til økt universell utforming av museumsbygg/bygninger og ev. utearealer?

- *Hva handler det om? F.eks. antikvariske hensyn, økonomi*
- *Dersom de er løst; hvordan?*
- *Dersom de ikke er løst; Hvordan planlegger dere å arbeide med dette fremover?*

Er det noen gruppers behov/tiltak for økt grad av tilgjengelighet som det er vanskelig å imøtekomme?

- *Hva er utfordrende?*

Har dere mottatt tilbakemelding fra besøkende på barrierer knyttet til den fysiske utformingen?

- *Er det noen barrierer som er gjentakende?*
- *Hva er rutineene for å ta imot tilbakemeldinger fra besøkende på dette området?*

Status for universell utforming av formidlingen

Status

Hvordan vurderer du vurderer du status for universell utforming av utstillingene/annen formidling?

- *Relevante grupper:*
 - o *Rullestolbrukere*
 - o *Personer med synshemming*
 - o *Personer med hørselshemming*
 - o *Personer med bevegelseshemming*
 - o *Personer med kognitive funksjonsnedsettelser*
 - o *Personer med overfølsomhet for luft, lyd- og/eller lysforstyrrelser?*

Er det noen ved museumsarenaen som jobber for å sikre tilgang til utstillingene for ulike grupper, f.eks. tilretteleggingstiltak for ulike grupper eller tilgjengeliggjøring av informasjon? Er det noen i organisasjon som jobber spesielt med universell utforming?

- *Hvordan jobber vedkommende med universell utforming?*

Gode eksempler

Har dere gode eksempler på hvordan dere sikrer likeverdig tilgang til utstillinger/formidlingsaktivitet - uavhengig av funksjonsevne, som kan ha overføringsverdi til andre museum?

- o *Rullestolbrukere*
- o *Personer med synshemming*
- o *Personer med hørselshemming*

○ <i>Personer med bevegelseshemming</i> ○ <i>Personer med kognitive funksjonsnedsettelse</i> <i>Personer med overfølsomhet for luft, lyd- og/eller lysforstyrrelser?</i>
Medvirkning Kjenner til at det har blitt gjennomført noen tiltak for å sikre medvirkning for personer med funksjonsnedsettelse i forbindelse med nye utstillinger og/eller formidlingsaktiviteter? - <i>Hvis ja; Kan du fortelle litt om hvordan den foregikk, hvem som deltok, og hva resultatet ble? Hva ville dere ev. gjort annerledes til neste gang?</i>
Utfordringer Hva er de største utfordringene i arbeidet med å bidra til økt universell utforming av utstillingene/andre formidlingsaktiviteter? - <i>Hvordan planlegger dere å arbeide med dette fremover?</i> Hvilke vansker/utfordringer møter dere når dere skal formidle til personer med forskjellige typer funksjonsnedsettelse? Har dere mottatt tilbakemelding fra besøkende på barrierer knyttet til formidlingen? - <i>Er det noen barrierer som er gjentakende?</i> <i>Hva er rutinene for å ta imot tilbakemeldinger fra besøkende på dette området?</i>
Status for universell utforming av IKT og nettløsninger
I denne delen av intervjuet ønsker vi å gå nærmere inn på museets digitale tjenester. Med digitale tjenester menes IKT-systemer som er av betydning for virksomhetens tjenester, som for eksempel museenes nettsider, applikasjoner og annen elektronisk formidling. Hvordan vurderer du IKT og nettløsningers universelle utforming? Har dere eksempler på metoder/løsninger som har fungert spesielt godt, og som kan ha overføringsverdi til andre museum? Har dere mottatt tilbakemelding fra besøkende på barrierer knyttet til utforming av IKT og nettløsninger? - <i>Er det noen barrierer som er gjentakende?</i> <i>Hva er rutinene for å ta imot tilbakemeldinger fra besøkende på dette området?</i> Hva er de største utfordringene for å tilrettelegge IKT og nettløsninger for personer med funksjonsnedsettelse? - <i>Hvordan planlegger dere å arbeide med dette fremover?</i>
Strategier og planer for å øke graden av universell utforming
Strategier/planer Har museet forankret universell utforming i styringsdokumenter eller ev. andre dokumenter? - <i>I hvilken grad eller hvordan?</i> - <i>Hvordan arbeider dere for å implementere innholdet i dokumentene?</i>

Styringssignaler Hvilke styringssignaler har dere fått fra relevante aktører om universell utforming? Har det blitt tatt opp i noen dialog/ i noen møter/på noen konferanser eller lignende? Hva tenker de om hvordan universell utforming prioriteres av disse?
Opplæring, kunnskapsdeling og behov
Opplæring av ansatte Mener du at kunnskapen om universell utforming er god nok ved arenaen? - <i>Hva slags opplæring behøves, og hvem hadde trengt den?</i>
Kunnskapsdeling Hvordan opplever dere tilgangen til relevant kunnskap om universell utforming i museumssektoren? Deltar dere i nettverk eller andre former for kunnskapsdeling med andre museer, hvor universell utforming er et tema?
Støtteordninger Kjenner du til økonomiske støtteordninger for arbeidet med universell utforming, og har arenaen du representerer noen erfaringer med disse ordningene? Eksempler på støtteordninger er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet tilskuddsordning for universell utforming og prosjektmidler fra Kulturrådet. - <i>Var det enkelt å finne informasjon om ordningene?</i> - <i>Hvordan opplevde du søknadsprosessen?</i>
Behov Hva trenger dere for å kunne jobbe bedre og mer systematisk for universell utforming fremover? - <i>Av nasjonale og lokale myndigheter</i>
Avslutningsvis
Før vi avslutter, er det noe annet dere ønsker å legge til, som ikke har blitt sagt allerede?

14.3 Utrekning av indikatorer

Spørsmål	Svaralternativ	Indikator	Indikator-verdi
Er adkomstveien til arenaens inngang tydelig skiltet? Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen). Med tydelig skiltet menes at skiltene er lette å lese og oppfatte, og med tilstrekkelig kontrast mellom tekst og bakgrunn.	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Har adkomstveien til arenaens inngang et jevnt og hardt underlag? Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).	Ja	Bevegelighet	10
	Noen steder	Bevegelighet	5
	Nei	Bevegelighet	0
Er adkomstveien til arenaens inngang trinnfri? Trinnfritt betyr at adkomstveien ikke har noen nivåforskjeller som overstiger 25 mm. Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).	Ja	Bevegelighet	10
	Nei	Bevegelighet	0
Har dere rutiner for brøyting og strøing av adkomstveien? Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).	Ja	Bevegelighet	10
	Nei	Bevegelighet	0
	Ikke aktuelt	Bevegelighet	
Er det gjort tiltak for å gjøre det enklere for svaksynte å finne fram til arenaens hovedinngang? Flere valg mulig.	Ja, ved hjelp av ledelinjer	Syn	5
	Ja, ved hjelp av kantsteinrekker	Syn	5
	Ja, ved hjelp av andre virkemidler, vennlist spesifiser:	Syn	5
	Nei	Syn	0
	Vet ikke	Syn	
Er adkomstveien fra parkeringsplassen og fram til arenaens hovedinngang	Ja, vi har en løsning som tilfredsstiller	Bevegelighet	10

tilgjengelig for personer som bruker rullestol? Med adkomstveien menes veien fra der man parkerer bilen/går av kollektivtransport, frem til arenaens inngangsparti (ikke helt inn i arenaen).	kravene til universell utforming		
	Ja, vi har en ad hoc basert løsning	Bevegelighet	5
	Nei	Bevegelighet	0
	Annet, vennligst spesifiser:	Bevegelighet	
På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde? 1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad. - ...på jevnt og hardt underlag	1. I svært liten grad	Bevegelighet	0
	2.	Bevegelighet	2,5
	3.	Bevegelighet	5
	4.	Bevegelighet	7,5
	5. I svært stor grad	Bevegelighet	10
På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde? 1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad. - ?uten å støte på nivåforskjeller som gjør det vanskelig for rullestolbrukere	1. I svært liten grad	Bevegelighet	0
	2.	Bevegelighet	2,5
	3.	Bevegelighet	5
	4.	Bevegelighet	7,5
	5. I svært stor grad	Bevegelighet	10
På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde? 1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad. - ?uten å støte på store helninger i terrenget	1. I svært liten grad	Bevegelighet	0
	2.	Bevegelighet	2,5
	3.	Bevegelighet	5
	4.	Bevegelighet	7,5
	5. I svært stor grad	Bevegelighet	10
Har dere utebelysning som sikrer at museets utearealer er godt belyst, selv når det er mørkt ute?	Ja, man kan forflytte seg nesten overalt/overalt	Bevegelighet	10
	Ja, noen steder	Bevegelighet	5
	Nei	Bevegelighet	0
	Utearealene er stengt når det er mørkt	Bevegelighet	
Inngangspartiet til arenaen? - er trinnfri Trinnfritt betyr at inngangspartiet ikke	Ja	Bevegelighet	10

har noen nivåforskjeller som overstiger 25 mm.			
	Nei	Bevegelighet	0
Inngangspartiet til arenaen? - er godt opplyst	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Inngangspartiet til arenaen? - er tydelig skiltet	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Inngangspartiet til arenaen? - har et visuelt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdører	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Inngangspartiet til arenaen? - har et taktilt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdører	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Inngangspartiet til arenaen? - har dører som åpnes automatisk uten at man må trykke på en døråpner	Ja	Bevegelighet	10
	Nei	Bevegelighet	0
Inngangspartiet til arenaen? - ...har automatisk døråpner (hvis ikke dører som åpnes automatisk)	Ja	Bevegelighet	10
	Nei	Bevegelighet	0
Finnes det sitteplasser i alle deler av museet som er tilgjengelig for publikum, slik at personer med behov for å sette seg ned kan gjøre dette?	Ja	Bevegelighet	10
	Nei	Bevegelighet	0
Finnes det tilgjengelig teleslynge i området rundt billettskranken? Teleslynger gjør det enklere for personer med høreapparat å høre hva som blir sagt.	Ja	Hørsel	10
	Nei	Hørsel	0
	Ikke aktuelt	Hørsel	
Har arenaen eller det konsoliderte museet retningslinjer for bruken av ikoner og symboler som hjelpemiddel til å finne frem?	Ja	Syn, kognitiv	10
	Nei	Syn, kognitiv	0
Er skilt som viser til arenaens toalettfasiliteter utformet og plassert slik at personer med ulike brukerforutsetninger kan lese dem? Dvs. at tekst og symbol er tydelig utformet med kontrast til bakgrunn, at fonten er lettleselig og at teksten er stor nok.	Ja	Syn, kognitiv	10

	Nei	Syn, kognitiv	0
Har dere toalett som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse i området der dere har toaletter?	Ja	Bevegelse	10
	Delvis; i noen områder med toaletter, men ikke i alle	Bevegelse	5
	Nei	Bevegelse	0
Er det mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller? Nivåforskjeller overstiger 25 mm. i høydeforskjell. Dersom man eksempelvis har flere etasjer på arenaen, men heis som er fritt tilgjengelig for publikum, kan man her svare "Ja". Så lenge det er mulig å forflytte seg rundt i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller, er det "Ja".	Ja	Bevegelse	10
	Delvis; det er en vesentlig nivåforskjell til minst én av utstillingene	Bevegelse	5
	Nei	Bevegelse	0
Er nivåforskjellene tydelig merket?	Ja	Syn	10
	Delvis; noen steder, men ikke alle	Syn	5
	Nei	Syn	0
Har trapper håndlist (rekkverk) på begge sider?	Ja	Bevegelse	10
	Delvis; noen steder, men ikke alle	Bevegelse	5
	Nei	Bevegelse	0
	Ikke aktuelt	Bevegelse	
Har ramper håndlist (rekkverk) på begge sider?	Ja	Bevegelse	10
	Delvis; noen steder, men ikke alle	Bevegelse	5
	Nei	Bevegelse	0
	Ikke aktuelt	Bevegelse	
Er håndlist (rekkverk) godt synlig (kontrast til omgivelsene)?	Ja, alle eller nesten alle steder	Syn	10
	Delvis; noen steder, men ikke alle	Syn	5
	Nei	Syn	0
Er det mulig å bevege seg rundt i utstillingene med rollestol? TEK17 §12-6 (6b): Korridor og svalgang skal ha fri bredde på minimum 1,5 m. I lange	Ja	Bevegelse	10

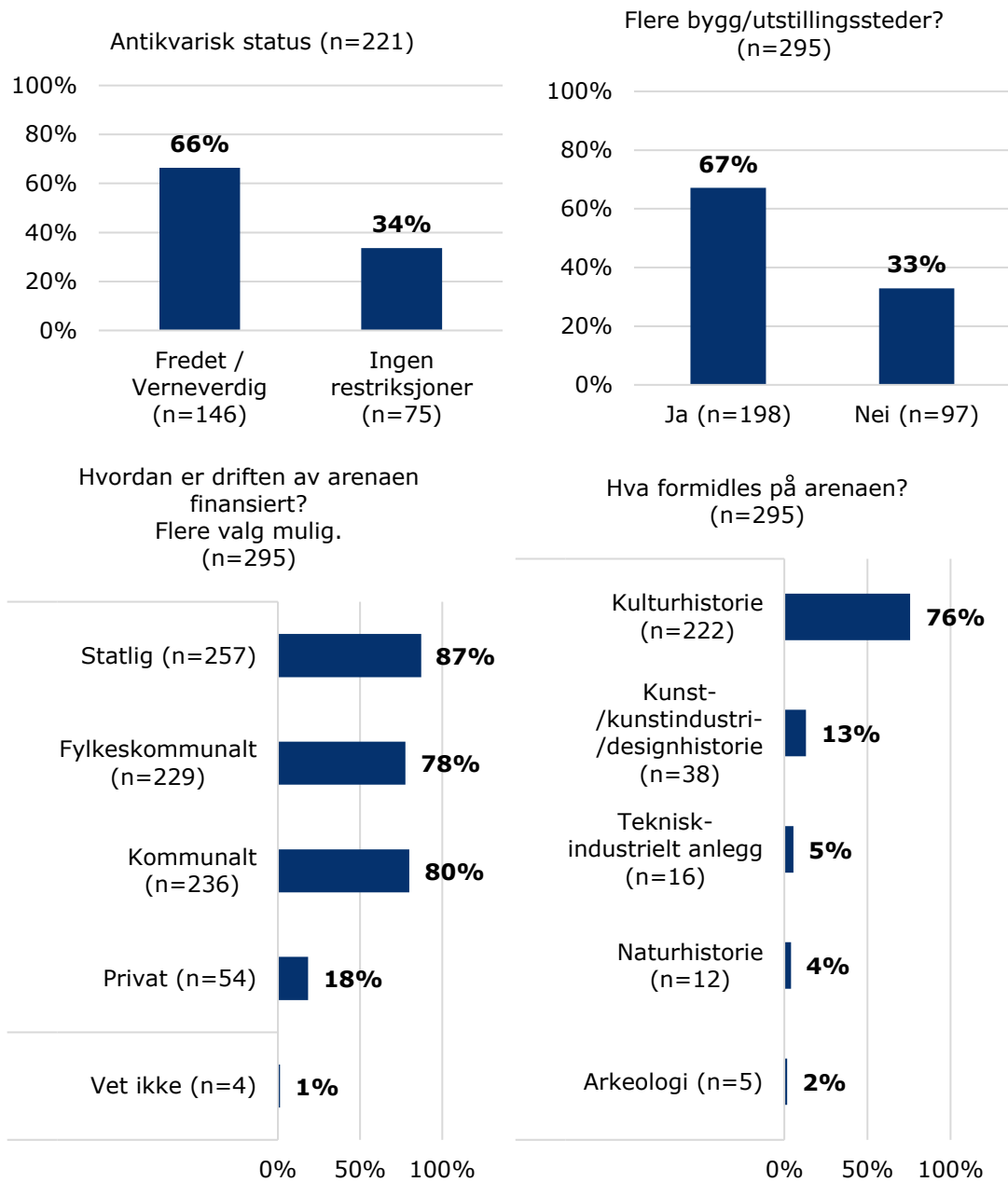
korridorer skal det avsettes tilstrekkelig areal til at to rullestoler kan passere hverandre. Strekninger under 5,0 m der det ikke er dør, kan ha fri bredde på minimum 1,2 m.			
	Delvis; det er mulig noen steder, men ikke overalt	Bevegelse	5
	Nei	Bevegelse	0
Kan rullestolbrukere komme inntil monterer?	Ja	Bevegelse	10
	Nei	Bevegelse	0
	Ikke aktuelt	Bevegelse	
Kan rullestolbrukere komme inntil skjermer i utstillingene?	Ja	Bevegelse	10
	Nei	Bevegelse	0
	Ikke aktuelt	Bevegelse	
Har dere rutiner for å sjekke luftkvaliteten?	Ja	Overfølsomhet	10
	Nei	Overfølsomhet	0
Har arenaen retningslinjer som sikrer at synshemmedes behov blir ivaretatt ved lyssetting av utstillingene?	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Er glassvegger og andre utsatte områder som innebærer kollisjonsfare (søyler, utspring), tydelig merket?	Ja	Syn	10
	Delvis; noen steder, men ikke alle	Syn	5
	Nei	Syn	0
Er det ledelinjer i utstillingene?	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Finnes det et taktilt oversiktskart over arenaen?	Ja	Syn	10
	Nei	Syn	0
Er det gjort tiltak for å redusere ekko/etterklang i utstillingsrommene?	Ja	Hørsel	10
	Nei	Hørsel	0
	Ikke nødvendig	Hørsel	
Ta utgangspunkt i nåværende/nyeste hovedutstilling. Ble det gjort tiltak for at formidlingen også skulle dekke behovene til? Flere valg mulig.	Personer med nedsatt syn	Syn	10
	Personer med nedsatt hørsel	Hørsel	10
	Personer med nedsatt mobilitet/bevegelse	Bevegelse	10
	Personer med kognitive funksjonsnedsettelser	Kognitive	10

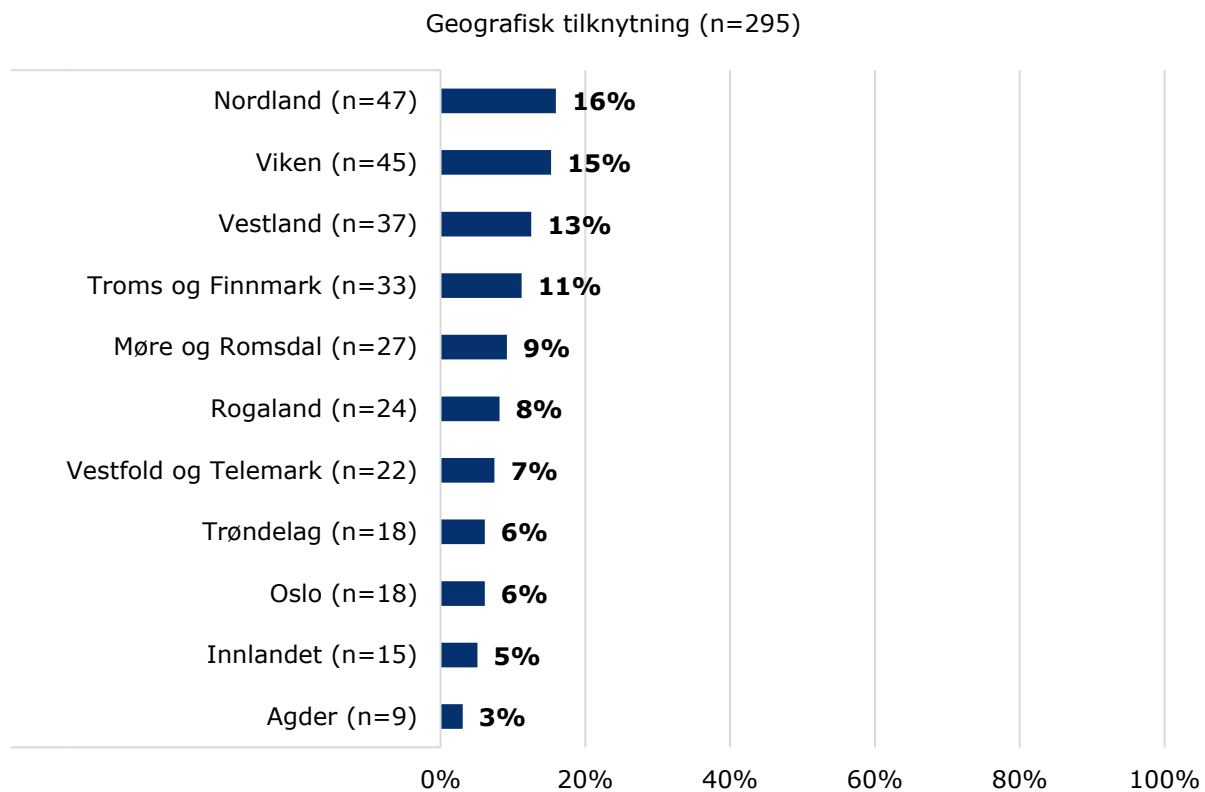
	Personer med overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser	Overfølsomhet	10
	Nei, det er ikke gjort noen ekstra tiltak for disse personene		0
Har dere egne retningslinjer for bruken av følgende virkemidler i formidlingen? Andre sanseinntrykk enn syn og hørsel kan bidra til den samlede opplevelsen til besøkende - særlig for personer med nedsatt syn, hørsel og kognitive funksjonsnedsettelse. Flere valg mulig.	Lys	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Lyd	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Lukt	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Smak	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Berøring	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Nei	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
	Vet ikke	Syn, hørsel, kognitive	10 hvis noen av disse
I utformingen av informasjonen om utstillingene, hva har dere retningslinjer for? Flere valg mulig.	Tydelig og klart språk	Kognitive	5
	Stor skriftstørrelse på informasjonen	Syn	2
	Lettleselig skriftfont	Syn	2
	Kontrast mellom tekst og bakgrunn	Syn	2
	Punktbelysning på tekster	Syn	2
	Punktbelysning på objekter	Syn	2
	Flere fordypningsnivå i informasjonen	Kognitive	5
	Plassering av informasjonen på vegg/montere/stativ	Bevegelse	10
	Vi har ikke noe informasjon om utstillingene		
	Vi har ingen retningslinjer om dette		
I utstillingene er informasjon tilgjengelig	Forklarende tekster		

i følgende former: Flere valg mulig.	ved utstillingene		
	Formidling om utstillingene i punktskrift	Syn	2,5
	Appløsning for synshemmede	Syn	2,5
	Synstolking av gjenstander	Syn	2,5
	Synstolking av rom	Syn	2,5
	Audio-guide	Hørsel	2,5
	Appløsning for hørselshemmede	Hørsel	2,5
	Tegnspråktolkning av en muntlig omvisning	Hørsel	2,5
	Tegnspråklig omvisning	Hørsel	2,5
	Generell appløsning		
	Annet (vennligst spesifiser):		
Hvilke funksjonsnedsettelse er dekket i formidlingsplanen? Flere valg mulig.	Synshemming	Syn	10
	Hørselshemming	Hørsel	10
	Bevegelseshemming	Bevegelse	10
	Motoriske funksjonsnedsettelse		
	Kognitive funksjonsnedsettelse	Kognitive	10
	Overfølsomhet for luft-, lyd- og/eller lysforstyrrelser	Overfølsomhet	10
	Annet		
	Ikke spesifisert i planen		0

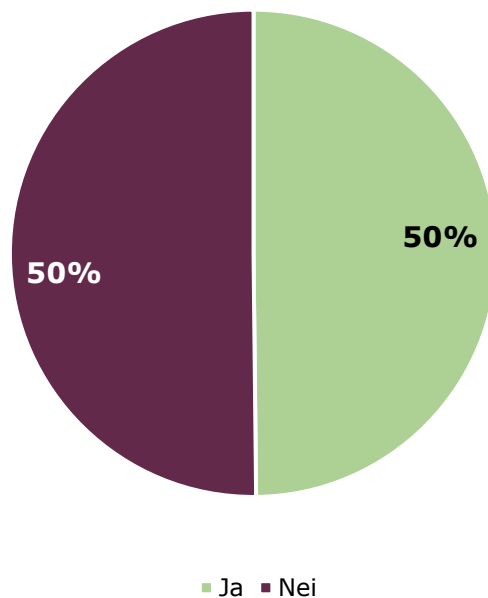
14.4 Ytterligere resultater fra spørreundersøkelse

14.4.1 Kjennetegn ved museumsarenaene som har deltatt i undersøkelsen

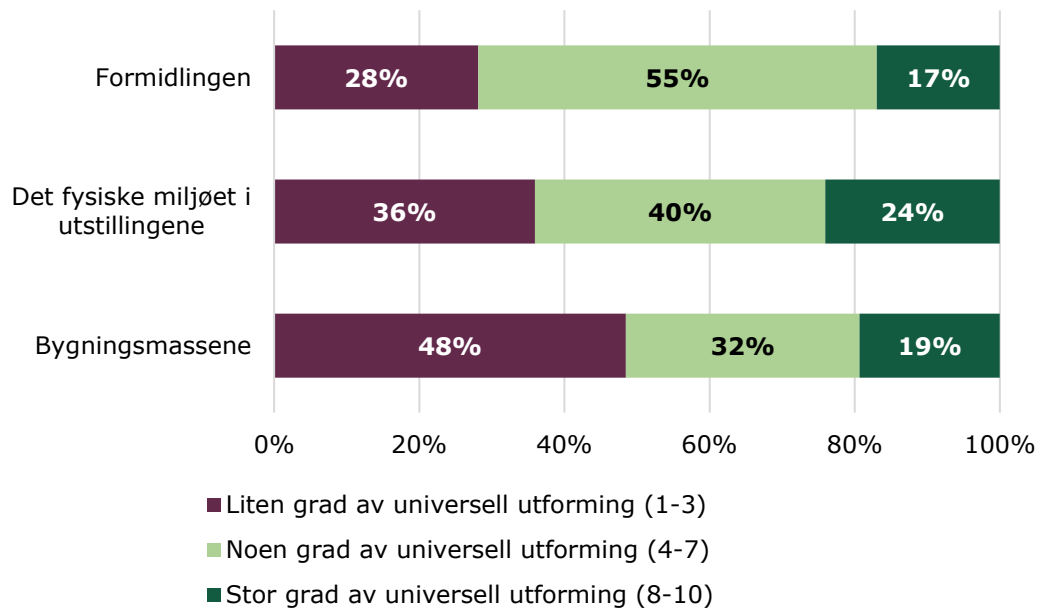

Er det stor forskjell på graden av universell utforming på tvers av bygningsmassen på arenaen? (n=295)

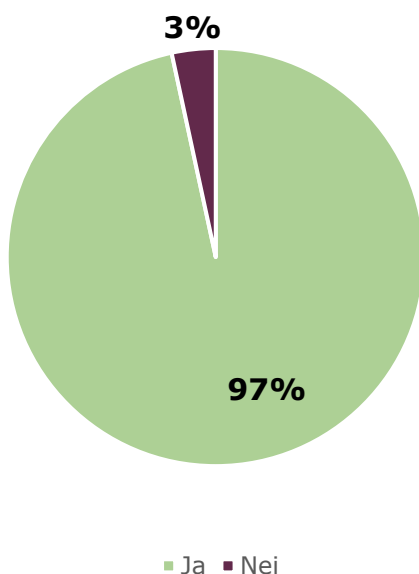
14.4.2 Kategorisering av universell utforming

Fordeling totalt: På en skala fra 1 til 10, hvor 1 er svært liten grad av universell utforming, mens 10 er svært stor grad av universell utforming, hvor universelt utformet er følgende ved din arena? (n=295)

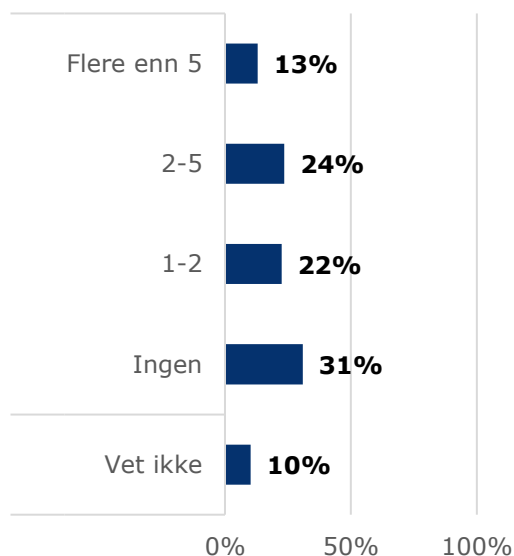

14.4.3 Utforming av arenaens adkomstvei

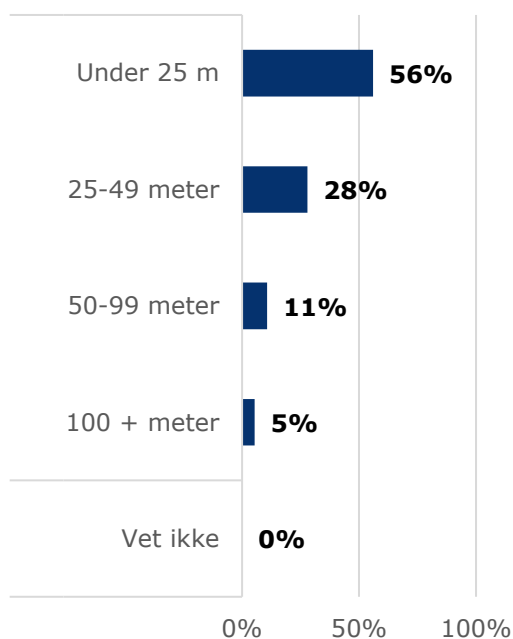
Finnes det parkeringsplass/-muligheter i nærheten av arenaen?
(n=295)

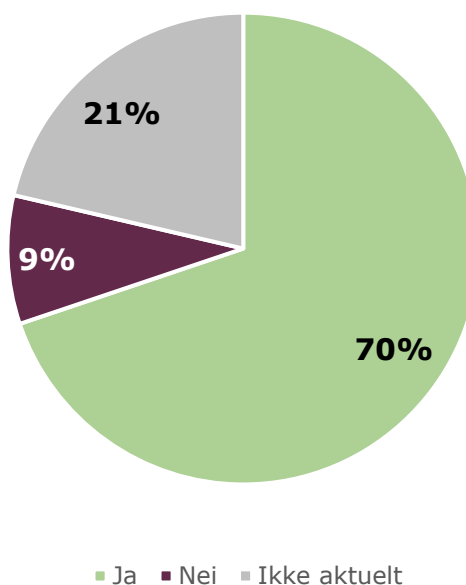
Du svarte at det finnes parkeringsplass/-muligheter i nærheten av arenaen. Hvor mange HC-parkeringer er det på parkeringsplassen /i nærheten?
(n=285)

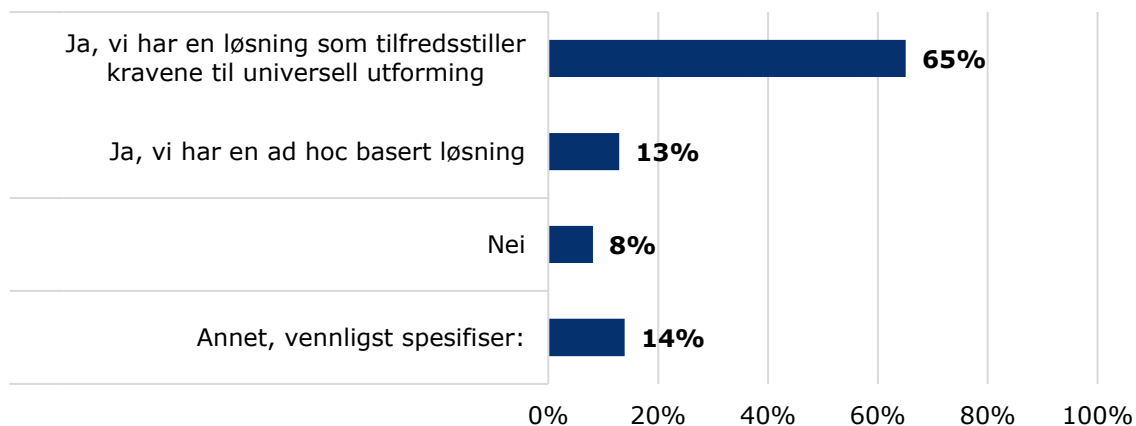
Du svarte at det finnes parkeringsplass/-muligheter i nærheten av arenaen. Hva er avstanden fra nærmeste HC-parkeringsplass til arenaens inngang?
(n=285)

Har dere rutiner for brøyting og strøing av adkomstveien?
(n=295)

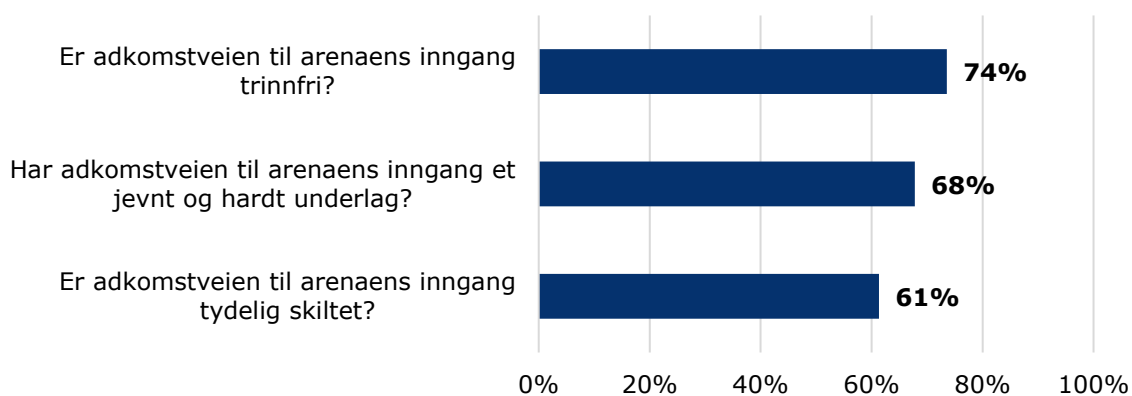

Er adkomstveien fra parkeringsplassen og fram til arenaens hovedinngang tilgjengelig for personer som bruker rullestol? (n=295)

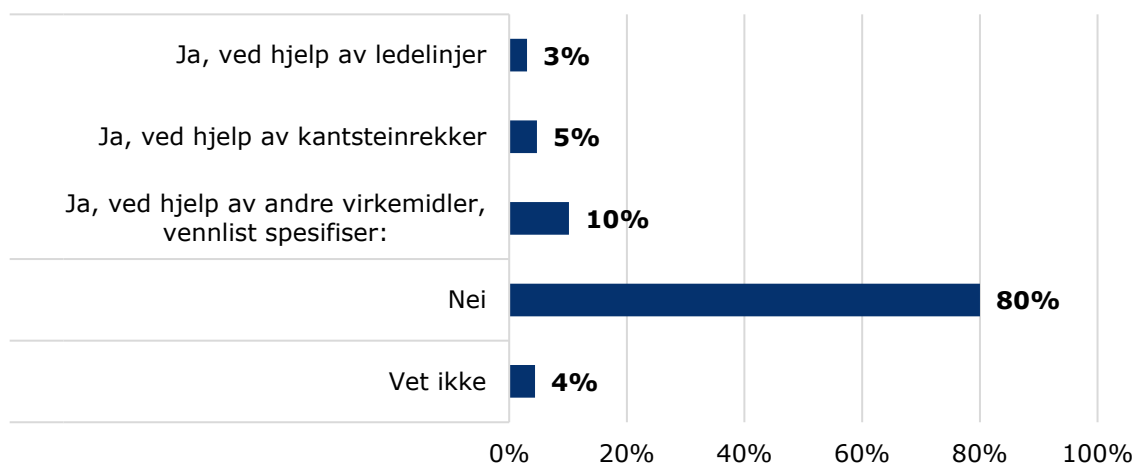

14.4.4 Utforming av arenaens inngangsparti

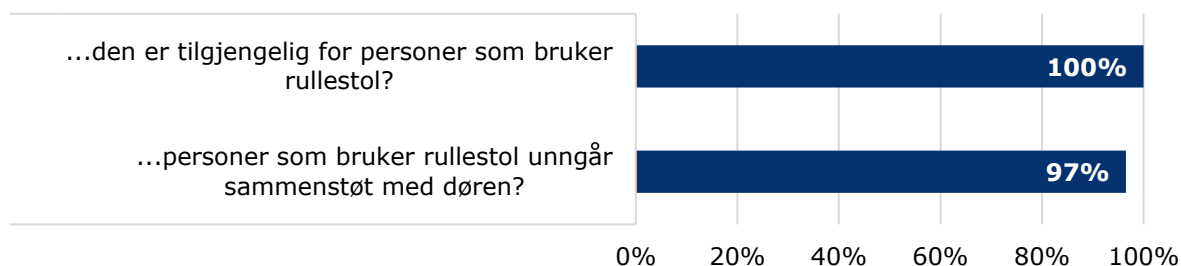
Andel "Ja" (n=295)

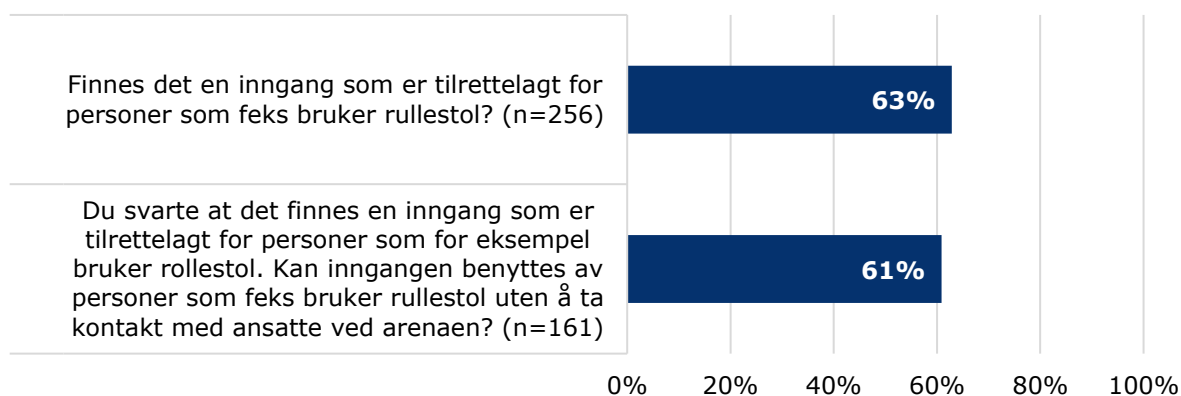
Er det gjort tiltak for å gjøre det enklere for svaksynte å finne fram til arenaens hovedinngang? (n=295)

Du svarte at inngangspartiet til arenaen har automatisk døråpner.
Er betjening for automatisk døråpner plassert slik at...
Andel «Ja» (n=58)

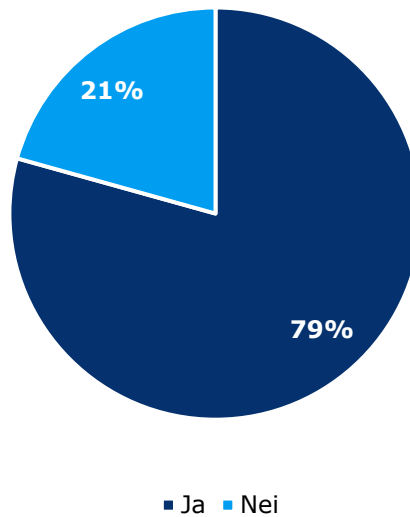

Du svarte at inngangspartiet til arenaen ikke er trinnfri eller ikke har automatiske dører.
Andel «Ja»

14.4.5 Utforming av arenaens uteareal

Benytter arenaen utearealer som en del av tilbudet til publikum? (n=295)

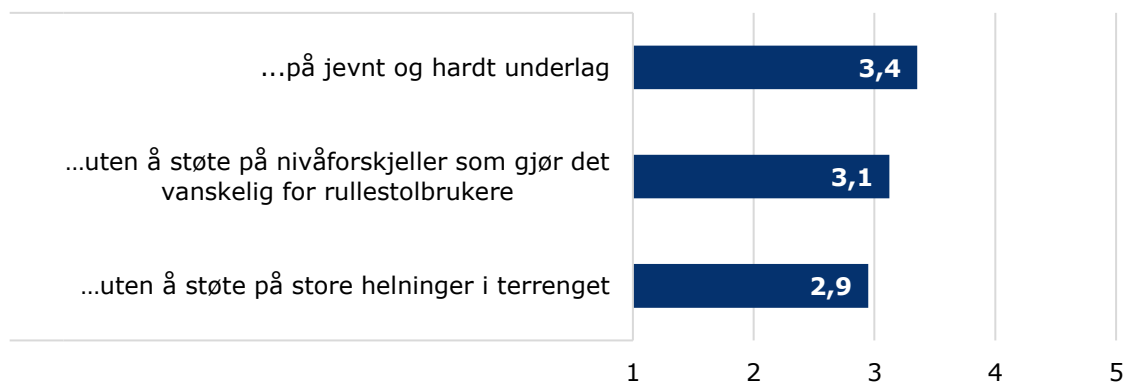

Du svarte at arenaen benytter utearealer som en del av tilbudet til publikum.

På en skala fra 1-5, i hvor stor grad er det mulig å forflytte seg rundt i arenaens uteområde...

1 indikerer i svært liten grad, mens 5 indikerer i svært stor grad.

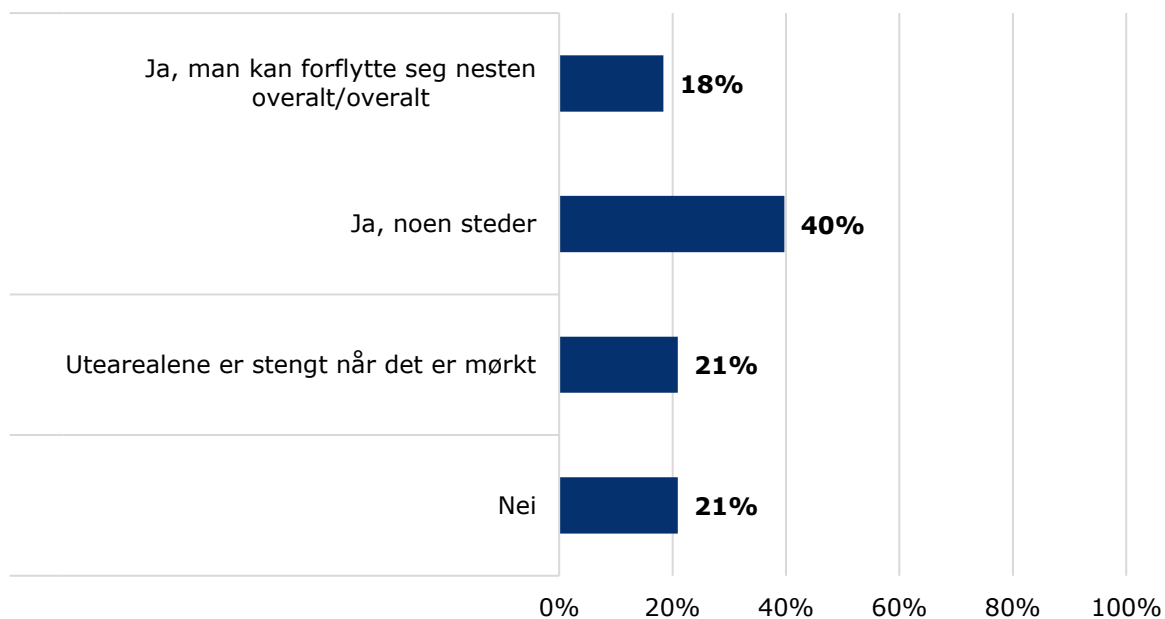
(n=234)

Du svarte at arenaen benytter utearealer som en del av tilbudet til publikum.

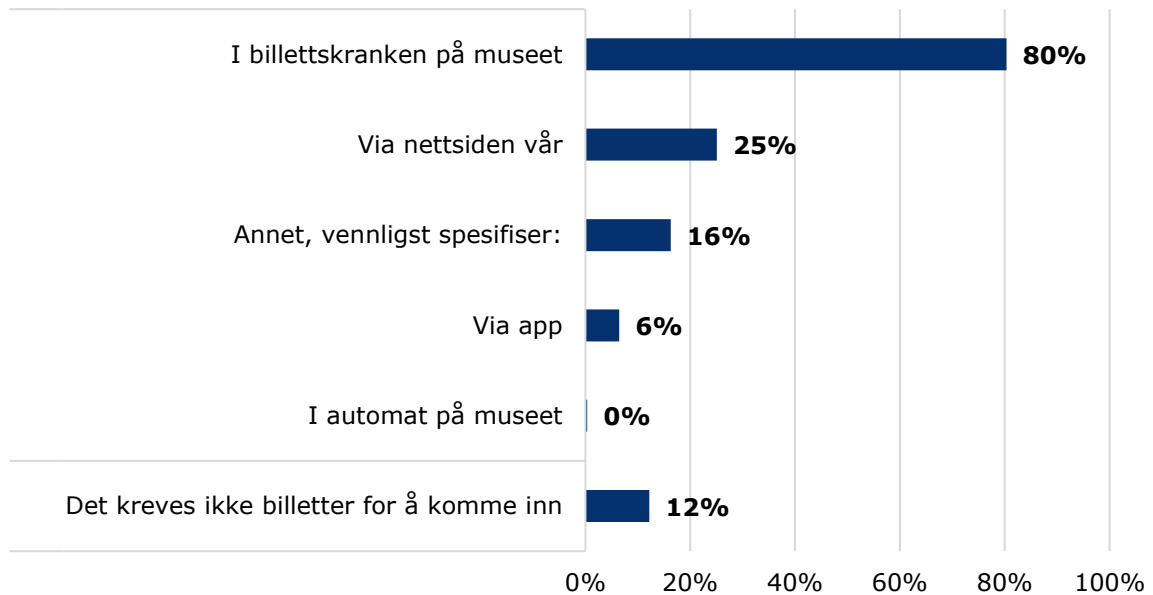
Har dere utebelysning som sikrer at museets utearealer er godt belyst, selv når det er mørkt ute?

(n=234)

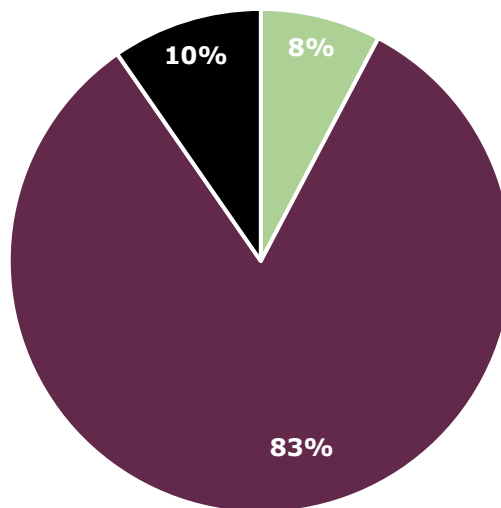

14.4.6 Utforming av fasiliteter

Billett kjøp: Gjennom hvilke kanaler kan man kjøpe billetter til arenaen?
Flere valg mulig.
(n=295)

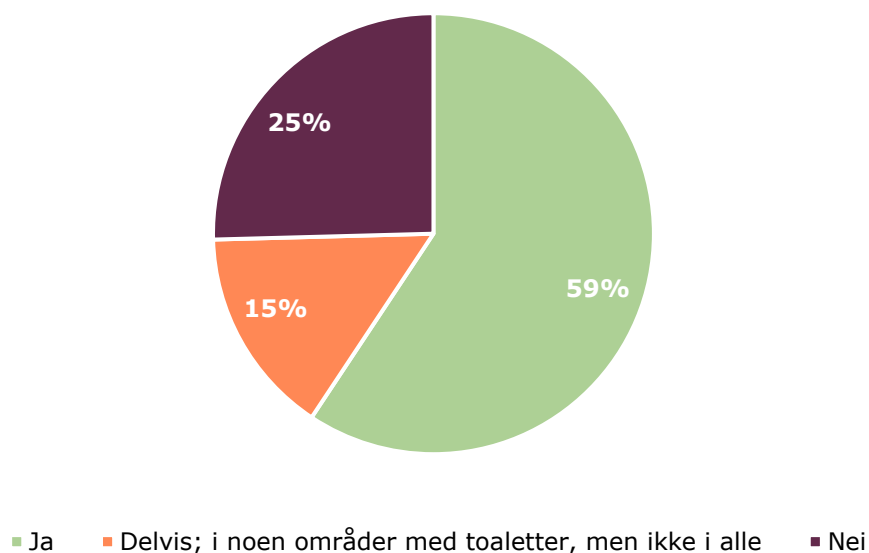

Teleslynge: *Du svarte at det kreves billetter for å komme inn på arenaen.*
Finnes det tilgjengelig teleslynge i området rundt billettskranken?
(n=259)

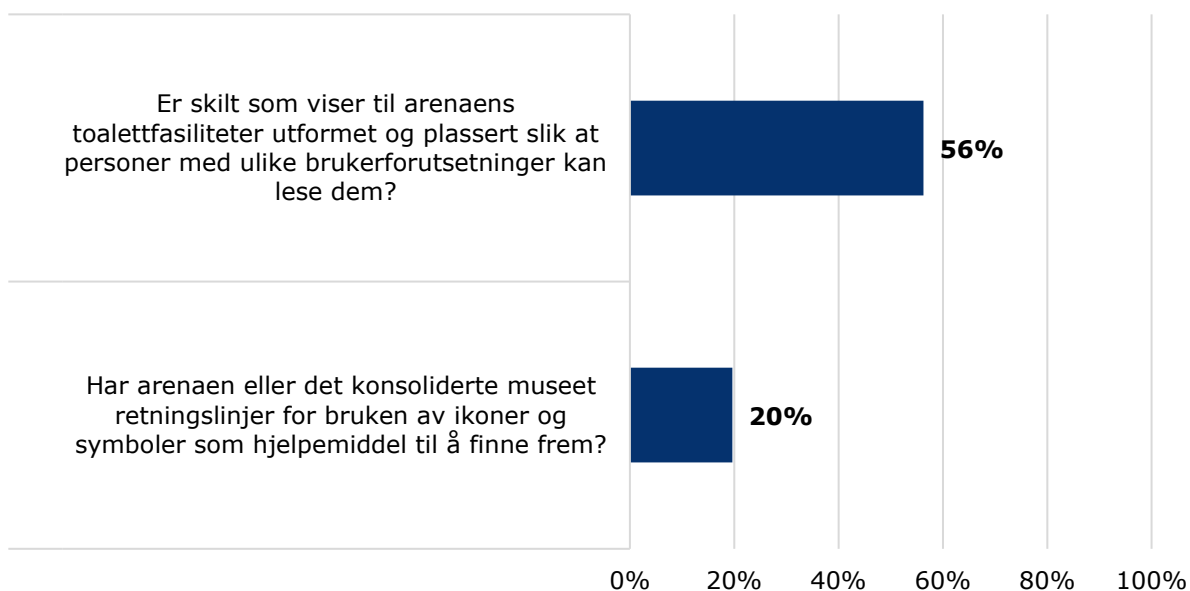

■ Ja ■ Nei ■ Ikke aktuelt

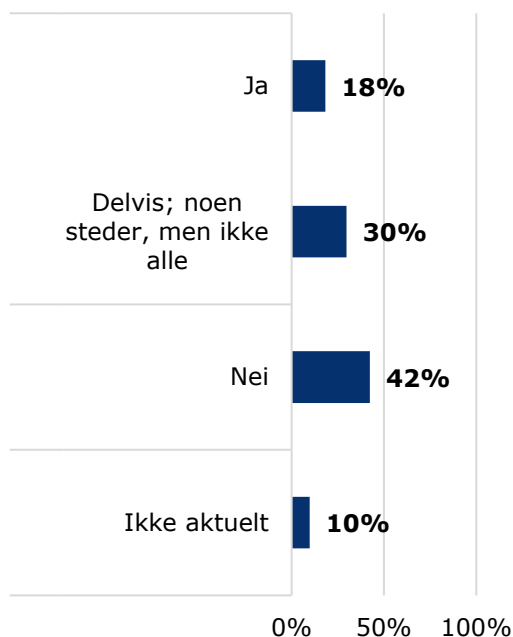
Toalettfasiliteter: Har dere toalett som er tilgjengelig for personer med funksjonsnedsettelse i området der dere har toaletter?
(n=295)

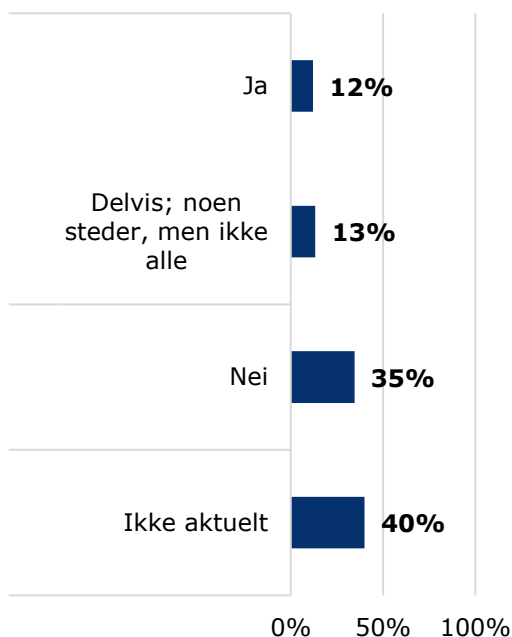
Skilting: Andel «Ja» (n=295)

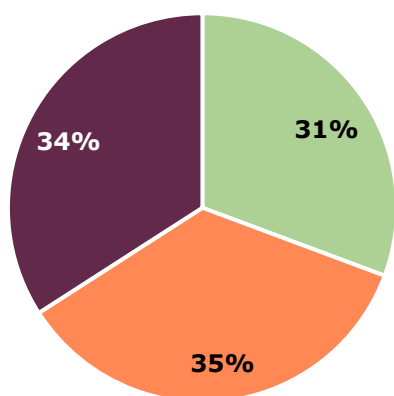
Du svarte at det ikke er mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller. Har trapper håndlist (rekkverk) på begge sider?
(n=165)

Du svarte at det ikke er mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller. Har ramper håndlist (rekkverk) på begge sider?
(n=165)

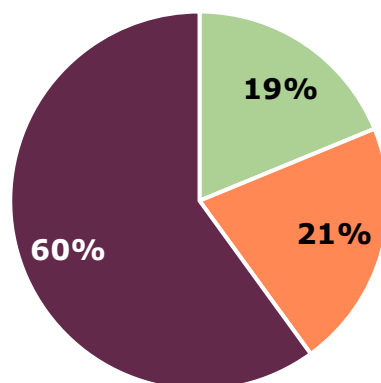

Du svarte at dere har håndlist (rekkverk). Er håndlist (rekkverk) godt synlig (kontrast til omgivelsene)?
(n=88)

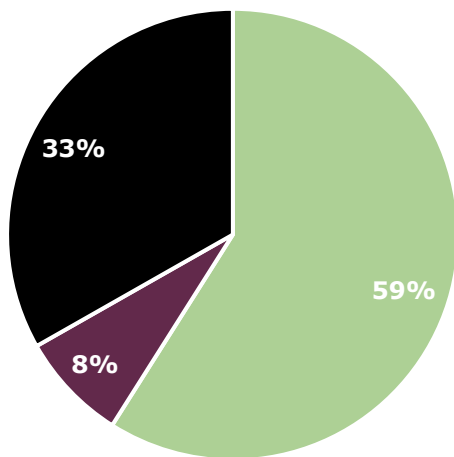
- Ja, alle eller nesten alle steder
- Delvis; noen steder, men ikke alle
- Nei

Du svarte at det ikke er mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller. Er nivåforskjellene tydelig merket? (n=165)

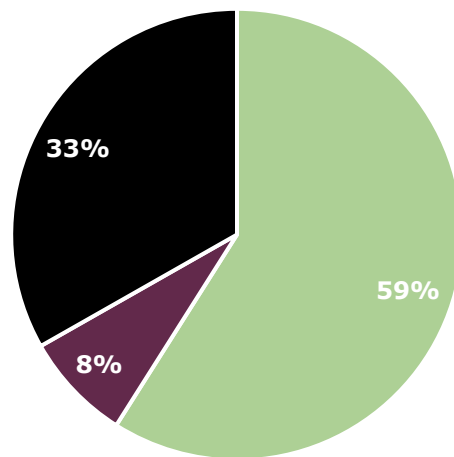
- Ja
- Delvis; noen steder, men ikke alle
- Nei

Mobilitet: Kan rullestolbrukere
komme inntil monterer? (n=295)

■ Ja ■ Nei ■ Ikke aktuelt

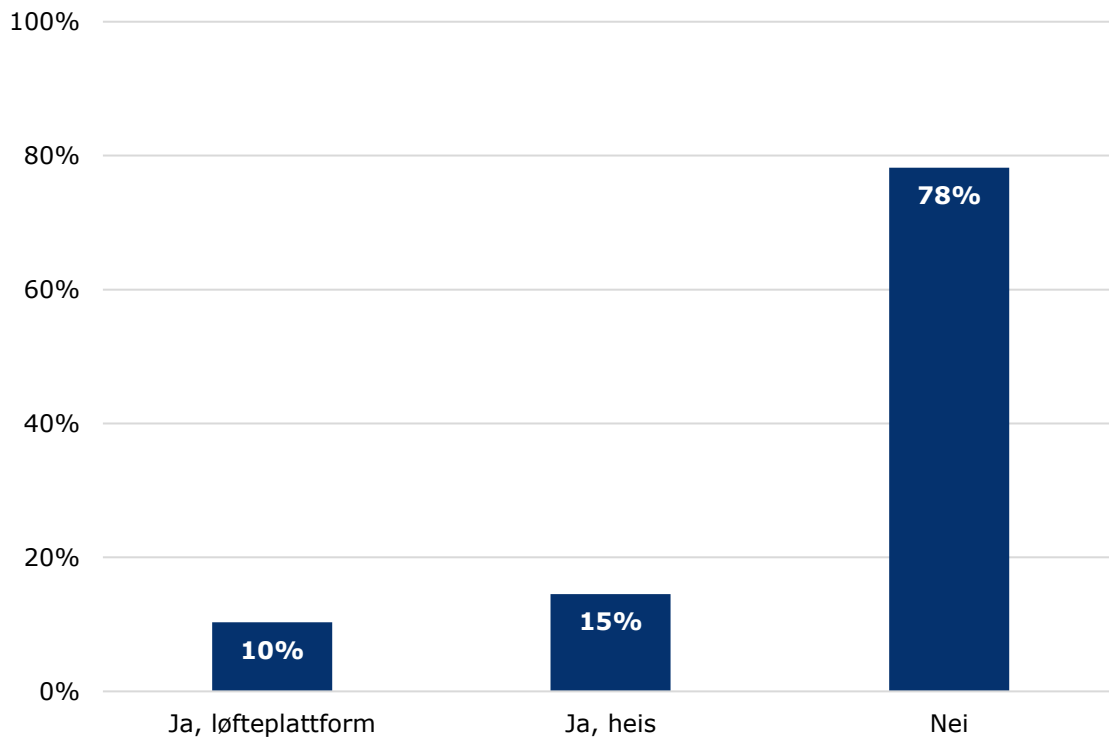
Mobilitet: Kan rullestolbrukere
komme inntil monterer? (n=295)

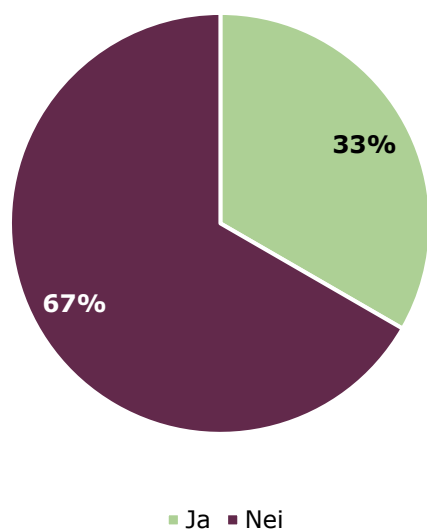
■ Ja ■ Nei ■ Ikke aktuelt

Du svarte at det ikke er mulig å forflytte seg rundt innendørs i arenaens utstillinger uten å støte på nivåforskjeller. Er det heis/løfteplattform i arenaen som er tilgjengelig for publikum?

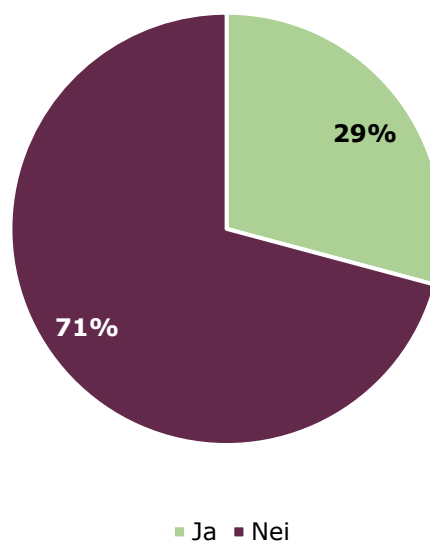
Det er mulig å svare «Ja» for både løfteplattform og heis. (n=16)

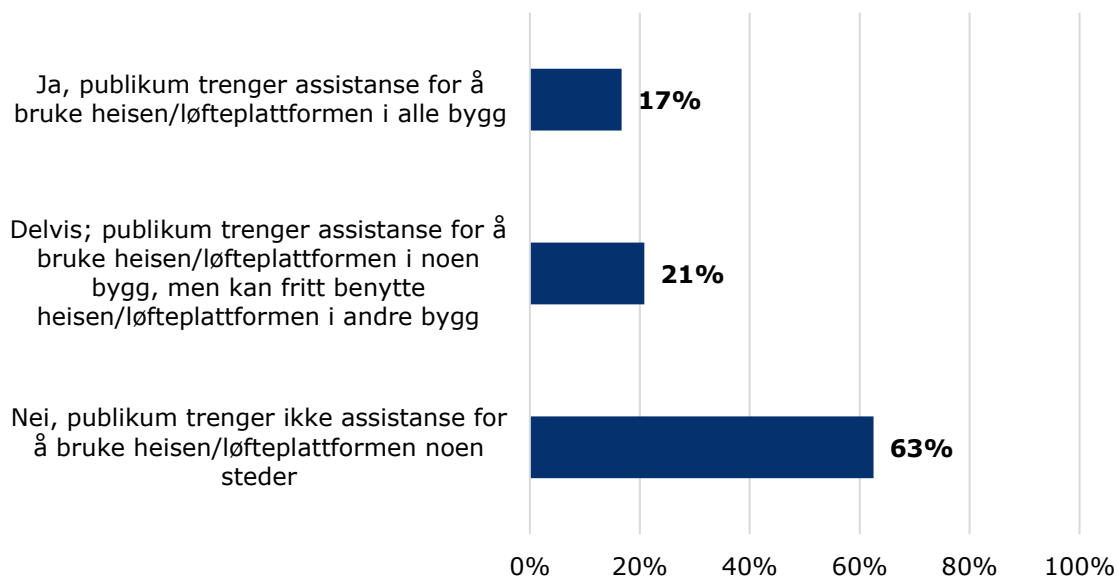
Du svarte at arenaen kun har ett bygg, og at det er heis/løfteplattform som er tilgjengelig for publikum. Trenger publikum assistanse fra de ansatte for å få adgang til heisen/løfteplattformen? (n=12)

Du svarte at arenaen har flere bygg, og at dere har heis eller løfteplattform tilgjengelig for publikum. Er det heis/løfteplattform tilgjengelig i alle bygg (som er åpne for publikum) med nivåforskjeller? (n=24)

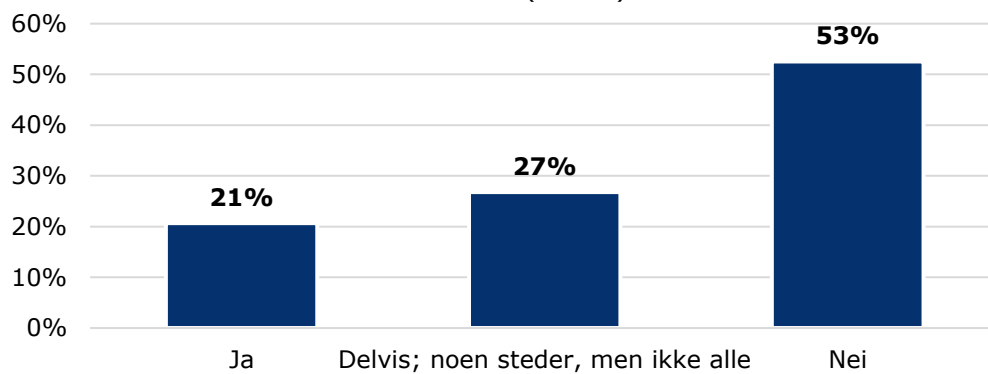
Du svarte at arenaen har flere bygg, og at dere har heis eller løfteplattform tilgjengelig for publikum. Trenger publikum assistanse fra de ansatte for å få adgang til heisen/løfteplattformen?
(n=24)

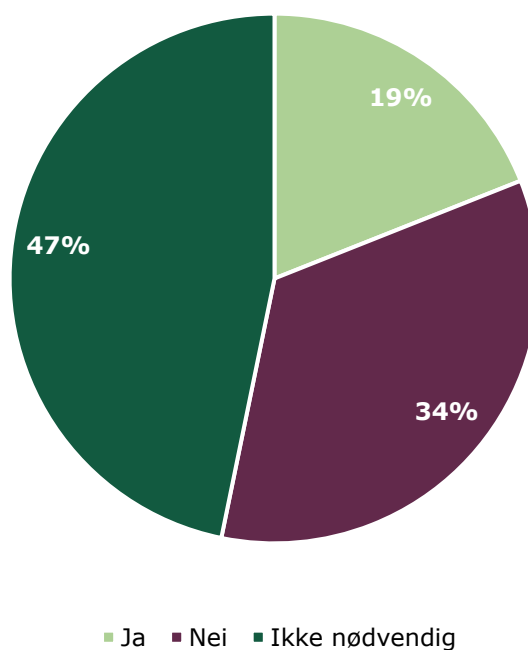
Fysiske tiltak for personer med nedsatt syn / overfølsomhet:
Andel "Ja"
(n=295)

Fysiske tiltak for personer med nedsatt syn: Er glassvegger og andre utsatte områder som innebærer kollisjonsfare (søyler, utspring), tydelig merket? (n=295)

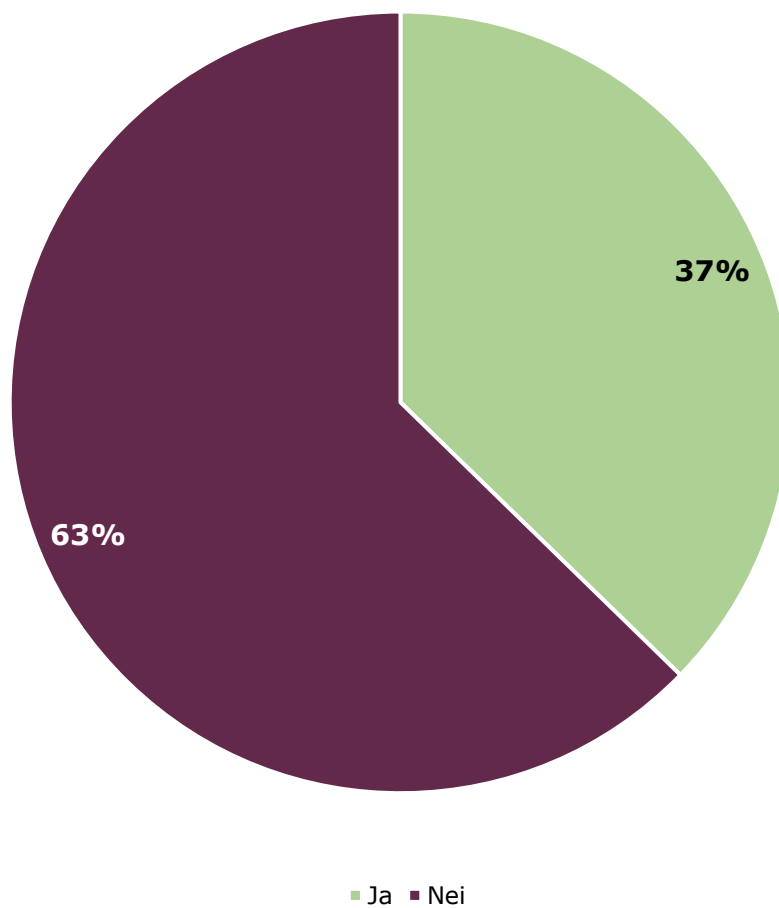

Fysiske tiltak for personer med nedsatt hørsel / overfølsomhet: Er det gjort tiltak for å redusere ekko/etterklang i utstillingsrommene? (n=295)

14.4.7 Opplæring

Opplæring: Har arenaens ansatte fått opplæring i hvordan man imøtekommer personer med funksjonsnedsettelse som har behov for bistand?
(n=295)

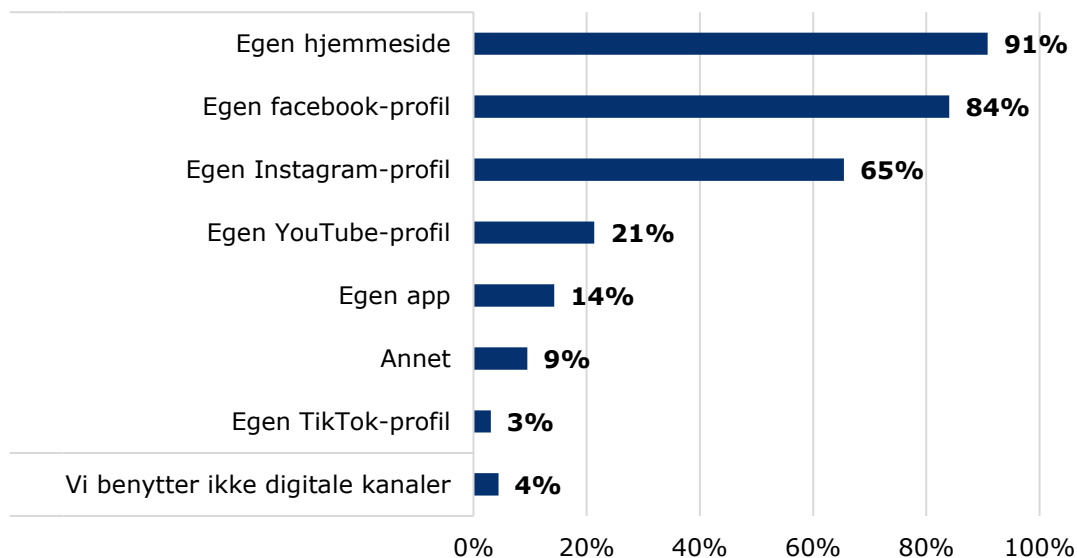

14.4.8 Utforming av digitale kanaler

Hvilke digitale kanaler benytter arenaen seg av?

Flere valg mulig.

(n=295)

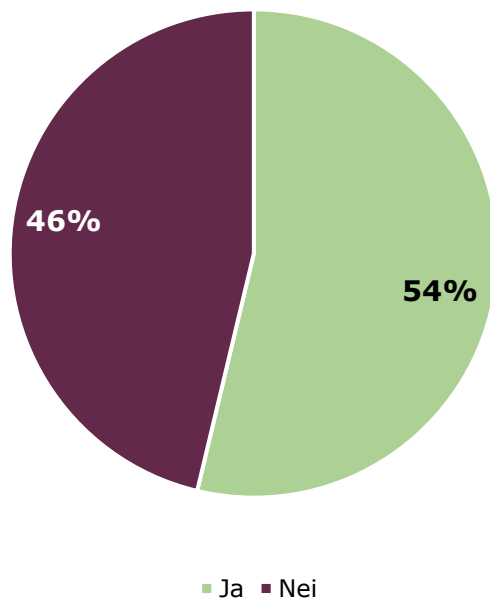

Du svarte at arenaen benytter seg av digitale kanaler. Publikum kan finne praktisk informasjon om følgende i våre digitale kanaler:

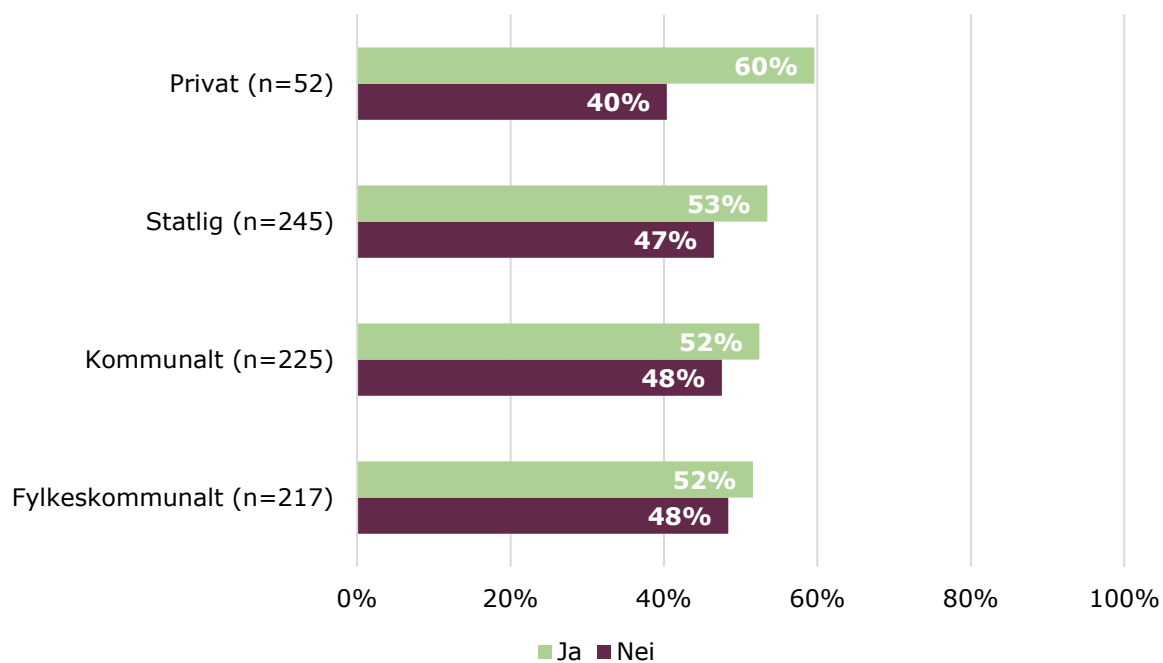
Flere valg mulig. (n=282)

WCAG 2.0: Du svarte at arenaen har egen hjemmeside. Møter hjemmesiden deres kravene i WCAG 2.0-standarden? (n=268)

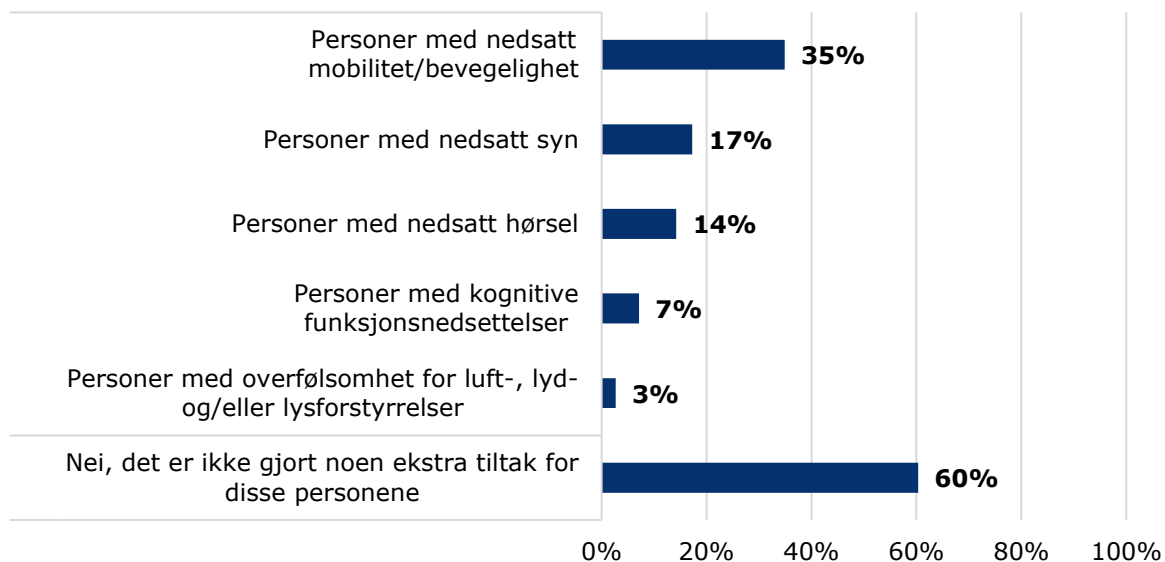

På tvers av finansieringskilde (flervalg): Du svarte at arenaen har egen hjemmeside. Møter hjemmesiden deres kravene i WCAG 2.0-standarden?

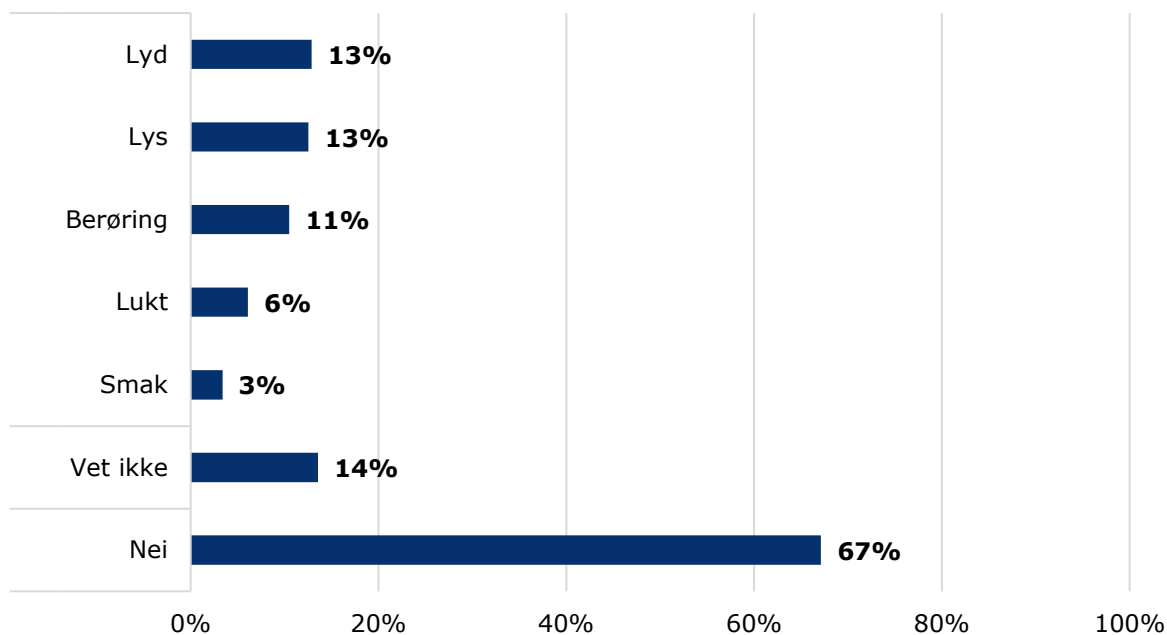

14.4.9 Utforming av formidlingen

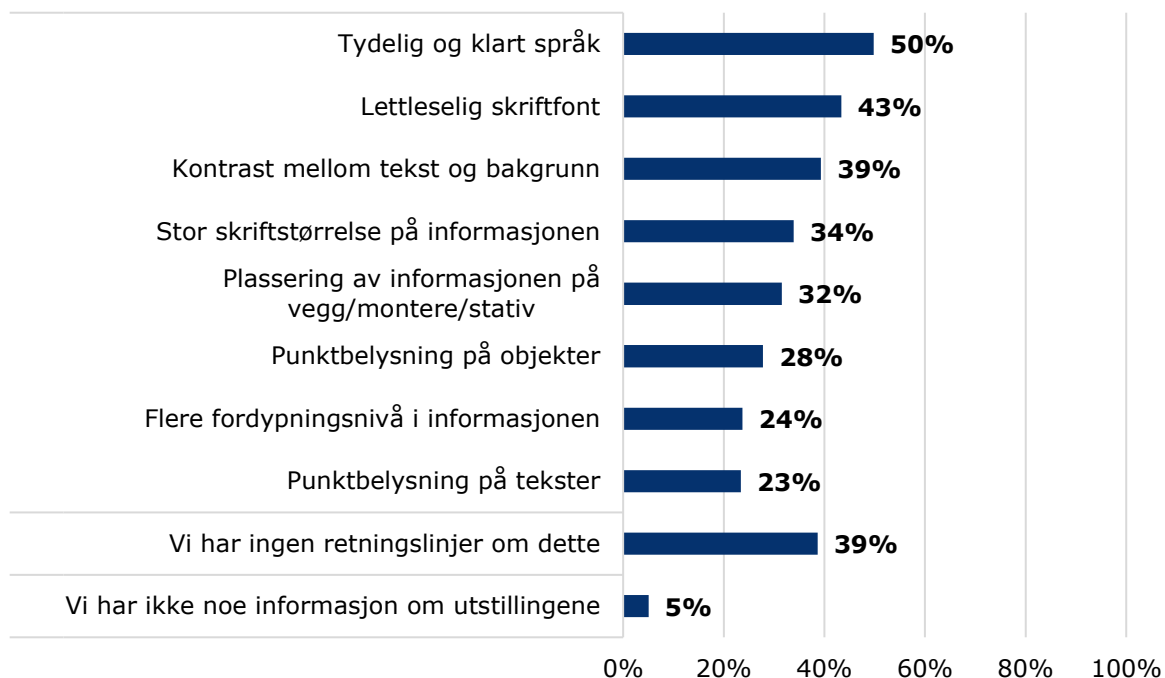
Hovedutstilling: Ta utgangspunkt i nåværende/nyeste hovedutstilling. Ble det gjort tiltak for at formidlingen også skulle dekke behovene til...
Flere valg mulig.
(n=295)

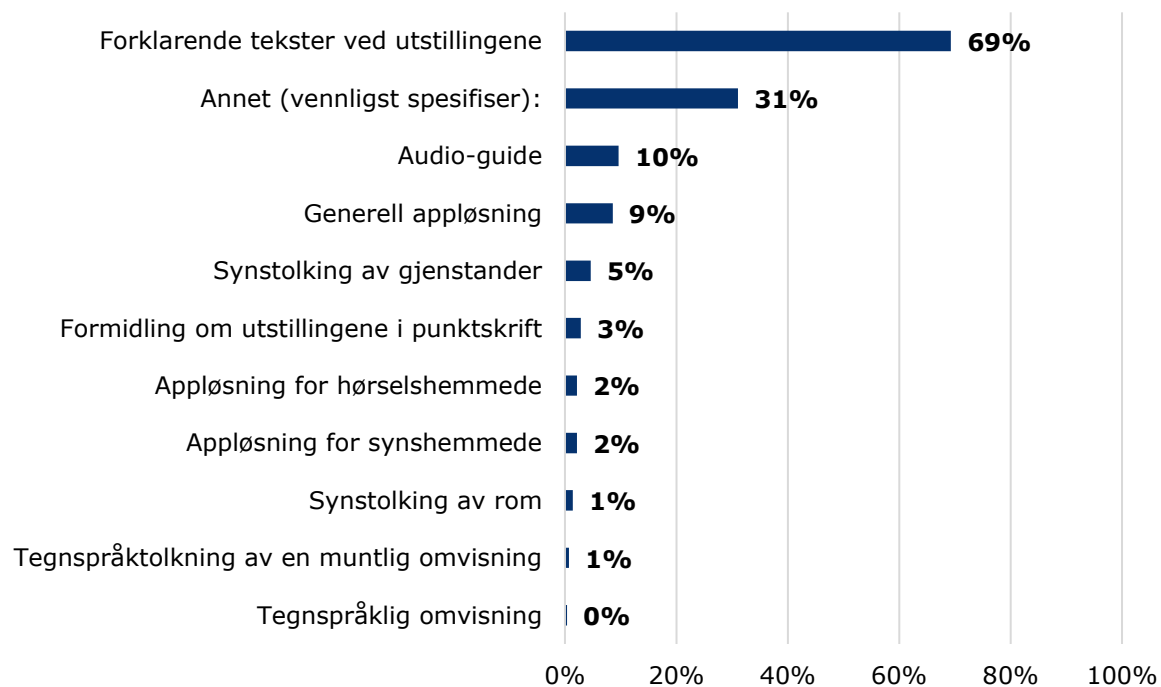
Retningslinjer: Har dere egne retningslinjer for bruken av følgende virkemidler i formidlingen?
Flere valg mulig.
(n=295)

Retningslinjer: I utformingen av informasjonen om utstillingene, hva har dere retningslinjer for?
Flere valg mulig.
(n=295)

Informasjon: *Du svarte at arenaen har informasjon om utstillingene.* I utstillingene er informasjon tilgjengelig i følgende former:
Flere valg mulig.
(n=280)

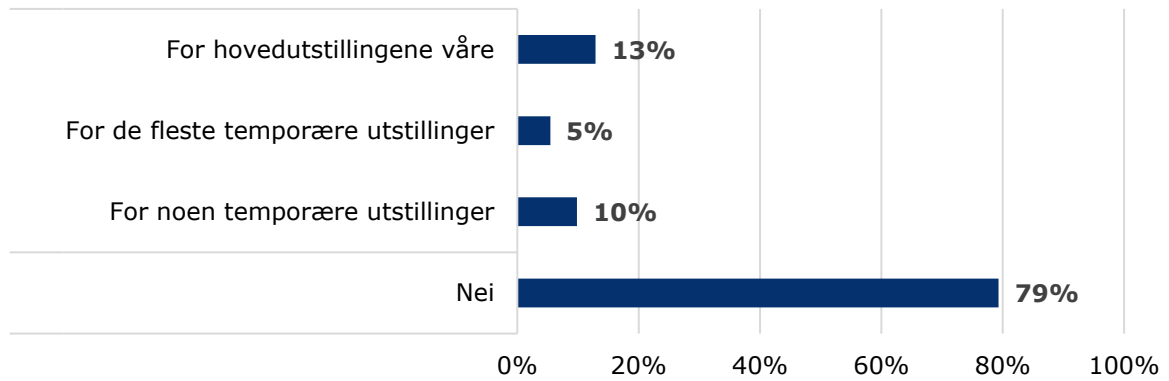

14.4.10 Brukermedvirkning

Samarbeider dere med brukergrupper i planleggingen av utstillinger?

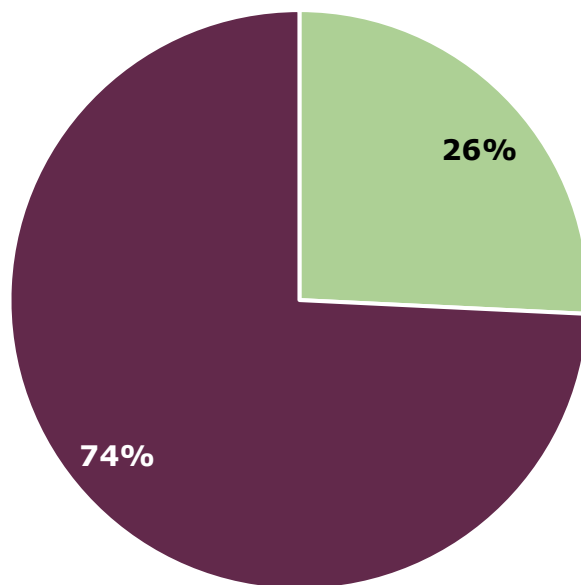
Flere valg mulig.

(n=295)

Har dere andre måter å få inn brukerperspektivet fra personer med funksjonsnedsettelse?

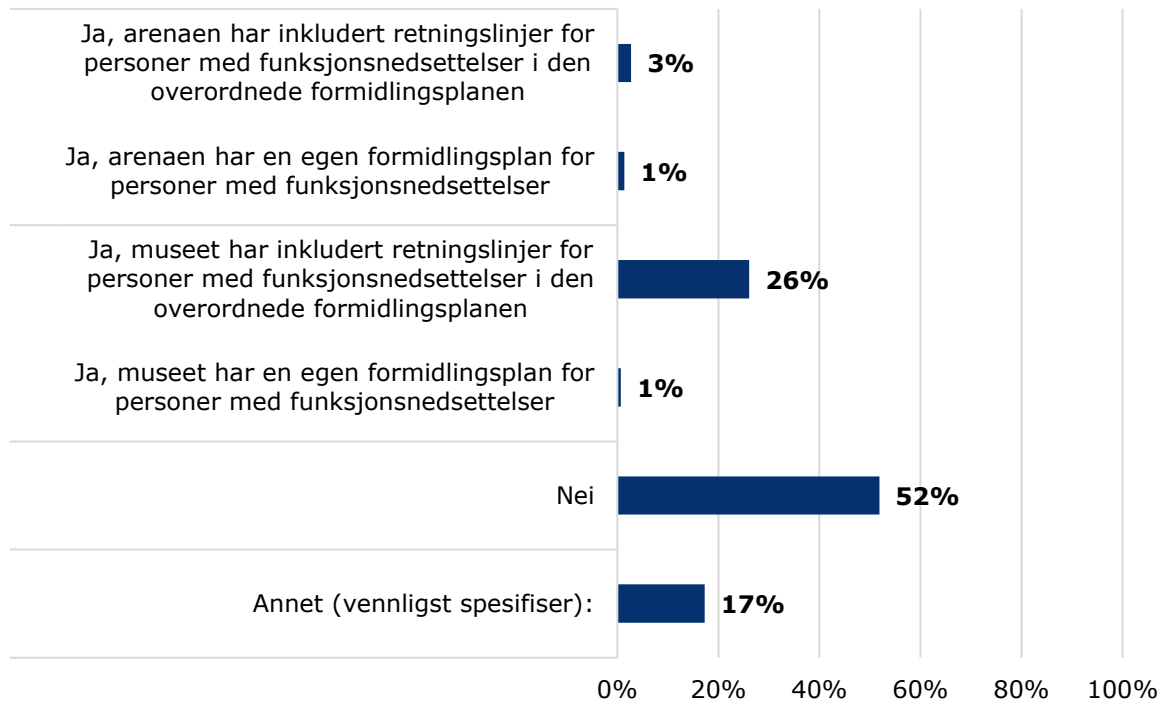
(n=295)

■ Ja, vennligst beskriv: ■ Nei

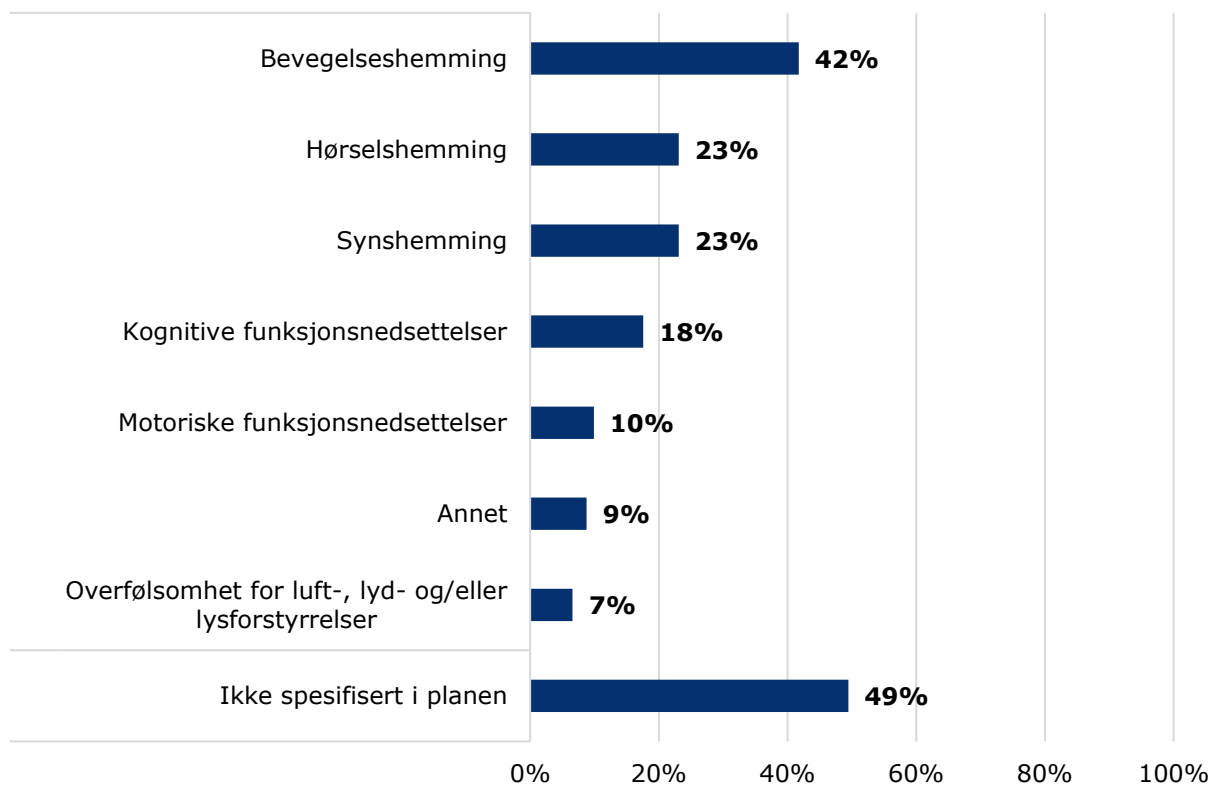
14.4.11 Universell utforming i planverk og strategi

Har arenaen eller det konsoliderte museet inkludert retningslinjer for tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse i formidlingsplanen?
(n=295)

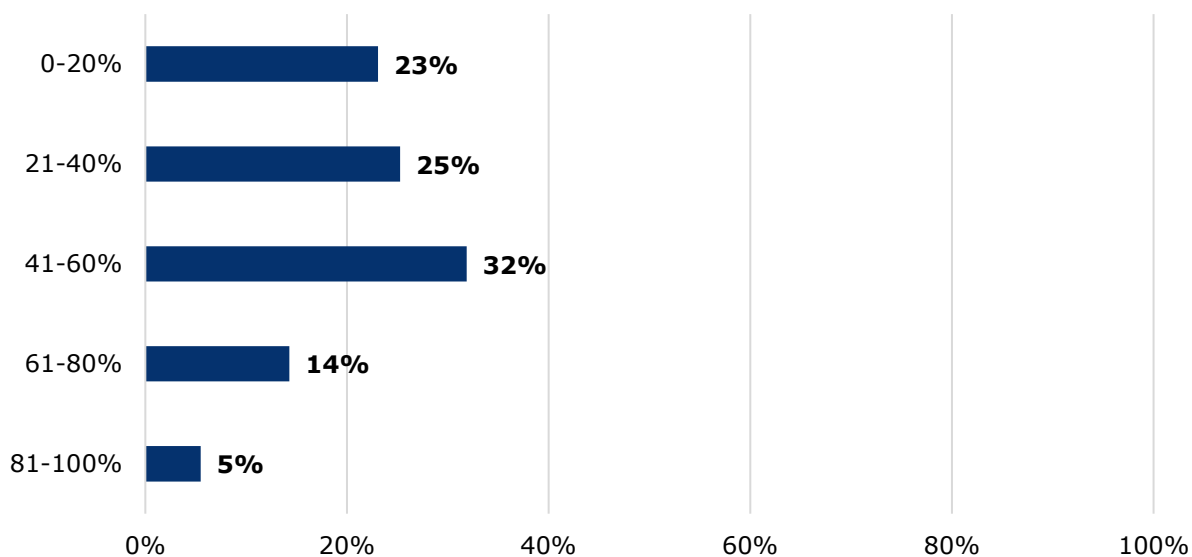

Du svarte at arenaen eller det konsoliderte museet har inkludert retningslinjer for tilrettelegging i formidlingsplaner. Hvilke funksjonsnedsettelse er dekket i formidlingsplanen?

Flere valg mulig.
(n=91)

Du svarte at arenaen eller det konsoliderte museet har inkludert retningslinjer for tilrettelegging i formidlingsplaner. Hvor langt har dere kommet i implementeringen av tiltakene for personer med funksjonsnedsettelse fra formidlingsplanen? (n=91)

14.4.12 Barrierer mot en mer universelt utformet formidling

Totalt: Hva er de viktigste barrierene for å oppnå enda mer universelt utformet formidling ved arenaen? *Velg inntil tre.* (n=295)

